

PERSFOCUS

TWAALFDE JAARGANG NUMMER 7 - JULI 1996

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

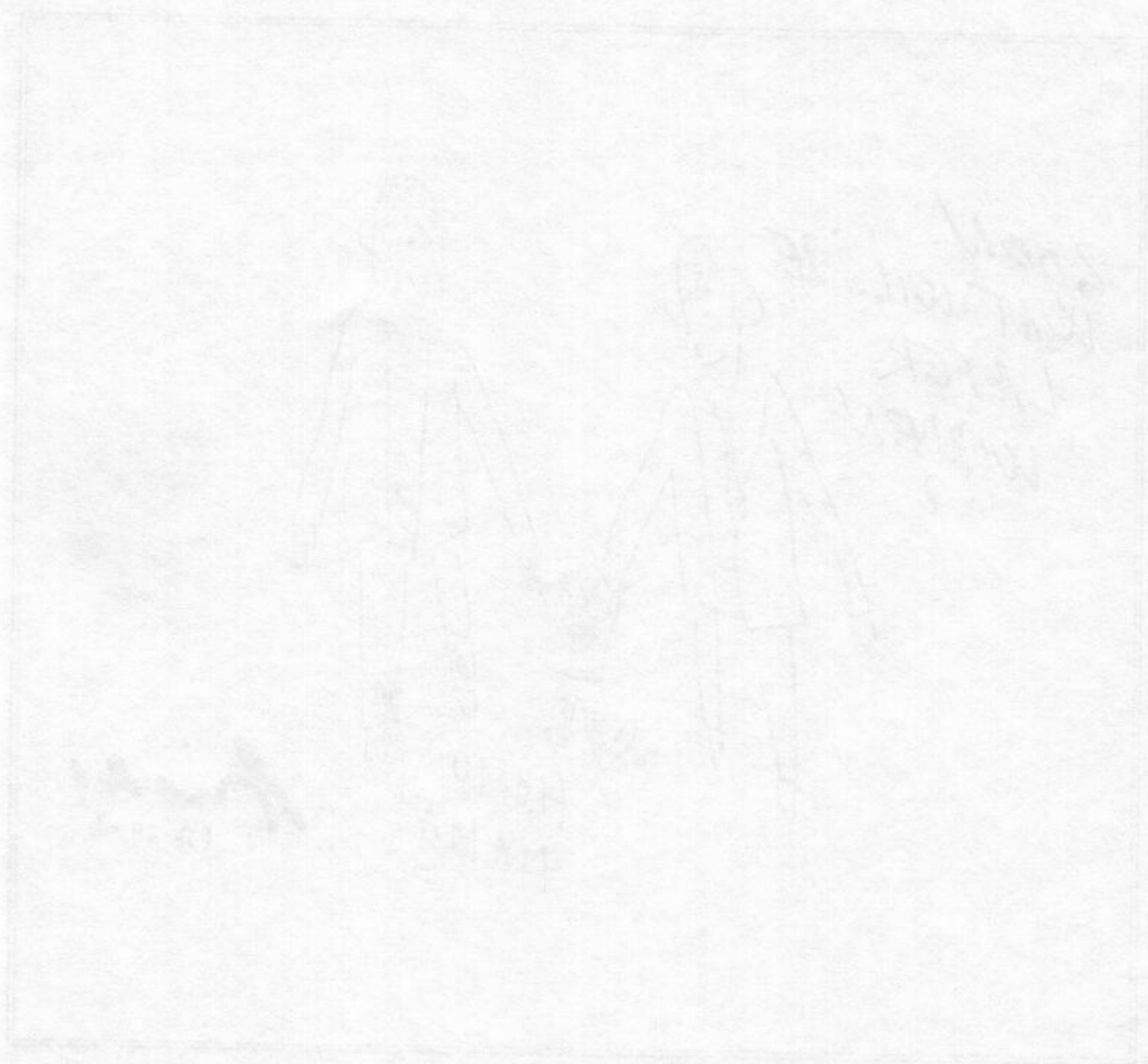
IN DIT NUMMER:

Ontucht in Rijssen/Rector stapt op/Verliefde meester	pag. 2
Sekstoerisme/Lennart van E.	pag. 3
Kinderslaven	pag. 7
Hou 't internetjes	pag. 8
De schone kunsten	pag. 9
Hiv slaat toe onder jonge homo's	pag. 12
Homodiscriminatie in België	pag. 14
Ontucht van de maand	pag. 17
De strijd tegen het misbruik	pag. 20
Driekwart aanranders allochtoon?	pag. 22
Kindermoord	pag. 28
Achtergrond	pag. 31

PERSEUS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1207 EAST 58TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1207 EAST 58TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

PERSEUS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1207 EAST 58TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

PERSEUS

PERSFOCUS, TWAALFDE JAARGANG, NUMMER 7, JULI 1996

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Haagsche Courant	HC
Alkmaarse Courant	AC
De Gelderlander	Geld
Gooi en Eembode	
VPRO-gids	VPRO
HP/De tijd	
Uit Duitsland:	
Tageszeitung	TAZ
Express	EXP
Bild Zeitung	BIL
Psychologie Heute	PSH
Uit België:	
Gazet van Antwerpen	GvA
La Dernière Heure	LDH
De Standaard	STA
Standaard der Letteren	SDL
De Morgen	MOR
Uit Engeland:	
The Times	TIM
The Observer	OBS
Uit de Verenigde Staten:	
Time	
Uit Indonesië:	
Jakarta Post	JP

Abonnementen op Persfocus kosten f 65,-- per jaar. Verzending als brief is f 15,-- duurder en komt op f 80,--. Losse nummers f 8,--.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

Hogere straf voor ontuchtige docent

Almelo. — Een 54-jarige ex-godsdienstleraar uit Rijssen is vanmorgen door de rechtbank van Almelo wegens ontucht met leerlingen veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijftien maanden. Hiervan zijn vijf maanden als voorwaardelijke straf opgelegd.

De veroordeelde mag bovendien gedurende een proeftijd van drie jaar zijn vak als docent niet uitoefenen. De verdachte moet zich verder laten behandelen in een speciale kliniek, zo lang de reclassering dit nodig vindt. De rechtbank heeft daarentegen geen toestemming gegeven voor omzetting van de celstraf in werkstraf, zoals de advocaat van de ex-leraar had voorgesteld.

Het vonnis betekent een hogere straf dan door de officier van justitie vorige week was geëist. Die vond een jaar gevangenisstraf, waarvan zes maanden voorwaardelijk, voldoende.

Rapportcijfers

De rechtbank acht bewezen dat de Rijssenaar gedurende meer dan tien jaar ten minste 25 leerlingen van het Reggesteijn-college in zijn woonplaats heeft misbruikt en daarmee ook na waarschuwingen van de werkgever is doorgegaan. In zijn vonnis vermeldt de rechter dat sommige leerlingen de docent lieten begaan uit vrees voor lagere rapportcijfers of een andere behandeling door de leraar. Tijdens de zitting vorige week betuigde de docent spijt. De rechtbank hield in haar vonnis rekening met deze bekentenis, zijn ontslag op staande voet en het feit dat de man zelf in zijn jeugd seksueel misbruikt is.

De zaak kwam aan het rollen toen een van de slachtoffers de docent in februari begon te chanteren. De leraar veronderstelde dat hij met de ontucht zou zijn doorgegaan als hij niet was afgeperst.

Een tweede ontuchtige docent en decaan van dezelfde school, een 64-jarige man, werd twee weken geleden veroordeeld tot twintig maanden cel, waarvan vijf voorwaardelijk, en een beroepsverbod.

Gevangenisstraf godsdienstleraar wegens ontucht

Van onze redactie binnenland

ALMELO — De rechtbank in Almelo heeft gisteren de 54-jarige godsdienstleraar P.V. een gevangenisstraf opgelegd van vijftien maanden, waarvan vijf voorwaardelijk. De man heeft jarenlang ontucht gepleegd met leerlingen.

V. mag gedurende zijn proeftijd van drie jaar zijn beroep als docent niet uitoefenen. Hij moet zich laten behandelen in een kliniek zolang de reclassering dat nodig acht.

De man pleegde in een reeks van jaren ontucht met in totaal zo'n 25 leerlingen van de christelijke scholengemeenschap Reggesteijn te Rijssen.

De rechtbank hield er in haar vonnis rekening mee dat de man zelf in zijn jeugd seksueel is misbruikt, zijn daden heeft bekend en op staande voet is ontslagen. Wel nam zij het hem kwalijk dat hij ondanks een waarschuwing van de schoolleiding opnieuw ontucht pleegde met kwetsbare jongens. De slachtoffers zwenen over de ontucht uit angst voor lagere rapportcijfers.

Tegen de man was een jaar cel geëist, alsmede behandeling in een kliniek en een levenslang verbod op beroepsuitoefening geëist.

Celstraf voor godsdienstleraar

ALMELO, 2 JULI. De rechtbank in Almelo heeft een godsdienstleraar een gevangenisstraf opgelegd van vijftien maanden, waarvan vijf voorwaardelijk, wegens ontucht met een aantal leerlingen. De man mag gedurende zijn proeftijd van drie jaar zijn beroep als docent niet uitoefenen en moet zich laten behandelen in een kliniek. De man pleegde ontucht met 25 leerlingen van de christelijke scholengemeenschap Reggesteijn te Rijssen.

Gevangenisstraf voor leraar uit Geleen Geld.

Door onze verslaggever
GELEEN/MAASTRICHT — Een 31-jarige Geleense onderwijzer is gisteren veroordeeld tot anderhalf jaar celstraf, waarvan zes maanden voorwaardelijk, voor ontucht met een tienjarige leerlinge.

De inmiddels ontslagen onderwijzer had van augustus 1994 tot maart van dit jaar een liefdesrelatie met het meisje. Tijdens hun relatie had hij drie keer geslachtsgemeenschap met haar. Het slachtoffer deed vrijwillig mee omdat ze stapelverliefd was op de onderwijzer, die haar bijna dagelijks liefdesbrieven schreef.

Rector van Guido de Brès stapt op

AMERSFOORT — Rector G. van Middelkoop van de scholengemeenschap Guido de Brès in Amersfoort stapt op. Ook zal hij geen andere functie meer vervullen binnen de school. Zijn dienstverband zal worden beëindigd.

Dit heeft het schoolbestuur bekend gemaakt. De rector raakte dit voorjaar in opspraak in verband met een ontuchtzaak op de school, die niet adequaat was aangepakt. Begin maart kwam naar buiten dat aardrijkskundeleer B. K. tussen 1977 en 1993 ontucht had gepleegd met meer dan achttien jongens.

Dat varieerde van het kijken naar pornofilms tot seksuele gemeenschap. De docent werd medio 1993 ontslagen, terwijl Van Middelkoop al in 1990 op de hoogte was van de affaire. (ANP)

Rector Guido de Brès stapt op

AMERSFOORT, 17 JULI. De rector van de scholengemeenschap Guido de Brès in Amersfoort, die dit voorjaar door een ontuchtzaak in opspraak raakte, stapt op. Ook zal hij geen andere functie meer vervullen binnen de school. Zijn dienstverband zal worden beëindigd. Het bestuur en het schoolhoofd gaan in goed overleg uit elkaar.

Rector van Guido de Brès stapt op

AMERSFOORT (ANP) — Rector G. van Middelkoop van de scholengemeenschap Guido de Brès in Amersfoort stapt op. Ook zal hij geen andere functie meer vervullen binnen de school. Zijn dienstverband zal worden beëindigd. Het bestuur en het schoolhoofd gaan in goed overleg uit elkaar, zo heeft de school bekendgemaakt. Gisteren zijn de leerlingen en hun ouders per post op de hoogte gesteld van het besluit.

De rector raakte dit voorjaar in opspraak in verband met een ontuchtzaak op de school, die hij jaren eerder niet adequaat had aangepakt. Begin maart kwam naar buiten dat een aardrijkskundelaar tussen 1977 en 1993 ontucht had gepleegd met meer dan achttien jongens. Dat varieerde van het kijken naar pornofilms tot seksuele gemeenschap. De docent werd medio 1993 ontslagen, terwijl Van Middelkoop al in 1990 op de hoogte was van de affaire. De rector besloot destijds op eigen

houtje de kwestie stil te houden, zelfs voor de ouders van de betrokken leerlingen, de docenten en het schoolbestuur. Dit eigengereide optreden was onbegrijpelijk, onverantwoord en laakbaar, zo concludeerde een speciale onderzoekscommissie later. Verwijthaar was ook dat justitie noch politie werd ingeschakeld. Doordat het schoolhoofd de kwestie in de doofpot slopte, kon de betrokken leraar nog lang doorgaan met zijn praktijken.

Van Middelkoop was kort na het bekend worden van de affaire voorlopig teruggetreden als rector. De commissie stelde dat hij beter definitief zijn functie kon neerleggen. Dat hij nu helemaal weg gaat, vindt Van Middelkoop zelf 'verstandiger' en in het belang van de school, zo meldt de woordvoerder van de school. Volgens de verklaring wordt een regeling getroffen om arbeidsrechtelijk tot een correcte afhandeling te komen.

Rector Guido de Brès stapt op na verkeerde aanpak ontuchtaffaire

Van onze verslaggever
AMERSFOORT

Rector G. van Middelkoop van scholengemeenschap Guido de Brès in Amersfoort stapt op. Hij zal in de school geen andere functie meer vervullen. Van Middelkoop kwam dit voorjaar in opspraak door een omvangrijke ontuchtaffaire op zijn school, die hij niet goed had aangepakt.

De school heeft woensdag bekendgemaakt dat bestuur en schoolhoofd in goed overleg uit elkaar gaan. De leerlingen en hun ouders zouden gisteren per post van het besluit op de hoogte worden gesteld.

Begin maart kwam naar buiten dat aardrijkskundelaar B. K. tussen 1977 en 1993 ontucht had gepleegd met meer dan achttien jongens. Dat varieerde van kijken naar pornofilms tot seksuele gemeenschap. De docent werd medio 1993 ontslagen, terwijl Van Middelkoop al in 1990 van de affaire op de hoogte was.

De rector hield destijds de kwestie stil voor de ouders van de betrokken leerlingen, docenten en het

schoolbestuur. Dit eigengereide optreden was onbegrijpelijk, onverantwoord en laakbaar, concludeerde een onderzoekscommissie die de kwestie later onderzocht. Verwijthaar was volgens de commissie ook dat justitie noch politie werd ingeschakeld. De betrokken leraar kon daardoor nog lang doorgaan met zijn praktijken.

Van Middelkoop trad kort na het bekend worden van de affaire voorlopig terug als rector. Volgens de commissie kon hij beter definitief zijn functie neerleggen. Van Middelkoop vindt dat zelf ook 'verstandiger' en in het belang van de school, aldus een woordvoerder van de school. Volgens een verklaring van de school wordt er met de rector een regeling getroffen om arbeidsrechtelijk tot een correcte afhandeling te komen.

Het bestuur wil dat de structuur van de schoolleiding wordt veranderd. Het wil af van de situatie dat één man de leiding heeft. 'Men denkt aan een collegiaal- of managersmodel, maar hoe het er definitief uit zal zien, weten we pas na de zomer', aldus de woordvoerder.

Le Sri Lanka est une destination privilégiée pour les amateurs de très jeunes garçons, qu'ils soient allemands, suisses ou scandinaves.

COLOMBO
Correspondance particulière

La plage de Mount Lavinia, au sud de Colombo, s'étend entre un palace baraque-serables et des bâtiments où vivent au milieu des ordures quelques pêcheurs, et beaucoup d'autres qui n'ont pas trouvé de meilleur endroit où s'installer. Quelques établissements louent des cabines, sortes de box privés où sont placées une ou deux chaises longues.

Au bout de la rangée, quelques prostituées attendent l'éventuel client. Elles n'intéressent personne en cette fin de saison; ni les couples locaux qui batifolent derrière un parapluie ouvert, ni ce couple d'homosexuels anglais dont l'un passe un short en cuir au-dessus de son maillot, ni Hans qui est ici à la recherche d'autres distractions.

L'homme semble avoir 60 ans, il lit des journaux allemands récents et porte des lunettes en or et un ridicule kimono en satin. Il vient tous les jours entre 10 et 16 heures. Le matin, il est en permanence entouré de quelques jeunes garçons.

— Ici il se repose, nous explique Kumar, qui travaille dans le rétablissement voisin. C'est sur tout le soir qu'il prend du bon temps, avec des enfants de moins de 12 ans.

Le tristement célèbre « Sparta-Gay Guide » de feu John Stamford parle de Sri Lanka en ces termes: « Un endroit où presque tous les désirs sexuels peuvent se réaliser et sans contrôle de séropositivité à l'entrée du pays. » Depuis la fin des années 70, il y a un centre pour la prostitution masculine et attire les pédophiles.

— D'après le gouvernement, 30.000 jeunes garçons seraient disponibles entre Negombo et Hikkaduwa, sur les plages où se trouvent la plupart des infrastructures touristiques, explique Maureen Seneviratne, résidente de Peace (Protect Environment

mais encore plus pour tous nos enfants qu'ils abusent. Ils ne font que passer, mais ces enfants restent. Ils deviennent des criminels en puissance.

Aussi étonnant que cela puisse paraître et malgré les souffrances de leur enfance, ces pédophiles ne se sentent pas vraiment coupables.

— Ce sont des gamins de rue, ils n'ont rien et sont condamnés à une existence misérable, nous dit ce fonctionnaire suédois, le seul qui ait accepté de témoigner. L'acte sexuel en soi est très rapide et nous payons des sommes considérables à l'échelle locale.

— Ce sont toujours les intermédiaires qui empochent les profits, réagit la présidente de Peace. Lors des récents procès, des chiffres ont enfin été révélés. Par exemple, dans un endroit très protégé, le pédophile paie au départ 200 à 300 \$ (6.000 à 9.000 FB). Le propriétaire des lieux en touche une partie, le plus gros part allant à celui qui fournit l'enfant auquel on donne 20 roupies (environ 12 FB) par « prestation ».

Tous les efforts concernent la prévention, car la réhabilitation de ces enfants est pour ainsi dire impossible. Mme Seneviratne nous parle d'un garçon de 18 ans, abusé depuis ses 8 ans, d'abord par des Allemands puis par des locaux.

— Il est tout à fait incontrôlable et sauvage. Des mois de patience n'ont abouti à rien. Il hait la société et ne pense qu'à se détruire. J'ai bien peur qu'il finisse par se suicider. Ou par tuer...

ÉRIC MERCIER

M. Askari, l'ami des enfants et des pédophiles

Sur la plage de Negombo, un de ces jeunes qui attendent qu'on leur assigne un client. Photo E. M.

lution: se faire passer pour un client potentiel.

Au premier contact, l'homme semble méfiant. Il accepte cependant de me montrer une chambre. Son prix (300 FB la nuit) est excessif par rapport à la concurrence.

— Mais si tu veux, tu peux venir avec ton ami, précise-t-il.

— Même si mon ami est très jeune?

La question brise la glace. — Certinement, dit-il en souriant, je peux aussi te procurer de nouveaux jeunes amis. L'homme s'appelle Askari, il a quarantaine d'années. À l'image de ses clients « particuliers », il est propre et presque trop net. Il n'a pas l'apparence d'un délinquant, et semble étonnamment normal. Je lui ex-

où il est devenu difficile de trouver des jeunes partenaires.

— Ici aussi, les temps ont changé, regrette-t-il. C'est injuste alors qu'il y a des choses plus horribles, comme la guerre ou l'héroïne; ici il s'agit d'amour, les clients et les enfants sont satisfaits.

Il entend alors de me rassurer: Ne t'en fais pas, je prends toutes les précautions nécessaires. Rien ne se passe la nuit; c'est trop risqué. La journée par contre, tout peut s'arranger. La grille est fermée, et le chien monte la garde. L'enfant et le client ne se montrent jamais ensemble. Ils entrent et sortent à des moments différents.

Pour choisir l'enfant, il suffit au préalable de regarder devant la maison où il y en a constam-

diquer sa préférence à Askari qui s'occupe du reste. Depuis douze ans qu'il fait ce genre d'affaires, il n'a jamais eu le moindre problème.

Mais là, la journée est finie et la plage déserte. À l'intérieur, il me montre un gamin d'une quinzaine d'années. Quelqu'un comme lui, ça t'intéresse? Je prétends préférer les plus jeunes.

— Son anglais est excellent, on voit qu'il fréquente des gens cultivés. Il me parle de certains de ses clients qui travaillent aux Nations unies et aussi de ce jeune docteur bruxellois dont il me cite le nom: C'est drôle, lui aussi, il préfère les plus jeunes. Je lui demande s'il évoque des MST et du sida, dont on ne parle presque pas au Sri Lanka.

comment rester propre, y compris pour les parties intimes. J'aborde enfin la question des tarifs.

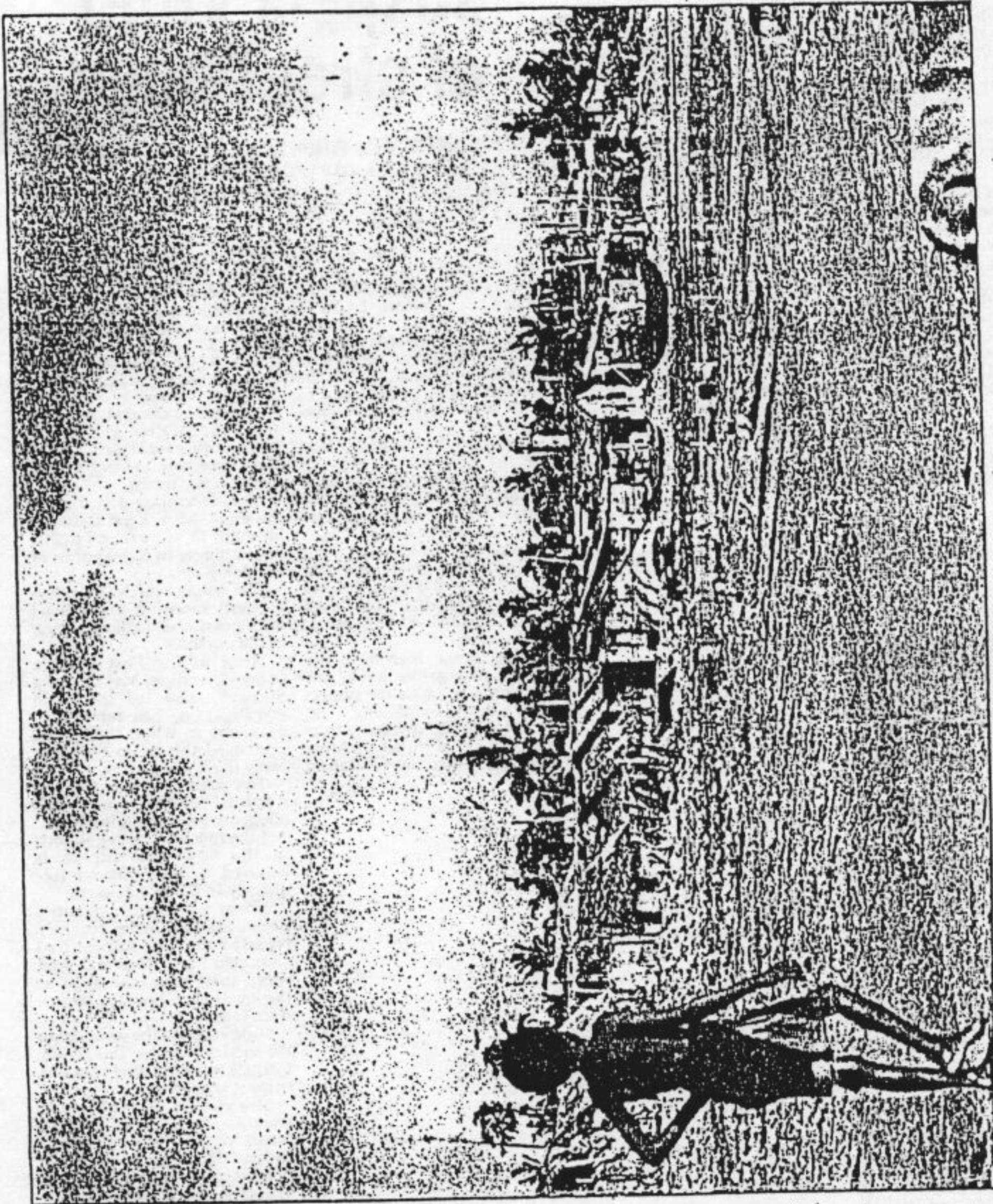
— Pour une heure ou deux, 500 roupies un garçon de 15 ans, 1.000 un de 10 ou 12 ans (environ 300 et 600 FB).

Il me garantit qu'il ne prend que l'argent de la chambre. Les parents de ces enfants qui viennent des environs immédiats ignorent ce qu'ils font. C'est une autre raison pour laquelle ils ne travaillent pas la nuit.

— Mais alors, que font-ils avec l'argent qu'ils gagnent?

Question visiblement embarrassante... la réponse tombe après une longue hésitation.

— Ils s'achètent des bonbons et des beaux vêtements.

F M

SATURDAY, JULY 27, 1996

Children's Day observed amid horror of abuse

JAKARTA (JP): The capital will celebrate National Children's Day today in a somber mood due to the recent escalation in the number of street boys who have been sodomized.

And worse news is that at least eight boys, believed to be poorly-educated and from poor families have been found killed with their stomachs torn out and throats slashed. The perpetrator of these serial killings is still unknown.

As of yesterday, police and forensic scientists have identified dozens of street boys who had been sodomized by people in their neighborhoods.

Most of the boys are teenagers who have left their poor parents in their hometowns and come to the capital to earn money for themselves.

For almost two-thirds of the day they work as street traders or beggars to earn what little money they can.

In interviews with *The Jakarta*

Post yesterday, most street boys said they had no idea about what sodomy was until they were picked up by the police for questioning on Saturday.

"I don't like being *dibo'olin* (the slang for sodomized) and I didn't know that it was a crime," said Ht, 12, who claimed to have been sodomized twice.

"What I felt at the time was pain," said Am, 14, who experienced anal sex once. "I hope that it won't happen to me again."

"I didn't know what it was all about until it happened to me some time ago," said To, 13. "It was painful in the beginning but I had no way of getting away from the man. Moreover, I needed money to survive," said the boy, who claimed to have been sodomized almost every day since he was nine.

According to the teenage victims, they were paid between Rp 500 and Rp 2,000 (US 15 and 60 cents) a time.

"I used the money for lunch

and cigarettes," said Purnomo, 16, who said he was sodomized once for Rp 2,000 last year at a park in Central Jakarta by a man who pointed a sharp blade in his face.

In many cases, the suspects lured them with the carrot and stick approach of a small amount of money and threats.

Psychologist Sarlito W. Sarwono said the helpless street children were easy targets for the pedophiles.

"They could be easily trapped with a tiny deal and a bit of trickery," Sarlito said.

According to the boys, they were forced to serve the suspects, who were sometimes armed.

"I couldn't get away from the man because he threatened to kill me if I left the house," said To, who left his hometown in Brebes, Central Java, at the age of nine because he was bored of watching his mother. To is one of the boys who were sodomized hundreds of times by a 60-

year-old man, residing at a small house in Pondok Gede.

"He did it to me almost everyday," he said.

To said that he could only leave the house on Saturday when the police came to arrest the man, better known as *Babe* (father).

The suspect is now in the East Jakarta police precinct, along with three other men, who have all been charged with having sex with underage boys.

The police had also questioned them for their alleged roles in the serial killings of the eight sodomized victims. None of them have yet been charged in connection with the killings. Police said that they will continue to collect as much information as possible from the street boys in order to trace the suspect of the killings.

However the street boys said that the police work had disturbed their daily money-earning activities. (b3r)

Police identify suspect killer of street boys

JAKARTA (JP): After three weeks of investigation, the East Jakarta police have identified a man suspected of killing and mutilating eight street boys in Jakarta.

"The hunt for the suspect, who is also from the street community, has begun," City Police Spokesman Lt. Col. Iman Haryatna told *The Jakarta Post* yesterday.

But the officer refused to provide the identity of the suspect. Some police sources have said the suspect's alias is Robot.

After finding the body of the latest victim, 11-year-old Kasikin, in Pondok Kopi, East Jakarta, on July 5, a special police team arrested at least four homeless men, aged between 30 and 60 years.

The four, who are still detained at the East Jakarta police precinct, have been accused of sodomizing several street boys.

One of the four men told police interrogators that he saw Kasikin going with the suspect before he was murdered.

Other leads have come from the dozens of street children that the police have detained

and questioned for having allegedly been sexually abused. Based on these leads and forensic reports, the police began reconstructing the serial murders.

On Thursday, the police boarded some cargo trains which pass through Kemayoran, Central Jakarta, and Pondok Kopi to see if it was possible for the suspect to carry the bodies and throw them off the trains.

The decomposed bodies of the eight boys, aged between nine and 15, were found in different places in Kemayoran or Pondok Kopi.

The trains, which also operate early morning, link Bekasi in the east and Tanjung Priok in the north.

Head of the East Jakarta police detectives, Maj. Endang Sunjaya, who led the train investigation, has refused to comment on whether the suspect used the cargo trains to carry the bodies.

The police are yet to find the suspects' home where he allegedly sodomized the boys.

Like many other vagabonds in the city, the suspect is believed to have moved frequently in Central Jakarta.

Noted forensic scientist Abdul Mun'im Idries recently reported that the suspect had strangled the victims and then sliced their stomachs open at the locations where the bodies were found.

Judging from the wounds on the victims' necks, the senior forensic scientist said that the suspect was strong.

The victims, four of whom remain unidentified, were found naked or semi-naked with their stomachs torn out. In most cases, the police found a razor, a cigarette butt and the victims' clothes near the decomposed bodies.

The bodies were found with L, C or U-shaped wounds on their stomachs. The wounds were between 14 and 90 centimeters long.

The serial killings have challenged the Jakarta police because such cases are rare in Indonesia.

Dozens of plainclothes police detectives were deployed yesterday to search street people's huts for the suspect.

To allow the police detectives to proceed with their investigation smoothly, spokesman Iman urged the media to avoid reporting the details of the case.

The Jakarta Post

SATURDAY, JULY 27, 1996

Neglected and raped

The court has barely closed the chapter on the series of gang rapes that shocked Jakarta this past year, now the city police have another tough case: to catch a serial killer who preys on young boys. The killer has left in his trail eight victims — aged between 10 and 15 years — over the past two years. Their bodies were badly mutilated and most showed traces of having been sodomized. Four of the victims still have not been identified.

Police are far from solving the mystery, but their investigation has led to a finding that is equally horrendous: pedophiles are lurking about our city preying on neglected children.

Last week, a group of street children in Central Jakarta broke their silence and told of not one, but several pedophiles who use threats and money on the boys to satisfy their sexual urges. Their confessions led to the police questioning four men. All of them have since admitted that they sodomized some of these boys, but they denied ever killing any children. But even if the police cannot try them for the serial murders, the four men should be prosecuted based on their admissions of sodomy.

We fully support the police efforts, and sympathize with the difficulties encountered, in catching the serial killer. But the investigation has again exposed many of the basic weaknesses in our legal system when dealing with sexual crimes.

The Criminal Code does not have a specific article on sodomy. The closest offense that prosecutors could pin on the four men in police custody is from the Code's article 292, which makes it illegal for anyone to engage, or be forced to engage, in sexual relations with someone underage and of the same sex. The maximum penalty is five years imprisonment, a punishment that hardly

suits such a heinous crime.

If that's not light enough, our judges have shown a tendency, for some unexplained reason, to refrain from meting out the maximum penalty against sexual offenders. Too many convicted rapists have gotten off lightly, and too many suspects have been acquitted by the courts due to insufficient evidence.

The police themselves have also admitted that they have had difficulty cracking the current serial-killer case, not only for lack of evidence but because this is no ordinary killer. As one officer privately put it, police are not experienced in handling this kind of case. For nearly two years police have been in the dark about the killings. Not until the young boys began to speak up last week did they have a clue.

Success in solving sexual crime cases hinges largely on victims coming forward to tell their story. Many victims of sexual crimes, including pedophilia, understandably are too traumatized to come forward. Acquittals of rape suspects and the light punishments given to sexual offenders further discourage the victims from going public.

If the series of gang rapes over the past year showed that the legal system is weak when it comes to protecting women against sexual crimes, the current search for the serial killer suggests that the system is also failing to protect children, especially wayward street children.

Something must be done. This is not solely the responsibility of the police and the courts. Society must take part in the effort to stamp out sexual crimes against women and children. Furthermore, the House of Representatives should move quickly to amend the laws dealing with offenders and legislate punishment more commensurate with their crimes.

Lange celstraf Britse pedofiel op Filipijnen

Van onze redactie buitenland

MANILA — Een Filipijns gerechtshof heeft gisteren een 44-jarige Brit tot zeventien jaar celstraf veroordeeld wegens seks met twee minderjarige jongens. Het hof waarschuwt het buitenland daarmee dat het land geen 'sekspeeltuin' is.

De Brit werd schuldig bevonden aan geslachtsgemeenschap met twee Filipijnse broers van acht en vier jaar oud. Hij voerde geen verdediging, hoewel hij eerder zei dat hij onschuldig was. De twee broertjes getuigden tegen hem. De veroordeelde is in drie maanden tijd de tweede buitenlander die de cel in moet, op grond van een uit 1992 daterende wet tegen kindermishandeling en uitbuiting. Een Nederlandse sekstoerist, die zijn ontuchtige activiteiten met kinderen vastlegde op video, wist in januari de dans te ontspringen door uit de Filipijnen te ontsnappen. Deze Nederlander zal in opdracht van minister Sorgdrager door de Nederlandse justitie worden vervolgd.

17 Jahre Haft für Sex mit Kindern

Ein Engländer (44) ist in Manila (Philippinen) zu 17 Jahren Gefängnis verurteilt worden. Er hatte zwei kleine Jungen (4 und 8) sexuell mißbraucht. Außerdem muß er an die Familien der Kinder eine Entschädigung von umgerechnet 5700 Mark zahlen. Vor zwei Monaten erst war ein Australier (66) auf den Philippinen ebenfalls zu 17 Jahren Haft verurteilt worden. Er hatte Sex mit einem 12jährigen Mädchen.

BIL 31.07.96

Sex education needed as shield against pedophiles

JAKARTA (JP): Early sex education and good rapport between parents and children is effective in protecting children from pedophiles, a noted sex therapist said.

Naek L. Tobing, commenting on the findings of eight children's bodies who were believed to be sodomized after being murdered; said both girls and boys must be told explicitly what verbal and physical sexual approaches are like.

"Then you tell them to resist and report to a parent, for instance; usually the children agree to do this," Naek said yesterday.

If the autopsies reveal indications of anal sex and the presence of sperm, the victims most likely had relations with a pedophile, he said.

However, such people are rarely child murderers, he said. Most experienced sexual abuse by male adults during childhood, and always seek children for sexual satisfaction. This is not limited to those seeking out street children, he added.

Educators and other child guardians may have this orientation, Naek said.

"Monitor your children and build a good relationship with them," Naek said.

Children might not resist sexual advances if the pedophile has built up a good rapport with them, he said. Further, uninformed children would not initially differentiate molestation with ordinary caresses by adults.

In time the children may also

enjoy being touched and being sexually aroused, Naek said. Street children would be an easy target as they have no guardians, he added.

Earlier, social workers said it takes a long time to explain and make male street children understand the importance of resisting pedophiles, even given the high risk of Acquired Immune Deficiency Syndrome. The adults, they said, always provide urgently needed money and affection.

Street boys in Jatinegara, East Jakarta, reportedly pleaded with police not to detain a suspect. Some said they were sad when police harshly interrogated the suspect.

The eight bodies are all boys aged nine to 15. Currently police are picking up more street boys as part of the search for the killer(s).

The East Jakarta Police have detained three men who admitted to having sex with the boys, but denied murdering them.

Naek told *The Jakarta Post* that if the murderer was a pedophile, "his personality would be partly that of a sadistic person". The sadism would surface in times of great stress, he added.

It is likely such people would be found in areas "with many social problems" such as high unemployment, Naek

said. Early preventive steps are urgent as pedophiles can only be cured with extraordinary willpower on their part, Naek said.

"We also need child protection agencies for abused, neglected children, children who are victims of extortion and those from broken families," Naek said, adding that non-governmental organizations working with street children are a start.

He added that pedophiles live secret lives, and only become known when they seek therapy, "while the child victims will remain silent".

"If the suspects (in the current case) are convicted they will need constant clinical therapy," Naek said, adding he would lend his services if needed.

He added that pedophiles here are harder to cure than in the United States, for example.

"It is impossible for me to involve 'certified surrogate partners' in sexual therapy here like in California," he said.

In a television interview, gay rights advocate Dede R. Oetomo said sex education must teach children to say no to sexual approaches.

He stressed the need to distinguish forced sexual relations with minors, and sex with consent among adults. (anr)

Kinderpornobende opgerold

Mexico-stad — De Mexicaanse en Amerikaanse politie hebben een kinderpornobende opgerold. De bende zou slachtoffers hebben ontvoerd om vervolgens te filmen hoe zij werden misbruikt.

Na een onderzoek, dat

twee jaar duurde, werden in het weekeinde in het Mexicaanse Acapulco twee Amerikanen en vier Mexicanen gearresteerd. Bij een huiszoeking werden pornofilms, drugs, opblaaspoppen en vuurwapens gevonden.

FA 9VA 03.07.96

Thaise premier in actie tegen porno

Bangkok — De Thaise premier Banharn Silpa-archa heeft er bij de politie op aangedrongen hard op te treden tegen de verkoop van pornovideo's op straat.

In vooral het zakendistrict van Bangkok worden de video's openlijk op straat aangeboden, door meestal jonge meisjes. "Iedereen weet waar deze zich bevinden. Zelfs ik", zei Banharn tegen agenten bij

een bliksemsbezoek aan een politiebureau.

Vorig jaar werden twee Britse radiodiscjockeys het land uitgezet nadat pornovideo's in hun woningen werden gevonden. De lokale media gaven de politie destijds een veeg uit de pan wegens hypocrisie door wel op te treden tegen buitenlanders, terwijl ze niets doet tegen de florerende binnenlandse handel in pornovideo's.

HVA 16.07.96

Strafzaak na misbruik op Filippijnen

(Van een verslaggever) ^{JK}
AMSTERDAM — De Filippijnse autoriteiten hebben minister Sorgdrager van justitie verzocht de strafvervolgning over te nemen van de 24-jarige L. van E, die wordt verdacht van seksueel misbruik van twee minderjarige meisjes op de Filippijnen. Sorgdrager heeft het Filippijnse dossier van Van E. overgedragen aan het openbaar ministerie in Den Haag.

De student Van E. werd in januari op het toeristeneiland Boracay gearresteerd, nadat twee Filippijnse meisjes van negen en veertien jaar aangifte hadden gedaan van seksueel misbruik. Hij kwam op borgtocht vrij en vluchtte naar Nederland met een laissez-passer van de Nederlandse ambassade in Maleisië.

Volgens directeur S. Meuwese van Defense for Children is het formeel mogelijk een Nederlander die in het buitenland een misdrijf heeft begaan, in Nederland strafrechtelijk te vervolgen. Voorwaarde is dat het delict in beide landen strafbaar is en dat de omschrijvingen van het delict 'elkaar redelijkerwijs dekken', aldus Meuwese.

Seksueel misbruik van een jeugdige onder twaalf jaar is in Nederland als misdrijf strafbaar. Misbruik van een jeugdige tussen twaalf en zestien jaar is strafbaar, mits het slachtoffer een klacht indient.

Sorgdrager heeft in maart het dossier van Van E. bij de Filippijnse autoriteiten opgevraagd om te bestuderen of zijn vervolging in Nederland mogelijk is.

misch afhankelijk zijn van de inkomsten uit sekstoerisme, vinden hulporganisaties het cruciaal dat de strafvervolgning in de herkomstlanden plaatsvindt. In Thailand werden naar schatting tweehonderd-duizend kinderen in de prostitutie, op de Filippijnen vijftigduizend. De Zweedse rechtszaak was de eerste keer dat de Thaise autoriteiten meewerkten. Guyt: 'Je ziet al dat het sekstoerisme zich verplaatst naar landen als Indonesië, Cuba en Latijns-Amerika, omdat menige toerist de grond te heet onder de voeten wordt.'

Manilla vraagt om vervolging student na kindermisbruik

ANP DEN HAAG

De Filippijnse autoriteiten hebben minister Sorgdrager van Justitie gevraagd strafvervolgning in te stellen tegen de 24-jarige L. van E. Die wordt ervan verdacht tijdens zijn vakantie op een Filippijns eiland twee kinderen seksueel misbruikt te hebben. De bewindsvrouw heeft het dossier van Van E. aan de Haagse officier van justitie overgedragen.

In januari arresteerde de Filippijnse politie de student samen met een 32-jarige Duitser, nadat de meisjes aangifte hadden gedaan. Zij waren ingegaan op het aanbod om voor omgerekend 125 gulden per meisje mee te gaan naar een hotelkamer. Daar bleef het niet bij 'normaal' seksueel contact. De mannen wilden meer en dwongen dat ook af, aldus de Filippijnse autoriteiten. Na verhoor werden de twee mannen op borgtocht vrijgelaten. Van E. wist te vluchten en naar Nederland te ontkomen.

Filippijnen willen Geld. student vervolging 2/7

DEN HAAG (ANP) — De Filippijnse autoriteiten hebben minister Sorgdrager van Justitie gevraagd strafvervolgning in te stellen tegen een 24-jarige Nederlandse student, die ervan wordt verdacht tijdens zijn vakantie op een Filippijns eiland twee minderjarige meisjes seksueel misbruikt te hebben. De bewindsvrouw heeft het dossier van de man aan de Haagse officier van justitie overgedragen.

In januari arresteerde de Filippijnse politie de student samen met een 32-jarige Duitser, nadat de meisjes aangifte hadden gedaan van het misbruik. Na verhoor door de politie zijn de twee mannen op borgtocht vrijgelaten.

De Nederlander maakte van de gelegenheid gebruik om via allerlei omwegen naar huis terug te keren.

Straf in eigen land moet sekstoerist afschrikken

Van onze verslaggeefster ^{JK}
AMSTERDAM

Of L. van E., verdacht van ohtucht met minderjarigen op de Filippijnen, zelf nu wel of niet wordt veroordeeld, doet niet eens zoveel ter zake. Belangrijker is volgens H. Guyt, campagneleider bij de hulporganisatie Terre des Hommes, dat door deze zaak voor het eerst de aandacht is gevestigd op de juridische aanpassingen die nodig zijn om sekstoeristen aan te pakken.

"Wezenlijk is dat de aandacht voor kinderprostitutie in landen als Thailand en de Filippijnen bij justitie in Nederland in een stroomversnelling is geraakt", zegt Guyt. Hij is tevreden dat de intensieve media-campagne van verschillende internationale hulporganisaties minister Sorgdrager van Justitie ertoe heeft gebracht het dossier van Van E. op te vragen en over te dragen aan de Haagse officier van justitie.

Van E. (24) werd in januari op het Filippijnse eiland Boracay, samen met een Duitse kennis, gearresteerd op verdenking van seksueel misbruik van twee minderjarige meisjes. De mannen wisten aan strafvervolgning te ontkomen door te vluchten via Maleisië, waar zij van hun ambassades een *laissez-passer* kregen om naar huis te reizen.

De 24-jarige Van E. (hij was korte tijd voorzitter van de pedofielenvereniging 'Martijn') kreeg later een nieuw paspoort en was vrij man. Op de Filippijnen had hij de doodstraf kunnen krijgen. De autoriteiten daar hebben Sorgdrager gevraagd

Van E. te vervolgen.

Vervolging van seksueel misbruik van kinderen tussen twaalf en zestien jaar kan in Nederland alleen als het slachtoffer zelf een klacht indient. Onder die leeftijd kan vervolging zonder meer geschieden. Guyt: 'Dat klachtrecht is speciaal op de Nederlandse samenleving toegepast. Het is logisch dat van het klachtrecht bij achtjarigen niets terecht komt en dat het sowieso weinig voorstelt bij minderjarigen elders die onder druk staan van prostituanten, pooiers en soms ook ouders. Daarom is het verheugend dat justitie, na forse druk van buitenaf, wil onderzoeken of dat klachtrecht in het buitenland een groot obstakel vormt voor strafvervolgning.'

Door tussenkomst van Terre des Hommes en de Filippijnse autoritei-

Hulporganisatie blij met zaak-Van E.

ten hebben de twee slachtoffers - de veertienjarige Marilyn en de negenjarige Pia - een klacht tegen Van E. ingediend. De meisjes zijn ondergebracht op een geheime plaats, waar zij bescherming genieten en behandeld worden. 'Sinds het vertrek van Marcos is de samenwerking met de Filippijnse overheid sterk verbeterd.

President Ramos noemt de kinderprostitutie een nationale schande', aldus Guyt.

Om de samenwerking tussen de Nederlandse en Zuidoost-Aziatische justitie te verbeteren, wordt overwogen om, in navolging van Zweden, in de betreffende regio een Nederlandse politie-ambtenaar te stationeren. 'Want al is het mooi dat het dossier van Van E. gearriveerd is, het is ook belachelijk dat dat zes maanden heeft moeten duren.'

De bestudering van het dossier van Van E. zal minstens enige weken vergen. Als het OM beslist dat hij daadwerkelijk voor de rechter moet worden gebracht, zou het de eerste keer zijn dat een Nederlander wordt vervolgd voor seksueel misbruik elders in de wereld. In Zweden werd dit jaar voor het eerst een 69-jarige sekstoerist veroordeeld voor seksueel contact met een veertienjarige jongen in Thailand. Doel van het groots aangepakte proces, waarvoor de Thaise jongen in Stockholm kwam getuigen, was het stellen van een voorbeeld.

'Sekstoeristen moeten beseffen dat ze voortaan het risico lopen in hun eigen land te worden vervolgd voor hun avonturen in het buitenland', aldus Guyt. Volgens hem heeft de campagne niets van doen met een kruistocht tegen pedofielen. 'Laten we duidelijk zijn: hier is geen sprake van seks bij consensus, waarbij een minderjarige is betrokken. Het gaat puur om misbruik van kinderen die straatarm zijn.'

Juist omdat arme landen econo-

Sorgdrager voor vervolging van kindersekstoerist

AC 2/2

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG — Minister Sorgdrager wil dat justitie de van kindersekstoerisme verdachte student L. van E. vervolgt. Zij geeft daarmee gehoor aan een verzoek van de Filipijnse autoriteiten tot vervolging van de man. De bewindsvrouw draagt het dossier-Van E. over aan het openbaar ministerie in Den Haag, de woonplaats van de verdachte. Als het dossier voldoende bewijs oplevert, moet Van E. voorkomen.

Van E. (24) kwam eerder in het nieuws na zijn vlucht uit de Filipijnen, waar hij op borgtocht vrij was gelaten. Op 10 januari van dit jaar was hij gearresteerd op verdenking van het plegen van ontucht met twee meisjes van 9 en 14 jaar. Samen met een Duitse vriend zou hij de kinderen hebben gedwongen tot ontuchtige handelingen en deze hebben vastgelegd op video.

Romance

Hem hing levenslange gevangenisstraf boven het hoofd. Na zijn vlucht dook hij onder in Nederland. Van E. beweert dat hij een zuivere romance heeft gehad met de 14-jarige en dat dit niet tegen haar wil was. Bovendien zou zij zich hebben voorgedaan als 16-jarige.

De student heeft nooit een geheim gemaakt van zijn voorliefde voor jonge meisjes. Vorig jaar was hij enkele maanden voorzitter van de pedofielenvereniging Martijn. Hij heeft altijd volgehouden nooit misbruik te maken van jonge meisjes. Volgens zijn advocaat gaat het Van E. vooral om de romantiek en niet om de seks. Tijdens hun vakantie in de Filipijnen zou alleen de Duitser zich schuldig hebben gemaakt aan verkrachting.

Childright

Een van de organisaties die al jaren streeft naar vervolging in eigen land van kindersekstoeristen is Childright Worldwide uit Amsterdam. Directeur Theo Knippenberg is blij met de actie van de minister. „Het is nooit eerder gebeurd dat een Nederlander in eigen land voor zo'n delict wordt berecht”, zegt hij. „Hiermee kan een voorbeeld worden gesteld.”

Volgens Knippenberg heeft de steeds harder wordende aanpak van kindersekstoeris-

me in de Filipijnen tot gevolg dat het aantal pedofiele vakantiegangers er sterk afneemt. „Als zij nu ook nog in eigen land vervolgd worden, zal die trend doorzetten.” Tot nu toe is alleen in Zweden een man veroordeeld wegens seksueel misbruik van een kind in het Verre Oosten.

Procedure

Volgens een woordvoerder van het openbaar ministerie is het nog onduidelijk hoe de procedure verder zal verlopen. „Allereerst moeten we op grond van het dossier beoordelen of de man vervolgd kan worden en zo ja hoe dan de aanklacht precies moet luiden. Misschien dat wordt besloten tot een nader onderzoek. Op dit moment kan ik dan ook nog niets zeggen over een eventuele straf”, aldus persofficier S. Horstink.

De 23-jarige Nederlandse kindersekstoerist die in januari op de Filipijnen werd gearresteerd wegens seksueel misbruik van twee jonge meisjes, loopt vrij rond in Nederland. Er worden nu pogingen ondernomen hem hier te vervolgen. Onze verslaggever zocht de jonge slachtoffers van deze Hagenaar op in de Filipijnen.

HC 13-7

DOOR GIDEON VAN AARTSEN

Havenstad Cebu. Pier 6, de kade voor de internationale zeeschepen. Het is donker. De arbeid is al lang gedaan, het is muisstil op de wal achter de hoog opgestapelde containers tekent zich, in het schaarse naanlicht, een schutting af. Plotse-ling wordt het monotone geluid van labbellend water doorbroken door gefluister. Twee schimmen klimmen over de schutting.

Mamasan Kristy en de kleine Diday regeren een tip van de havenportier. Deze nacht zal een schip uit Bulgarije arriveren. Dan kunnen de mamsan en haar piepjonge hoertje de schuit op.

Diday is veertien. Een prachtig meisje, hagelwitte tanden en zwart, halflang sluijk haar. Ze is een 'laagvliegend duifje', zoals de kindhoertjes van de Filipijnse havenstad

der, mijn waardeloze moeder, verkocht me, toen ik acht was, aan de buurman. Ze had van hem verloren met mahjong”.

Diday, nu al drie jaar aan het werk in de haven, weet het zeker: wat zij nu doet is zo verschrikkelijk, het zal haar later bij de satan brengen. De Here Jezus, tot wie ze elke nacht bidt, zal haar nooit een plaatsje in de hemel geven. Waarom bid je dan nog, wil ik weten.

Diday: „Ik smeek Jezus mij te beschermen tegen de ziekte, die je doodmaakt. En ik vraag Hem of Hij ervoor wil zorgen dat mijn kindje en ik ooit mogen ontsnappen. Dat vraag ik telkens weer: of Hij mij weg wil halen van Pier 6”.

Diday's één jaar oude zoontje werd geboren een week nadat zij haar dertiende verjaardag vierde. Zijn vader is onbekend. Er waren zoveel zeelui. Diday: „Ik zat in de hoogste klas van de lagere school toen mijn moeder mij voor het eerst meenam naar een schip. Toen ze me vroeg met haar mee te gaan, zei ik: ik kan niet. Ik moet hard leren voor een moeilijke repetitie. 'Jij denkt dat je alles zo maar voor niets krijgt!', schreeuwde mijn moeder, 'er is geen geld meer, jij zult ook moeten werken'. We gingen kleren wassen aan boord van

Helaas is Diday's verhaal niet uniek. Er werken op de Filipijnen naar schatting tussen de 30.000 en 50.000 kinderen beneden de 15 jaar in de prostitutie, de meesten onder dwang van hun ouders. Sociaal werkster Gwen Rellin-Ngolaban heeft, met financiële steun van kindhulporganisatie Terre Des Hommes, in Cebu het project Young Dreamers opgezet, waaraan ook Diday meedoet. Gwen: „De overheid krijgt geen grip op de situatie. Veel ouders zien in het prostitueren van hun kinderen de enige manier om aan extra pesos te komen. Als de kinderen naar de politie lopen om hun ouders aan te klagen, belanden ze in de gevangenis. Prostitutie is verboden”.

Sekstoeristen

Gwen Rellin verzucht dat het vooral de laatste jaren goed mis is op de Filipijnen. Niet alleen de zeelui eisen, uit angst voor aids, dat de meisjes zo jong mogelijk zijn. We worden sinds het eind van de jaren tachtig ook overspoeld door gewetenloze kindersekstoeristen. Voor de Filipijnse overheid zijn zij niet bang. Van de 95 toeristen die hier de laatste tijd zijn aangehouden voor het seksueel misbruiken van kinderen, is er maar één tot gevangenisstraf veroordeeld. Een 23-jarige Nederlandse student werd afgelopen januari samen met zijn Duitse vriend opgepakt op het eiland Boracay, wegens verkrachting van de 9-jarige Pia Corvera en 14-jarige Marlyn Capiro. Zij werden in afwachting van hun proces op borgtocht vrijgelaten. Met een bootje ontsnapten de twee naar Maleisië. De Nederlander woont op dit moment in Den Haag.

Ik zoek de twee verkrachte meisjes op in Ilo Ilo City, waar ze nu gedwongen worden verpleegd in het Asilo de Molo-klooster. Vooral Pia, de jongste, een lief krulkekopje met grote, open ogen, lijkt hevig getraumatiseerd. Bij stukjes en beetjes vertelt ze haar verhaal. Toen Pia acht was, gaf haar oma haar aan mamasanklein, aardedonker hokje met muren Lani Napalang. Die verhuurde Pia van buitenlanders. Voor seksspellespele-kaarsen aansteekt zie ik een op hout tjes.

Over haar ervaringen met de Nederlandse en de Duitser vertelt Pia: „Tante Lani en haar zoon Toto brachten mij naar een kamer van een hotel in de hoerenwijk van Manila. Daar ontmoette ik die twee mannen. Nadat tante Lani en Toto waren vertrokken, kleepte een van hen mij uit. Hij wreef met zijn baard over heel mijn lijf en ik moest zijn penis net zo lang vasthouden tot hij klaarkwam. Hij filmde het allemaal zelf met een video-camera. Toen nam de andere me mee naar zijn kamer. Hij begon me uit te kleden en kuste me op alle plekjes. Hij vroeg me eveneens met zijn penis te spelen. Ik deed dat, tot ook hij klaarkwam”.

Vastgebonden

De twee mannen gingen steeds verder met het kleine meisje. Pia: „Toen ze mij voor de tweede keer huurden, werd ik door de Duitser naakt op een tafel vastgebonden. Ik moest mijn benen zo wijd mogelijk uit elkaar doen. Hij spreidde mijn plasser met zijn vingers open en trok die strak, waarna hij cellotape zo op me plakte, dat mijn clitoris bloot bleef. Toen begon hij van heel dichtbij te filmen. Hierbij duwde hij ook zijn penis tegen mijn plasser, het lukte hem niet zijn penis erin te krijgen. Toch pompte hij door, tot hij klaarkwam. Daarna moest ik op bed gaan liggen. De ander trok mijn benen opnieuw uit elkaar en hij bond mijn voeten stevig aan de bedspijlen. Ook mijn handen maakte hij vast, zodat ik me helemaal niet meer kon bewegen. Ik was doodmoe en ik moest huilen. Maar hij ging door”. Van Manila vertrokken de twee mannen met de twee meisjes naar het vakantie-eiland Boracay. Daar werden zij echter opgemerkt door burgemeestersvrouw Yap. De mannen gedroegen zich handtastelijk, niet zoals vaders met hun dochter-

tjes zouden omgaan. Mevrouw Yap waarschuwde de politie, die hen arresteerde.

Gwen Rellin-Ngolaban stelt me voor aan Edwin, een voormalige drugsverslaafde, die zijn leven heeft gebedterd. De lange, slungelige jongen met zwart stekeltjehaar belooft me die avond mee te nemen naar Barangay Kamagayan, een beruchte wijk in Cebu, waar een een mafia-weetvader over leven en dood heerst.

Edwin: „Je moet je voordoen als klant en precies luisteren naar wat ik je zeg. Want voor je het weet heb je een kogel in je kop”. Rond elf uur 's avonds kriskrassen we in een roestige oude Datsun door Cebu. Op zeker moment zegt Edwin: „We zijn nu in Kamagayan. De mannen, die je

hier op straat ziet, werken allemaal voor de peetvader. Filipijnen die hier niet thuishoren, verkeren in levensgevaar”.

De Datsun stopt bij een obscure karaoke-bar met de naam The Dream Palace. Achter deze bar langs lopen we een wirwar van steegjes in. Ze worden steeds nauwer, steeds donkerder. Plots voel ik harde, ronde dingen onder mijn schoenen: tientallen plastic injectiespuiten. We arriveren op een soort binnenplaats. Op houten bankjes tegen de muren van de omliggende gevels liggen meisjes te slapen. Ze zien er slecht uit. Enkele anderen, die wakker zijn en een sigaretje roken, sissen tussen hun tanden, knipogen of fluiten naar me: Wanna fuck me?

Kamertje

Edwin ontmoet zijn vriend. Hij wijst op mij en ik zie dat er over een prijs wordt onderhandeld. Ik moet Edwin 100 pesos geven voor het kamertje. En nog eens 100 voor het meisje. De adjudant van de peetvader gaat ons voor, naar een steegje aan de zijkant van de binnenplaats. Daar wordt een gordijntje opzijgeschoven. Achter het gordijntje bevindt zich een piepgal klein, aardedonker hokje met muren zo klein dat ik er maar net langs kan lopen.

Even later stapt er een meisje binnen, op blote voeten, gekleed in een geel T-shirt en strakke spijkerbroek. Ze stelt zich voor als Belma. Edwin houdt Belma 150 pesos voor de neus. Hij legt een wijsvinger op zijn lippen: „Deze man wil alleen maar met je praten. Geen seks”.

Belma kijkt verbaasd, ze pakt het geld aan en lacht slauwtjes. Even later vertelt ze dat er dertig meisjes voor de peetvader werken. De meesten gaan de schepen op, maar zij zelf en nog drie anderen werken alleen in deze buurt. Ze vertelt het zoveelste verschrikkelijke levensverhaal.

„Ik heb ook een zoontje. Hij is anderhalf en woont bij de moeder van zijn vader, op wie ik erg verliefd was. Maar mijn vriendje werd vermoord. Ik mis mijn zoontje erg. Maar ik kan hier niet meer weg. Ik zou niet weten hoe”.

„Hoe oud ben je, Belma?” „Zestien”.

Ik blijf haar even aankijken. „Dertien”. Intussen maak ik wat foto's van dit verdrietige meisje. Dan zwaait plots het gordijntje open. Edwins vriend bijt ons toe: „Maak dat jullie wegkomen. De peetvader heeft het flitslicht gezien. Ik heb gezegd dat jullie seksfoto's maken. Hij wil dat niet hebben. Jullie krijgen twintig seconden om te verdwijnen”. Op een holletje verlaten we de casa.

Albanese slaafjes misbruikt als bedelaar in Italië

Geld. 5/7

Door onze correspondent
Aart Heering

ROME - In het centrum van Rome zijn ze vertrouwde verschijningen geworden. Haveloze, ondervoede Albanese kinderen van tien jaar en jonger kijken de voorbijgangers met smekende blik aan in de hoop op een aalmoes. Op verscheidene pleinen, trottoirs en kruispunten hebben ze inmiddels de zigeuner-kinderen verdreven, die enkele jaren geleden nog het alleenrecht hadden op de hoofdstedelijke bedelarij.

Een paar weken geleden sprak burgemeester Francesco Rutelli nog zijn verantwoordiging uit over de schandelijke toestand waarin

deze kinderen worden gehouden. Rutelli wist niet dat de politie toen in het diepste geheim al een onderzoek was gestart naar kinderhandel en uitbuiting. De eerste bende moderne slavenhouders is inmiddels opgerold.

Vier volwassen Albanese zijn daarbij gearresteerd op beschuldiging van slavernij, mishandeling, bedreiging en geweldpleging jegens minderjarigen.

Ondervoed

Twaalf Albanese jongetjes, in leeftijd variërend van 7 tot 12 jaar, werden bevrijd en overgebracht naar een verzorgingsinstituut. De kinderen waren gedwongen om

van zeven uur 's morgens tot tien uur 's avonds op kruispunten te bedelen. Als ze daarbij minder dan 150.000 lire (165 gulden) ophaalden, werden ze geslagen en gedwongen om ook 's nachts door te werken. De kinderen sliepen onder de bruggen van de rivier de Tiber, waren miserabel gekleed, vervuild en ziekelijk, en werden expres ondervoed gehouden om mededogen af te dwingen bij de voorbijgangers.

Uit het onderzoek is gebleken dat Albanese bendes in de arme streken in het noorden van hun land kleine kinderen kopen of stelen. Vervolgens worden die vanuit de havenstad Vlorë de Adriatische

Zee overgebracht in de speedboten die elke nacht tientallen clandestiene immigranten afzetten op de kusten van Apulië in Zuid-Italië. Vandaar worden zij door hun volwassen landgenoten meegenomen naar Rome, Milaan of Turijn.

Pak slaag

Tussen de kinderen, die in het vreemde land niemand kennen en zich niet verstaanbaar kunnen maken, en hun 'beschermers' ontwikkelt zich een relatie van psychologische afhankelijkheid, die op gereede tijden kracht wordt bijgezet met een stevig pak slaag.

Op dezelfde wijze worden duizenden Albanese meisjes in de Itali-

aanse steden door hun landgenoten gedwongen zich te prostitueren. Ook zij komen vrijwel nooit in opstand tegen hun uitbuiters, die dreigen met represailles tegen hun familie in Albanië. Zelfs als zij door de politie wel worden verlost uit hun slavernij, keren vrouwen en kinderen vaak uit eigen beweging terug naar hun meesters, omdat zij geen alternatief hebben.

De twaalf kinderen die door de Romeinse agenten zijn bevrijd, hebben evenmin een alternatief. Als zij voldoende zijn aangesterkt, worden zij terug verscheept naar hun vaderland, waar hun een weinig betere toekomst wacht dan in de straten van Rome.

Indiase jongen in New York is zijn smokkelaar heel dankbaar

Van onze medewerker
Meindert van der Kaaij

NEW YORK

Daljit Singh (17) begrijpt niets van de vraag. Hij spreekt nog geen woord Engels, ook al woont hij nu ruim een jaar in New York. De andere Indiase mannen die met hem in het afbraakpand wonen, vertalen met veel kabaal de vragen over hoe hij van India naar Nederland werd gesmokkeld en vervolgens illegaal in de Verenigde Staten belandde.

De stemmen in de schamel gemeubileerde en vieze huiskamer zijn niet meer te verstaan wanneer de bovengrondse metro dertig meter verderop ratelend voorbijkomt en het huis doet schudden.

'Do you know Malkeet?' Ja, die kent Daljit. 'Aardige man. Goed voor me geweest. Heeft me niet geslagen. Niet gedwongen om te werken. Wil werken', zo valt op te maken uit de gecombineerde vertaalgang van de acht landgenoten van Daljit.

Malkeet S. (38) is de hoofdpersoon in een ingewikkelde affaire rond mensensmokkel. Deze Indiër liet ouders in India bedragen tot 25 duizend gulden betalen om een kind via Nederland naar New York te smokkelen. Vlak voor het proces tegen hem werden de negen jongens die bij een inval in zijn huis waren aangetroffen, ontleend uit het opvanghuis waarin zij tijdelijk verbleven. In maart dit jaar kreeg Malkeet S. een straf van 4,5 jaar opgelegd.

S. heeft volgens de officier van justitie naar schatting vijftig kinderen illegaal naar de VS gebracht. Van de meesten is het lot onbekend. Zijn advocaat A. van der Biezen zocht deze week in New York vier kinderen op die ooit door zijn cliënt over de grenzen zijn gesmokkeld. Hij wil dat de rechter-commissaris de vier opgespoorde jongeren verhoort om hun getuigenissen in oktober, wanneer de zaak dient voor het gerechtshof, te kunnen gebruiken.

De Utrechtse advocaat hoopt op een lagere straf voor zijn cliënt door suggesties te ontkrachten van officier van justitie H. Harmeyer, die in een interview in de Volkskrant het vermoeden uitte dat de kinderen in New York werden misbruikt voor prostitutie of zware arbeid in illegale naaiateliers. De aanklager sloot zelfs niet uit dat er sprake is geweest van orgaandonatie.

De raadsman heeft zich gestoord aan de onbewezen uitspraken van de officier van justitie. 'Zijn uitspraken over orgaandonatie en prostitutie hebben een sfeer gecreëerd die duidelijk in de zeer zware strafmaat is terug te vinden.'

Zie verder pagina 4, kolom 4

'De advocatuur', zegt advocaat A. van der Biezen, 'wordt vaak verweten dat zij de publieke opinie manipuleert. Officier van justitie Harmeyer heeft zich aan dezelfde zonde schuldig gemaakt.'

Zo te zien is er met Daljit lichamelijk niets aan de hand. Hij plukt zenuwachtig aan zijn spijkerbroek, onder de indruk van de plotselinge belangstelling voor zijn vlucht uit zijn vaderland. Af en toe werpt hij een blik op de televisie in de schuin gezakte kast waarop een Indiase karatevideo is te zien.

Samen met de vijftienjarige Sukhjinder beschrijft hij hordend en stotend zijn avontuur bij de douane op Schiphol, waar zij doorgingen voor de zonen van een wildvreemde Indiase vrouw. Hoe zij eerst in de Sikkhempel in Amsterdam en vervolgens een aantal weken in het huis van Malkeet S. verbleven. De gebeurtenissen op het New-Yorkse vliegveld JFK zijn chaotisch en onduidelijk. Wat vaststaat is dat zij uiteindelijk terecht kwamen bij familieleden.

Hun ouders in de Indiase deelstaat Punjab hebben Malkeet S. destijds een onbekend bedrag betaald voor de smokkel van hun zoon. De vader van Daljit heeft een kleine boerderij die straks geen middel van bestaan kan bieden aan de gezinnen van zijn vijf kinderen.

De oplossing was om Daljit in de VS een opleiding te laten volgen en geld te laten verdienen. Malkeet S. beloofde dat de VS gouden kansen op onderwijs zouden bieden.

Van de opleiding van de twee jongens is duidelijk niets terecht gekomen. Daljit werkt sinds drie maanden bij Fried Chicken, een fastfoodrestaurant in Brooklyn, waar hij sandwiches en salades klaarmaakt. Hij verdient driehonderd gulden per week, wat in de VS min of meer het minimumloon is. Zijn huisgenoot Sukhjinder heeft een tijdje als afwasser in een restaurant op Manhattan gewerkt, maar was op een gegeven moment overbodig en stond op straat. Hij wil in september naar school, maar de jongen spreekt nog slechts een paar woorden Engels.

Heel wat beter is het gesteld met Devinder, die bij zijn oom en tante in het plaatsje Roselle in New Jersey woont. De veertienjarige jongen is nu tweeënhalf jaar in de VS en spreekt goed Engels. Hij zit op school en werkt in zijn vrije tijd in een supermarkt. Om vragen of hij misbruikt wordt, wordt hartelijk gelachen. Zijn oom zegt schertsend dat Devinder moet werken om de rekening te betalen van een telefoongesprek van twee uur met zijn ouders in India.

Devinder wil na high school niet naar een universiteit. Hij wil, net als een andere oom die in New York

woont, taxichauffeur worden. Aan een terugkeer naar India, naar zijn ouders en twee broers, denkt hij niet. 'Ik wil in de VS blijven. Ik hoop dat mijn ouders nog eens hier langs kunnen komen.'

De vierde jongen die Van der Biezen bezoekt, is de zestienjarige Gurwinder, die hem met een trots gezicht opwacht achter de balie van sandwichrestaurant Blimpie op Manhattan, waar hij vakantiewerk doet. Gurwinder is een serieuze jongen. Rustig legt hij uit waarom hij zich door de bende van Malkeet heeft laten smokkelen. 'Ik wil iets doen met mijn leven. In India kan dat niet. Ik wil wel terug, maar pas als ik een vak heb geleerd en hier wat geld heb verdiend.'

Vriendjes die Gurwinder waren voorgegaan, schreven wel eens dat hij ook moest komen. 'Vanwege de mooie meisjes', grinnikt hij. 'Nee, vanwege die scholen. Ik was jaloers op hen. Ik wilde ook die kansen om naar een universiteit te gaan.' Twee jaar geleden kwam zijn vader in contact met Malkeet S. die de reis voor een onbekend bedrag regelde.

Advocaat Van der Biezen is niet ontevreden over zijn verzamelde getuigenverklaringen. Alle betrokkenen beloven dat zij hun verhaal ook zullen vertellen aan autoriteiten uit Nederland. 'Ik weet dat dit mijn cliënt niet vrijspeelt. Daar rekent hij ook niet op. Hij geeft toe dat hij fout is geweest.'

Slaves: On Sale Now

In ransoming a pair of boys, two U.S. reporters prove that a market for humans thrives in Sudan

By MICHAEL S. SERRILL TIME 1-7

THE TRANSACTION WAS QUICK AND UN-complicated. There wasn't even any haggling over the price. In the remote southern Sudanese town of Manyiel, a Muslim trader eagerly accepted a stack of currency worth about \$1,000. Moments later, he delivered the merchandise—a pair of slaves.

The story is not out of some 19th century novel. It is from the account last week by two Baltimore Sun journalists, Gilbert Lewthwaite and Gregory Kane, of their trip in April to the Sudan to see if they could buy a slave. The enslavement of human beings and the buying and selling of them are said to be common in the Sudan. But always the charges are denied by the government. The Sun's project got a boost when Minister Louis Farrakhan, head of the U.S.-based Nation of Islam, defended his own controversial trip to the Sudan by challenging reporters to find evidence that slavery exists in the largest and poorest nation in Africa. "Where is the proof?" Farrakhan demanded in a speech to the National Press Club in March.

The Sun editors proposed to get the proof, but the reporters had misgivings at first about going through with the actual purchase of a slave. The plan, of course, was to free anyone who was bought. But was it ethical? In the articles he later wrote, Kane, who is black, pointed out that 19th century abolitionists bought freedom for

thousands of slaves in the U.S. In the final analysis, says Sun foreign editor Jefferson Price, the decision was pragmatic. "Rather than get the story from people who claimed that they had been treated as slaves," he says, "we thought that if we actually made the purchase ourselves, it would present incontrovertible proof that the system did exist."

The reporters arranged for their journey through Christian Solidarity International. A Swiss group, it has been ransoming Sudanese slaves, and agreed to fly the journalists into Sudan secretly. As they would learn on their week-long trip, the traffic in humans is an outgrowth of a vicious, decade-old civil war between the Muslim north and the Christian and animist south that has killed hundreds of thousands. Much of the fighting on the government side is conducted by unpaid local militias, and the radical Islamic regime in Khartoum allegedly encourages soldiers to compensate themselves through looting. The most valuable war booty is women and children.

Thousands of southerners have been abducted and put to work in households and farms in the north, according to Human Rights Watch/Africa and Amnesty International. The women are frequently forced to become "wives" to their Muslim

captors. At the same time, the Sudanese People's Liberation Army, which leads the southern rebellion, has been accused of forcibly inducting local youths into its ragtag army. Over the years a flourishing commerce has built up, with middlemen buying slaves and reselling them to new masters or back to their families.

Accompanied by British baroness Caroline Cox, who works for Christian Solidarity, Lewthwaite and Kane were flown by a bush pilot from Nairobi to the steamy town of Nyamlell in southern Sudan. They were warmly greeted by rifle-toting Dinka tribesmen, many of whom told harrowing tales of their own enslavement and escape. The next day Cox brought word that a trader had arrived in Manyiel, a three-hour walk away, with a dozen children he had apparently purchased farther north.

The reporters set out with an armed escort next morning. Shortly after arriving, they were approached by the trader, who called himself Adam el Haj, and insisted that his only motive was to foster peaceful relations between his northern tribe, the Rizegat, and the Dinka by returning Dinka children. The reporters surveyed the youngsters Haj showed them and finally picked the oldest, Akok Deng Kuot, 12. It turned out that his half-brother Garang, 10, was also among the captives; Lewthwaite and Kane bought them both. The reporters handed them over to their overjoyed father, who had been alerted that his sons, who had been captured seven years before during a raid on their village of Mayak, had been freed.

The boys told how they were tied on the backs of horses and taken to the north, where they ended up working on adjacent farms whose owners were relatives. "I was given to a very bad man," Garang told the reporters. "He always made me do difficult things like carrying away hot ashes. Sometimes I was beaten." Akok said his main job was cleaning up cow

dung. The bruised and malnourished boys claimed they lived on sour milk and table scraps and were tied or locked up at night.

The Sudanese government responded to the three-part Sun series by insisting that holding prisoners for ransom is a centuries-old practice not condoned by Khartoum. The Sun concluded the opposite and called for international sanctions against Sudan. As for Farrakhan, the paper tried to get his comment on the story, but he never returned its calls.

THE RANSOM: Lewthwaite pays the slave trader

De staat moet vuiligheid en racisme op Internet weren

Vk 13/2

DE AANLEG en uitbreiding van de elektronische snelweg heeft wel iets weg van de ontginning van het 'Wilde Westen' van weleer. Het is spannend, ongewis, ongeregeld en trekt zowel avonturiers als bandieten aan.

Echter, net zoals het ruige Amerika van toen naar verloop van tijd geciviliseerd is, zo moet ook het Internet zich richten naar de wetten van de beschaaft wereld. De cowboys van de virtuele wereld zullen moeten gaan beseffen dat bijvoorbeeld kinderporno en racisme ook op Internet verboden zijn.

De overheid heeft daarbij de taak om toe te zien op de naleving van de wet. Het blijkt dat vele landen hier een begin mee maken, terwijl de Nederlandse overheid te passief blijft.

Wanneer de wereld van Internet onderworpen zou worden aan wetten, dan stuit de wetgever en de wetshandhaver op problemen van technische en culturele aard. De Nederlandse overheid grijpt deze problemen aan om op dit punt een

afwachting houding aan te nemen, waarbij het er soms op lijkt dat betrokken ministers zelfs een tegenstrijdige positie innemen.

Waar minister Sorgdrager van Justitie in overleg met de Kamer duidelijk heeft gemaakt dat de overheid voldoende instrumenten in handen moet hebben om negatieve effecten van de elektronische snelweg tegen te gaan, daar lijken minister Wijers van Economische Zaken en minister Ritzen van Onderwijs een vrijheid-blijheid-aanpak voor te staan. Zij vinden elkaar in de weg van de zelfregulering, de controle op naleving van milieuwet-ten toch ook niet over aan Tankleuning? Met andere woorden, het gezag en de reikwijdte van de overheid is in het geding.

In de tweede plaats zijn providers slechts een doorgeefluik. Providers maken communicatie op internet mogelijk, zoals Nozema radio- en tv-programma's doorgeeft. Het zou curieus zijn om hen verantwoordelijk te houden voor de inhoud van de communicatie. Bij slechte tv-

Dezen die denken dat overheidsregulering van internet een onhaalbare kaart is, doen er goed aan om eens naar het buitenland te kijken. In de Verenigde Staten is in februari dit jaar de Communications Decency Act door het Amerikaanse parlement aangenomen. Deze wet verbiedt de verspreiding

van obsceniteiten via computerwerken. Hoewel een federale rechtbank deze wet in strijd achtte met de vrijheid van meningsuiting, is president Clinton van mening dat internet op eenzelfde manier gereguleerd moet worden als radio en tv. Hij stapt daarom naar het Hoogerechtshof, dat terzake een bindende uitspraak zal doen over de grondwet.

De Duitse minister van Justitie heeft inmiddels ook al aangekondigd dat binnen afzienbare tijd een censuurwet voor internet zal worden ingediend. De voorzitter van het Duitse parlement, Rita Süssmuth, heeft in dit kader terecht gezegd dat de vrijheid van meningsuiting haar grenzen bereikt 'als de menselijke waardigheid gewel wordt aangedaan en dit geweld wordt bevorderd'.

In Oostenrijk heeft de sociaal-democratische SPO op 20 juni j.l. een ontwerpplan over dit onderwerp gepresenteerd. Het plan is gericht op regulering van internet, in die zin dat niet de provider maar de maker van verwerpelijke internet-

programma's klaag je toch bij de betreffende omroep: en niet bij Nozema? Daarom moeten alleen de bedenkers van vuiligheid op Internet verantwoordelijk worden gehouden voor hun aanbod en is het aan de overheid om die vuiligheid tegen te gaan.

In de derde plaats is zelfregulering onwenselijk omdat providers, gezien hun commerciële belangen, niet objectief kunnen zijn. Het is vragen om moeilijkheden om mensen, die financieel belang hebben bij een zo groot mogelijk informatie-aanbod, dat aanbod te laten controleren. Dus niet de providers moeten reguleren, maar de overheid, die onder meer het algemeen belang behoort te dienen, moet dat doen.

Daarnaast is de weg van de zelfregulering van de providers in meer opzichten een gevaarlijke. In de eerste plaats is de overheid principieel de enige die naleving van de wet moet controleren. We laten controle op naleving van milieuwet-ten toch ook niet over aan Tankleuning? Met andere woorden, het gezag en de reikwijdte van de overheid is in het geding.

In de tweede plaats zijn providers slechts een doorgeefluik. Providers maken communicatie op internet mogelijk, zoals Nozema radio- en tv-programma's doorgeeft. Het zou curieus zijn om hen verantwoordelijk te houden voor de inhoud van de communicatie. Bij slechte tv-

Tijdens een werkbezoek dat ik onlangs aan de Verenigde Staten heb gebracht, is mij gebleken dat een groot aantal Congresleden voor de CDA heeft gestemd terwijl - nee: omdat - zij er op voorhand van overtuigd waren dat deze wet geen genade zou vinden bij het hoogste rechtscollege.

Dan hadden de betrokken Congresleden moeten tegen stemmen, zou je menen. Dat durfden de betrokkenen om electorale redenen echter niet. Een stem tegen zou door (potentiële) kiezers verkeerd kunnen worden uitgelegd. Wie tegen de verspreiding van kinderporno en racisme is, kan immers moeilijk tegen een wet (ook al is die onconstitutioneel) stemmen die daarmee wil afrekenen.

Veel burgers zijn bang voor de snelle ontwikkelingen van de nieuwe media. Maar het is beschamend als politici deze angst cultiveren en gebruiken om kiezersgunsten te verwerven.

In mijn visie is het de taak van politici om ontwikkelingen te stimuleren die onze samenleving democratisch en open maken.

Communicatietechnologie op deze schaal en met dit concept is echter volkomen nieuw. Het is moeilijk wetgeving te maken voor een wereldwijde sociale omgeving. Het grootste probleem is dat landen proberen hun eigen culturele normen en waarden op te leggen aan alle Internet-gebruikers. Censuur is daarbij geen bruikbaar instrument. Ze leidt slechts tot beperking van de vrijheid van het individu, maar biedt geen bescherming.

Daarom waardeer ik het dat de Nederlandse wetgever zich terughoudend opstelt, totdat ervaring is opgedaan met Internet. Zaken waarvan we te weinig weten, dienen niet wettelijk te worden geregeld.

Nationale wetgeving in het digitale tijdperk is achterhaald. Bits en bytes trekken zich immers niets aan van landsgrenzen. Het zou de lidstaten sieren zich voor de nieuwe media meer op Europa te richten. Te denken valt aan een procédé waarbij de lidstaten van de Unie worden verplicht hun wetten ter toetsing aan centrale instanties voor te leggen. Opdat het Europese deel van cyberspace geen lappendeken wordt.

Vk 20-7 Ely Plooi-van Gorsel

De auteur is lid van het Europees Parlement voor de VVD.

aanbod verantwoordelijk wordt gehouden voor het verwerpelijke. In Engeland buigt inmiddels een interdepartementale werkgroep zich over regulering van internet en in Zweden is een wetsvoorstel in behandeling genomen dat vergelijkbaar is met de Communications Decency Act van de Verenigde Staten.

HET OPSPOREN van ongewenste informatie en het afsluiten van de betreffende nieuwsgroepen is technisch mogelijk. Voorzover dit politiek onhaalbaar is, zou in ieder geval informatie 'gelabeld' kunnen worden. Hierdoor kunnen gebruikers informatie selecteren op grond van de inhoud. Deze zaken kunnen zowel nationaal als in Europees verband ter hand genomen worden.

Leen van Dijke
Gert-Jan Segers

De auteurs zijn respectievelijk voorzitter van de RPF Tweede Kamerfractie en beleidsmedewerker bij de RPF-fractie

Cyberspace is te groot voor wetten

RONDONM de elektronische snelweg voltrekt zich een revolutie. Er komt steeds meer informatie beschikbaar waaraan steeds meer instellingen en individuen zich te goed kunnen doen.

Censuur zal Internet niet kunnen vrijwaren van kinderporno

Vk 27-7

Leen van Dijke en Gert-Jan Segers van de RPF hebben het morele gelijk aan hun kant. In Forum van 13 juli schreven zij over de taak van de overheid om Internet te bevrijden van racisme en (kinder)porno. Het probleem is alleen dat een moreel gelijk niet altijd omgezet kan worden in daden. Dit geldt in hevige mate voor het verfoeide Internet.

Remailers zijn computers die e-mail en artikelen voor nieuwsgroepen ontdoen van gegevens van de oorspronkelijke afzenders, en vervolgens doorsturen.

Natuurlijk kunnen nieuwsgroepen worden opgeheven, maar de gebruikers gaan dan slechts via een andere nieuwsgroep hun informatie verspreiden. Het 'opsoren van ongewenste informatie' is inderdaad mogelijk. Dat lijkt niet zo moeilijk: immers, de informatie, hoe immoreel ook, is geplaatst om gezien te worden. Dat zegt niet dat je dan ook weet wie het er heeft neergezet.

Censuur zal de cultuur op Internet een gevoelige dreun verkopen, zonder dat de gestelde doelen kunnen worden bereikt.

AMSTERDAM Lennart Huizing

Meldpunt

Van Dijke en Segers zijn slecht op de hoogte. Blijkbaar weten zij niet dat er inmiddels een meldpunt is waar mensen die berichten van criminele aard op Internet tegenkomen, dat kunnen melden. Vervolgens wordt de aanbieder van deze berichten gewaarschuwd en zal uiteindelijk de politie ingelicht worden.

Van Dijke en Segers opperen het idee van het 'labelen' van informatie. Dat is niet nodig: informatie op het net staat altijd in een bepaalde omgeving waar je de inhoud uit kunt afleiden. Berichten in de nieuwsgroepen nl.politiek, gaan over politiek en berichten in nl.muzyiek gaan over muziek. Labelen is dus zinloos. AMSTERDAM Hans Westerbeek

Maar wie is verantwoordelijk voor wat er gepubliceerd wordt, en wat is de taak van de nationale regeringen in dezen? Leen van Dijke en Gert-Jan Segers hebben zich die vraag ook gesteld (Forum, 13 juli). Maar hun conclusie dat de Nederlandse overheid een te afwachtende houding aanneemt bij het maken van wetgeving, deel ik allerminst.

Geen enkele maatschappij kan zich een volkomen vrije verspreiding van informatie veroorloven. Enige vorm van regulering is geboden. De vraag daarbij is niet alleen: wat is noodzakelijk, maar ook: wat is mogelijk en wenselijk?

Internet is een gigantisch wereldwijd netwerk van computers. Men kan het Internet vergelijken met de telefoon- of faxlijnen die de PTT ons ter beschikking stelt. De PTT is toch niet aansprakelijk voor bijvoorbeeld de inhoud van 06-lijnen? Hetzelfde geldt voor de service-provider, zoals Van Dijke en Segers terecht vaststellen.

Tot de vele functies van Internet behoort helaas ook de verspreiding van kinderporno en racistisch vuil. Daarvoor is niet in de eerste plaats de provider verantwoordelijk, maar de producent.

In verschillende landen worden pogingen gedaan om hiertegen te kunnen optreden. Zo is in de Verenigde Staten op 8 februari de Communications Decency Act (CDA) afgekondigd. Die is door het Federale Hof in Philadelphia echter strijdig met de vrijheid van meningsuiting, dus ongrondwettig verklaard. President Clinton heeft het federale Hoogerechtshof nu om een uitspraak over de CDA verzocht, teneinde enige orde in de woeste materie te scheppen.

Wanneer de wereld van Internet onderworpen zou worden aan wetten, dan stuit de wetgever en de wetshandhaver op problemen van technische en culturele aard. De Nederlandse overheid grijpt deze problemen aan om op dit punt een

Computervirus

Bei Sex schlägt er zu

Hamburg (dpa) - Im Internet ist eine neuer aggressiver Computervirus aufgetaucht. Der „Hare-Virus“ verbreitet sich über infizierte Dateien aus den Newsgruppen alt.sex. alt.comp.shareware und alt.cracks, teilte der Hamburger Fachverlag Percomp mit. Am 22. August und 22. September geben infizierte Rechner die Meldung „HDEuthanasia by Demon Emperor: Hare Krsna, hare, hare...“ aus. Dann bleibt der Computer stehen, manchmal wird die Festplatte gelöscht. Das Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik warnte vor Hysterie.

FAL 16.07.96

Eltern geschockt: Porno au- -Kassette

POCAHONTAS

Von JOACHIM BRÜCHER
Köln - Es war ganz ruhig im Kinderzimmer. Geburtstagskind Sven (5) und seine kleinen Gäste verfolgten gespannt die Abenteuer des niedlichen Indianer-Mädchens „Pocahontas“. Sven hatte die Videokassette zum Geburtstag geschenkt bekommen. Doch plötzlich drangen soltsame Geräusche aus dem Zimmer - die Kinder klachten verlegen.
Als eine Mutter nach den Kindern schaute, war sie geschockt: Statt des zauberhaften Märchen-

Trickfilms flimmerte ein knallharter Porno über den Bildschirm des Fernsehers - eine Geburtstags-Überraschung der übelsten Art.

Nach 47 Minuten „Pocahontas“-Abenteuer in den majestätischen Bergen und grünen Tälern Amerikas, spuckte die Videokassette plötzlich heiße Hardcore-Szenen aus. Sie waren hinter den Märchenfilm kopiert. Die Kölner Familie S. benachrichtigte eine Polizeiwaache, erstattet Anzeige. Inzwischen ermittelt die Kripo. Sie hat sofort alle „Pocahontas“-

Kassetten in dem Kölner HiFi-Audio-Video-Markt an der Schildergasse gesichtet - dort war das pikant-peinliche Geburtstags-Geschenk gekauft worden. Ohne Ergebnis.

Da aber beim süddeutschen Vertreter „Euro Video“ nicht sofort zu klären war, wohin die Kassetten geliefert wurden, startete die Kölner Kripo eine bundesweite Überprüfung aller Geschäfte, in denen die „Pocahontas“-Videos zu kaufen sind.

Wie kamen die Porno-Szenen auf die Märchen-Kassette?

„Entweder wurde eine Kassette mit einem ursprünglich längeren Pornofilm im Münchner Kopierwerk überkopiert - oder ein Mitarbeiter wollte in die eigene Tasche arbeiten und hat dabei einen Fehler gemacht. Eltern sollten die „Pocahontas“-Videos auf jeden Fall kontrollieren, bevor sie die Kinder in die Hände bekommen!“ sagt ein Kripo-Ermittler.

Alle Kinder lieben „Pocahontas“ - so sieht die Videokassette aus, auf denen eine Mutter Pornos entdeckte. *BIL 10.07.96*

'Antonia' niet in Filippijnse NRC bioscopen 12/7

MANILA, 12 JULI. De Filippijnse filmkeuring heeft besloten dat de Nederlandse film *Antonia* van Marleen Gorris niet mag worden vertoond op de Filippijnen, omdat er 'aanstootgevende seks-scènes' in zitten. Dat heeft de lokale distributeur gisteren bekend gemaakt. In de film komt onder meer een lesbische relatie voor tussen de dochter van de hoofdpersoon en een schooljufvrouw, en toont een seksscène tussen die twee. *Antonia* won dit jaar een Oscar voor de beste buitenlandse film.

Gorris protesteert tegen censuur op Filippijnen

AFP
MANILA

Regisseur Marleen Gorris heeft bij de Filippijnse filmkeuring protest aangetekend tegen het besluit haar met een Oscar bekroonde speelfilm *Antonia* ongeschikt te verklaren voor filmfietshouders onder de achttien. Als gevolg van dit besluit kan *Antonia* niet vertoond worden in commerciële bioscopen.

Volgens de Filippijnse censor bevat *Antonia* 'te veel expliciete seks-scènes met openlijke sex, naaktheid, homosexualiteit, borstmassage en twee vriende vrouwen'.

De film kan alleen worden toelaten als er bepaalde scènes worden weggesneden, maar deze zijn volgens Marleen Gorris essentieel voor het verhaal.

De Filippijnse keuring verbodt eerder vertoning van films als *Schindler's List* en *Belle Epoque*. Na felle protesten werd deze ban opgeheven.

Gorris' film *Antonia* mag toch vertoond worden in Filippijnen

Reuter
MANILA

De met een Oscar bekroonde Nederlandse speelfilm *Antonia* mag toch in de Filippijnen worden vertoond. De lokale distributeur heeft dat meegedeeld. De Filippijnse filmkeuring is teruggekomen op haar besluit dat de film ongeschikt is om in commerciële bioscopen te tonen.

De censor heeft gehoor gegeven aan het beroep dat regisseur Marleen Gorris tegen het besluit had

aangetekend. Filipino's boven de achttien jaar kunnen *Antonia* nu bekijken. De film is een familiekroniek waarin een vrouw, gespeeld door Willeke van Ammelrooy, terugblijkt op haar leven.

De censor van de overwegend katholieke Filippijnen verbodt de film voor vertoning in commerciële theaters aanvankelijk omdat er te veel scènes in zouden voorkomen met openlijke seks, naaktheid, homosexualiteit en vriende vrouwen.

Michael Jackson : un journaliste poursuivi

Un journaliste américain, qui a refusé de dire à la justice où il a vu l'an dernier une cassette vidéo de 27 minutes sur laquelle Michael Jackson se livrait à des ébats sexuels avec un garçon de 13 ans, comparaitra le 25 juillet devant un tribunal de Los Angeles. Victor Gutierrez avait reçu l'ordre de révéler ses sources le 25 juin dernier, ce qu'il n'a pas fait. Son avocat assure que Gutierrez ne peut le faire, ayant passé un accord avec son informateur. Michael Jackson avait l'objet d'une enquête pour des accusations d'attouchements, mais avait réglé cette question à l'amiable en février 1994 en versant, dit-on, 15 millions de dollars au père du plaignant.

Parlaments-Debatte um Michael Jackson

exp Seoul - Zwei Konzerte will Pop-Star Michael Jackson im Oktober in Südkoreas Hauptstadt Seoul geben. Dagegen wetterten jetzt Politiker im Parlament: „Er übt einen negativen Einfluss auf unsere Jugendlichen aus.“ Grund: Die früheren Anschuldigungen wegen Kinder-Sex.

EXP 24.07.96

Het probleem met Lebrecht is dat feit en fictie gevaarlijk door elkaar lopen. Als geen ander beheerst hij de kunst de werkelijkheid zolang te verdraaien tot het door hem gewenste beeld ontstaat. Achter iedere ontmoeting schuilt een samenzwering. Een incident is al snel een structurele wan-toestand. Talloze anonieme bronnen zijn goed voor hele en halve verdachtmakingen. Essayistiek en riooljournalistiek gaan hand in hand.

Wat moet je als lezer met een opmerking als: "Een beroemde contratenor is negen jaar lang niet te zien geweest in Covent Garden omdat hij niet toegaf aan de seksuele avances van de directeur." Zonder feiten zijn dergelijke statements van bedenkelijk niveau.

De auteur heeft een merkwaardige fascinatie voor wat zich afspeelt in het schemerduister van de kleedkamer. Uitputtend beschrijft hij een masturbatiescène tussen een dirigent en een jonge muziekstudent. Gevraagd naar het belang van dergelijke anekdoten werpt hij zich op als voorstander van een soort ethisch reveil. Met dergelijke middelen schildert hij het beeld van een Sodom en Gomorra waar grijze maestro's zich wellustig laven aan herenliefde en wonderkindjes. Zijn bloemrijke pen schetst een wereld die door decadentie en hebzucht in moreel verval is geraakt. Fascinerend om te lezen, maar een ongelooftwaardig cliché. *HR/01 tijds 3-7*

Norman Lebrecht: *When the Music Stops. Managers, Maestros and the Corporate Murder of Classical Music.* Simon & Schuster. f55,-.

Requiem voor de muziek verschijnt in november bij uitgeverij Gottmer.

Om de tv-serie voor reekijkende ouders wat aantrekkelijker te maken werd in opdracht van producent NBC vanaf het tweede seizoen enige romantiek toegevoegd: van tijd tot tijd werd een passante verliefd op de vader van Bud en Sandy. Voor de nieuwe film gebruikt men hetzelfde trucje: Paul Hogan krijgt wat met een biologe en Sandy legt het aan met een blondine. In dit soort kinderfilms is seks natuurlijk uit den boze, dus meer dan een omhelzing zit er niet in. De enige geliefden zijn de dolfin en de jongen. De zwem- en knuffelscène van Sandy met het beest is wellicht de meest erotische onderwaterscène sinds Brooke Shields en Christopher Atkins gingen naaktzwemmen in *The Blue Lagoon*. Volgens de melige recensent van een Amerikaans homoblad dient uit deze beelden te worden opgemaakt dat *Flipper* gezien moet worden als een pleidooi voor wisselende contacten. 'Zeg nou zelf, het beest

heeft toch het meest van een enorme penis die allerlei avonturen beleeft', schreef de man. Helemaal uit de lucht gegrepen is dit niet. Dolfijnen schijnen nogal met hun seksualiteit bezig te zijn. Biologen ontdekten al lang geleden dat tochtige wijfjesdolfijnen hun gevoelige geslachtsdelen over de grond of langs puntige voorwerpen schuren om zo de prikkel van een stotende penis na te bootsen. Langs de zuidwestkust van Engeland is gesignaleerd hoe mannetjesdolfijnen met hun penis langs de romp van een schip wrijven terwijl ze met de boot meezwommen. En Sandy en Bud lieten zich regelmatig op de buik van hun dartelende vriend voorttrekken als snelheid in een bepaalde situatie geboden was. Wellicht dat deze scènes nu in een ander licht moeten worden gezien. Zoals ook eerder genoemde prinses Irene al schreef dat ze zich graag door dolfijnen laat besproeien.

Jaap van Eyck

'FLIPPER' GING 25 JULI IN PREMIERE

PIM WIERSINGA
Gracchanten
Amsterdam: Meulenhoff
616 blz., 1.198 fr.

11.07.96
SDL

worden opgevoerd, en Skamander kent een veelbewogen leven. De roman bevat prachtige scènes, zoals die waarin de negenjarige jongen door een pedofiel wordt „gebruikt“.

ubaat

BEN SOMBOGAART

Dat belachelijke gedoe van die volwassenen

TK 29-6

door ROP ZOUTBERG

Regisseur Ben Sombogaart krijgt tijdens het maken van een nieuwe jeugdfilm steeds een bekroning voor de vorige productie die hij deed. Hij trekt bij die constatering een verongelijk gezicht. Deze maand, tijdens de opnamen van 'Mijn Franse tante Gazeuse' in Praag, gebeurde het weer. „Niets is vervelender dan de mensen die mij vragen wat mijn volgende prijs zal zijn. Het betekent dat ik mij steeds extra moet bewijzen. Dat ik moet laten zien dat ik het echt kan.“

„De erkenning die ik als regisseur de afgelopen jaren kreeg resulteert in één grote verbazing. Het is ook een gênant gevoel. De laatste prijs was de Prix Jeunesse op het televisiefestival in München, voor een aflevering uit de Avro-serie 'Dag juf tot morgen'; de belangrijkste prijs op het terrein van kinder- en jeugdtelevisie. Het was de derde keer dat ik in München won. Dat is vreemd, wanneer je bedenkt hoeveel landen daar bezig zijn om goed voor de dag te komen.“

Ach, erkenning. „Je valt snel op, wanneer je het in dit genre iets beter doet dan anderen“, zegt hij. En ere wie ere toekomt. Zijn verdiensten zijn deels die van de omroepen en van producent Burny Bos. Bos schreef ook een aantal van de scripts, overigens steeds vaker samen met zijn dochter Tamara.

De gelauwerde films heten behalve 'Dag juf, tot morgen', 'Kinderen van Waterland' (ook de Prix Jeunesse München), de opera 'Idomeneo' (innovatieprijs München), 'Pepette' (tweede prijs op het filmfestival van San Francisco), 'De jongen die niet meer praatte' (Unicef-prijs) en 'Het zakmes' (onder andere de Grote Kinderkast-prijs).

Er valt een rode draad in de producties te trekken: het zijn verhalen die altijd iets vertellen over de manier waarop kinderen in het leven staan, die volgens Sombogaart vanuit kinderen bedacht worden. „Kinderen hebben dan niet alleen een observerende rol, maar ook invloed op de gebeurtenissen. En ze kunnen zich onttrekken aan de wereld waarin de volwassene leven.“

„Het kan pijnlijk zijn daarnaar te kijken. Dat moet de kracht zijn van de films die ik maak. Mensen die het zien moeten zich kunnen identificeren met zo'n kind. Ze moeten het kunnen herkennen, ze moeten zich desnoods schamen. Volwassenen zien hun eigen gedrag terug bij de volwassene, en herkennen zichzelf ook weer als kind.“

Sombogaart is net klaar met zijn deel van de regie van 'Mijn Franse tante Gazeuse', die de Avro deze winter uitzendt. In televisiestudio's in Praag werkt co-regisseur Joram Lürsen aan

de laatste afleveringen van de jeugdserie. Eind volgende week moeten de opnamen klaar zijn. Kijkers zullen overigens maar weinig terugzien van de locatie waar gefilmd wordt. De loonkosten en studiohuur liggen in de Tsjechische hoofdstad een vijfde lager dan in Nederland, en dat maakt het goedkoper een complete cast met technisch personeel drie maanden lang naar Praag te vliegen en daar in hotels onder te brengen.

De groene, houten Ab Barrandov-studio's in Praag gaan schuil achter een marmeren kantoor van overduidelijk later datum. Het is een vrij groot complex buiten het centrum van de Tsjechische hoofdstad, ooit neergezet door Adolf Hitler zelf, met als doel er het Hollywood van het duizendjarige rijk van te maken. In zekere zin is dat gelukt. Na de oorlog bloeide de Tsjechoslowaakse filmindustrie als nooit tevoren. Weer later, met het wegvallen van het IJzeren Gordijn, werd Ab Barrandov door West-Europese producenten ontdekt als locatie om goedkoop te werken.

De Tsjechen moesten wennen aan zijn manier van werken, merkte Ben Sombogaart, zittend aan de tafel bij een wat vervelende muur van de Praagse studio's. „We maken een heel kleine productie, filmen alléén maar in de studio. Het is ook wel raar dat we alleen naar hun land komen omdat we hier goedkoper kunnen werken. De Tsjechen zijn gewend aan de grote Amerikaanse, Duitse, Engelse en Franse producenten. Een film over Parijs valt hier goedkoper te maken dan in Frankrijk. De Moldau die door Praag stroomt kan ook de Seine zijn, of de Wolga die door Moskou loopt.“ De dertiendelige serie 'Mijn Franse tante Gazeuse' vertelt het verhaal van een achttienjarige meisje, Katootje Tekeleburg. Ze woont in een nieuwbouwwijk in de gemeente Droogbaak. Katootjes ouders zijn erg beschaafd. Ze leven volgens de regels van 'Het ABC van Emmy Gee', het handboek voor hoe het wel en niet hoort. Ook de andere bewoners van Droogbaak zijn nogal op reinheid, rust & regelmaat gesteld. Zij zijn zo beschaafd dat Droogbaak tot de netste gemeente van het land wordt uitgeroepen. Leuk wordt het pas in Droogbaak als Katootjes tante Gazeuse komt logeren.

Rollen in de serie worden gespeeld door het 9-jarige half Grieks, half Nederlandse meisje Afroditi Pitini Bijker, Caroline van Gastel, Walter Crommelin, Hanneke Riemer en Nelly Frijda. In bijrollen zijn Loes Luca, Joop van Zijl en Willeke van Ammelrooy te zien. 'Mijn Franse tante Gazeuse' is een comedy. Sombogaart laat een ruwe montage zien, waarin het flink wennen is

aan de overduidelijke decors die Droogbaak neerzetten. Sombogaart maakt zich er niet ongerust over: „Het publiek zal het snel accepteren. In dit geval gebruiken we een decor om een bepaalde vorm van comedy te maken. Je probeert vanaf de eerste aflevering al met je publiek af te spreken dat 'Gazeuse' zich in een kunstmatige omgeving afspeelt. De serie zou alsnog onbetaalbaar worden, wanneer we het niet zo deden.“

„Mijn Franse tante Gazeuse' is typisch Nederlands. Buitenlanders snappen er niets van - het bleek onmogelijk de scripts in het buitenland te verkopen. Daar vinden ze het maar raar en flauw. Ze snappen niet waar we ons druk om maken, om een koningin die op bezoek komt om een prijs voor het netste gezin van het land uit te reiken, in een plaatsje waar iedereen de ramen en straatjes poetst.“

„Orde, fatsoen, niet willen opvallen, hetzelfde doen als de burens. Dezelfde vitrages, dezelfde planten, dezelfde auto. Een Nederlander herkent dat, en kan daar ook wel om lachen. Drama verkoopt makkelijker dan humor. Het drama dat ik tot nu toe maakte verkocht altijd, in Duitsland, Scandinavië, Engeland, Amerika, Frankrijk. Humor is lastiger. Dat gaat niet alle grenzen over, hoewel ik verwacht dat de serie alsnog zal verkopen wanneer zij helemaal gereed is.“

De acht afleveringen die nu 'ruw' klaar zijn lijken eigenlijk nergens op, zegt hij. Er hangt een gekke, fantasievolle sfeer, die mensen herkennen van Annie M.G. Schmidt. „Ze refereren aan gekheid, aan het onverwachte. Annie Schmidt was verrassend. Een parallel die er tussen haar werk en dat van Burny en Tamara Bos loopt is de onvoorwaardelijke stellingname voor de plek die kinderen innemen. Het kind is steeds weer de kleine held, die de wereld met kritische blik gadeslaat, die het gedoe van die volwassene belachelijk vindt.“

„Wanneer je ziet wat er internationaal gemaakt wordt, ontdek je vooral dat massaproductie een slechte drijfveer is om iets moois te maken. Dat gaat altijd ten koste van creativiteit. Losse programmaatjes, kleine televisieseries, die doen het altijd beter. Juist dat soort dingen heb ik met Burny Bos de afgelopen jaren heel veel gemaakt; bescheiden programma's, waar je relatief veel aandacht en tijd aan besteden kunt. Het is te merken dat het aanbod daarvan minder wordt, op Scandinavië na.“

„Wanneer je in het verleden met een idee voor een programma bij de omroepen kwam was je al heel ver wanneer je drie afleveringen verkocht. Later werd de tendens

dat je er minstens dertien verkocht. Nu willen omroepen het liefst gelijk zesentwintig afleveringen, of beter nog, tweënvijftig. Er wordt niet meer gepraat over de vraag of je een leuk filmpje hebt gemaakt, maar hoeveel je er hebt. En of je er nog méér kunt maken. Als dat de regel wordt kan ik ophouden. Dan wordt het veel van hetzelfde, nog los van het feit dat het ondenkbaar is één productie van tweënvijftig afleveringen met één kind te maken.“

„Het is leuk om prijzen te krijgen - maar het is tegelijk raar om te bedenken dat er zo weinig mensen zijn die ook in de prijzen vallen. Er worden te weinig kansen aan regisseurs gegeven om aan de slag te gaan, hoewel er in Nederland zeker belangstelling voor het maken van jeugdfilms bestaat. Op de filmacademie houden genoeg studenten zich met het genre bezig.“

„Er is de laatste jaren een revival gekomen, deels veroorzaakt door het succes van de films van Burny Bos. Jongeren vinden het leuk films voor kinderen te maken - en ze ontdekken allemaal dat het net zo veel, en soms méér kost om dat te doen. Het heeft met geïnteresseerd te maken, met ervaring. Het genre stelt heel andere eisen.“

De verfilming van het kinderboek 'Abeltje' van Annie M.G. Schmidt is zijn volgende klus. „Hoewel 'Abeltje' een enorm duur internationaal project is zie ik het niet als de optelsom van alles wat ik tot nog toe deed. Alles wat je maakt is steeds iets anders, en iets nieuws. Het is te hopen dat Olivier Tuinier (die eerder rollen speelde in 'Het zakmes' en 'De tasjesdief', red.) niet te oud is, wanneer we al het geld binnen hebben om aan 'Abeltje' te beginnen. Hij werd vorige week al veertien.“

(Dit artikel kwam tot stand tijdens een door de Avro georganiseerde en gefinancierde persreis.)

Als je broer is gestorven

VK 6-7
 'Een man die zijn vrouw verliest heet weduwnaar, een vrouw die haar man verliest weduwe, en kinderen zonder ouders zijn wezen. Dus hoe heet een broer die geen broer (of zus) meer heeft? Daar bestaat geen naam voor. Kun je nog wel iemands broer zijn als die iemand niet meer bestaat?'

In *Gebr.* van Ted van Lieshout zoekt de zestienjarige Luuk een antwoord op deze vraag. Precies een half jaar na de dood van Marius besluit zijn moeder om de volgende dag diens spullen te verbranden. Die dag zou haar zoon vijftien zijn geworden.

Luuk mag iets van zijn overleden broer uitzoeken, maar moet beloven van zijn privé-spullen af te blijven. Heimelijk neemt hij het dagboek - dat hij Marius ooit voor zijn verjaardag gaf - mee naar zijn kamer.

'Ik zou het namelijk verschrikkelijk vinden als ze het in de vlammen smijt. Dan is het net of ze ook je gedachten wil verbranden en waar is dat voor nodig?' Om het dagboek veilig te stellen voor het afscheidsritueel van zijn moeder, schrijft Luuk erin.

Gebr. is een ontroerende en aangrijpende roman, die Van Lieshout knap heeft opgebouwd. Het verhaal dat Luuk op de lege bladzijden van het dagboek begint te schrijven en dat daar ook weer eindigt, is een soort raamver telling, die zich afspeelt in de ongeveer dertig uur die liggen tussen de aankondiging van moeders afscheid van Marius en de uitvoering ervan.

Luuk voelt zich genoodzaakt het dagboek nog beter tegen zijn moeder te beschermen en schrijft zijn eigen gedachten tussen de spaarzame dagboek aantekeningen van zijn broer. Deze twee verhalen, waarin heden en verleden door elkaar lopen, vermengen zich tot één verhaal: het verhaal van hun jeugd.

Van Lieshout laat de jongens beschrijven hoe onafscheidelijk

OMSLAGILLUSTRATIE VAN 'GEBR.'

ze waren toen ze nog klein waren. Luuk ontdekte al heel jong dat hij anders was dan de kinderen in zijn klas, de jongens werden niet verliefd op de meester, zoals hij wel werd.

Hij trekt zich steeds meer terug op zijn kamer, voor niemand anders bereikbaar dan voor Marius. Als zijn broer een onhandige poging doet met hem te praten over het grote geheim, sluit Luuk ook Marius buiten.

Vanaf zijn dertiende vertoont Marius de eerste tekenen van een slopende ziekte. Het begint met het trillen van zijn pink en gaat geleidelijk over in ongecontroleerde bewegingen van het hele lijf. Schrijven, praten en denken gaan Marius steeds moeilijker af.

Wanneer de ziekte Marius het spreken bijna onmogelijk heeft gemaakt, zoeken de jongens elkaars gezelschap weer meer. Ze zijn nu broeders in het zwijgen.

Er zijn veel ingrijpende dingen gebeurd in het leven van Luuk en Marius, maar Van Lieshout weet op een subtiele manier enige lichtvoetigheid in zijn roman aan te brengen. Luuk en zijn moeder delen elkaar voortdurend plaagstootjes uit. Ook de ziekte van Marius zorgt soms voor een komische situatie.

In *Gebr.* werpt Van Lieshout een aantal vragen over leven en dood op, die de lezer nog lange tijd bezig zullen houden. Een daarvan is in hoeverre je de mensen kent met wie je in je jeugd onder één dak hebt gewoond.

Van Lieshout heeft een aantal schitterende dichtbundels gemaakt, waaronder *Begin een torentje van niks*, dat vorig jaar met een Gouden Griffel werd bekroond. Hij is ook een getalenteerd illustrator.

Alleen zijn proza bleef voor het merendeel (*Ik ben een held* is een uitzondering) kwalitatief wat achter bij zijn gedichten en tekeningen. In *Majlent, een jongen in meisjesdagen* (1991) wakte het irritatie dat hij zijn thema - het gevoel van een jongen dat hij eigenlijk een meisje had moeten zijn - overstemde door de wil het toch vooral leuk te houden.

Nu kunnen we vaststellen dat die verhalen eigenlijk een prelude vormen op *Gebr.* Van Lieshout heeft voor deze roman het gevoel uit zijn tenen gehaald en er met zijn ratio een indrukwekkende vorm voor gevonden.

Selma Niewold

Ted van Lieshout: *Gebr.*
 Vanaf 14 jaar.
 Van Goor; f 22,90.
 ISBN 90 00 03097 8.

Ik ook van jou

SDL 11.07.96

Drie jongerenromans over problematische tienerliefdes

RITA CHESQUIÈRE

REGINA FAERBER
Anders dan alle anderen
Hasselt: Clavis
304 blz., 795 fr.
Leeftijd: 14+

ELS LAUNSPACH
Het zwarte schip
Bloemendaal: Gottmer/Becht
154 blz., 559 fr.
Leeftijd: 13+

HAKAN LINDQUIST
Ik heb een broer gehad
Hasselt: Clavis
167 blz., 595 fr.
Leeftijd: 14+

TIENERPROBLEMEN. Sinds het eind van de jaren zeventig wordt er in de jeugdliteratuur openhartig geschreven over alles wat tieners bezighoudt. Het open en bloot is vaker een probleem geweest voor ouders en opvoeders dan voor de jongeren zelf. Zij ervaren immers de literatuur als een spiegel van hun wereld. Sturen de samenleving zelf en ook de andere media niet aan op een almaar grotere vrijmoedigheid?

In *Anders dan anderen* beschrijft de Duitse Regina Faerber de eerste liefde van de zestienjarige Amara. Op zich niet zo bijzonder, ware het niet dat haar vriend een man is die haar vader kon zijn.

Het verhaal speelt zich af in Berlijn. Amara is de dochter van een Duitse vader en een Spaanse moeder. Ze heeft een jonger zusje en een kleine broer van tien, Nando. Bij het begin van het verhaal loopt ze wat verloren: haar leventje lijkt saai en alledaags, de school kan haar niet boeien.

Wanneer haar moeder naar Madrid vertrekt om haar zieke vader bij te staan, geniet Amara van de extra vrijheid.

Eerder toevallig — ze neemt voor een avond het baantje van haar vriendin over — ontmoet ze Fritz Libysch, een bekend orkest-dirigent. Ze worden verliefd en met een netwerk van leugens verbergt Amara een tijdlang haar geheim. Wanneer haar moeder terugkomt uit Madrid, speelt ze open kaart, maar de dingen worden er niet eenvoudiger op. Nu begint pas echt het pendelleven tussen thuis en de Hôlderlinstraat waar Fritz zijn flat heeft.

Amara voelt zich bij momenten volwassen en vrijgevochten, dan weer onzeker of verdrietig. De verwachtingen van Fritz zijn zo anders. Zelf heeft ze veel tijd nodig, ze begint nog maar haar vrijheid te ontdekken.

Kan Amara zich al voorgoed binden? Hoe moet ze omgaan met het verleden van Fritz, die een scheiding achter de rug

heeft, een vrouw en vier kinderen achterlaat? Soms mist ze gewoon haar kleine broer. Ze denkt na over haar toekomst. Ze wil de school afmaken en dan...

Als Amara tijdens de zomer alleen in Berlijn achterblijft, beslist ze om niet in de Hôlderlinstraat te blijven, ze wil op kamers. In gedachten schrijft ze een brief aan haar vriend: „We mogen niet weglopen voor de verschillen in ons leven, anders zullen we elkaar helemaal verliezen. Wat nu gaat komen is een moeilijke tijd. Ik zal niet meer toegeven en zwijgen. Dat kan ik alleen als ik niet naast je sta. Kun je dat allemaal begrijpen? Ik geloof dat je het begrijpt. En dan wil ik uitzoeken of deze liefde de ware liefde is. Dat kun je bij de eerste keer niet weten! Dat wil zeggen: je weet het en je weet het ook niet, dat is moeilijk.”

Regina Faerber raakt een problematiek aan die de jonge lezers beslist kan boeien. Vrijheid, je eigen leven leiden, dwepen met en verliefd worden op een oudere man. Toch is *Anders dan anderen* meer dan een omhooggevallen Bouquetje. Faerber vermijdt een aantal valstrikken. Het

verhaal verliest zich niet in meligheid of sentimentaliteit en stelt vooral in het tweede deel scherpe vragen over verantwoordelijkheid.

De nevenplots zijn functioneel. De stukjes over Margrit en haar vriendje Edwin en het verhaal van Anne plaatsen wat Amara overkomt in een breder perspectief. De ouders van Amara worden vrij realistisch getekend.

Toch komt het verhaal veel te traag op gang en de stijl laat heel wat te wensen over. De dialogen klinken soms stroef en onnatuurlijk en het gebruik van stoere tienerwoorden en Spaanse uitdrukkingen verandert daar niets aan. Jammer dat er in dit manuscript niet werd geschrapt, maar dat zal de meeste tieners een zorg zijn.

OOK in *Het zwarte schip* van de Nederlandse Els Launspach gaat het over een tienerverliefdheid met hindernissen. Laura's ouders zijn gescheiden. Ze woont bij haar moeder Paulien en trekt tijdens de weke-ends vaak op met haar vader Albert en zijn vriendin Maria.

Via Lyn, de dochter van Maria leert ze Marc kennen. Laura wordt voor het eerst verliefd, maar niemand uit haar omgeving reageert enthousiast en ook Marcs moeder wil verhinderen dat Laura en haar zoon met elkaar gaan.

Tenslotte verbreekt Albert de stilte: Suzanne, de moeder van Marc was een tijdlang zijn vriendin. Om haar is Paulien bij hem weggegaan. Marc is zijn zoon en dus een halfbroer van Laura.

De waarheid brengt de twee tieners in de war en verstoort hun prille verliefdheid. Laura kruipt in haar schelp, boos op de volwassenen die met hun geheimen ook van haar leven een grote knoepboel maken.

Woelend in het verleden krijgt Laura eindelijk ook vat op de vreemde droom met de woonboot, die haar reeds jaren achtervolgt.

Het zwarte schip is vlot geschreven. De personages en de Nederlandse setting komen levensecht over. Alleen wist de schrijfster niet tijdig een punt te zetten achter haar verhaal. Het opdringerige happy-end — Laura krijgt een nieuw vriendje — verstoort pijnlijk de eerder opgebouwde ingehouden sfeer.

GEHEIMEN spelen ook een belangrijke rol in *Ik heb een broer gehad* van de Zweedse auteur Hakan Lindquist. „Er liggen precies 502 dagen tussen jouw laatste levensdagen en mijn eerste.” Zo begint Jonas het relaas van de vreemde zoektocht naar zijn broer Paul.

Jonas, nu haast even oud als Paul, raakt steeds meer geïntrigeerd door zijn broer, die stierf voor Jonas geboren werd. Een oude suede jack en een briefje in rode inkt zetten hem op het goede spoor. Via foto's, een dagboek en vooral in gesprekken met Daniel achterhaalt hij wat zijn broer bezighield in de dagen voor hij onder een trein terechtkwam.

Zowel zijn ouders als Daniel, een vriend des huizes, zijn terughoudend. Maar Jonas achterhaalt het geheim. Paul was homofiel en raakte verstrikt in zijn verdriet toen hij vreesde dat Petr, zijn vriend, bij een brand was omgekomen.

De vele lege plekken geven de verbeelding een kans om het verhaal verder in te vullen. Zo laat de auteur in het midden of de ouders van Paul weet hadden van de homofiele geaardheid van hun zoon en of Paul al dan niet door zelfdoding om het leven kwam. Ook het einde blijft open. De lezer kan slechts gissen of Jonas zal praten met zijn ouders of alleen Pauls geheim wil bewaren.

Hakan Lindquist verwerkt het gekozen thema sereen en boeiend. De vriendschap tussen Paul en zijn Tsjechisch vriendje Petr krijgt iets vertederend. Toch kan men vragen stellen bij de link tussen homofilie en dood. Daniel en de inmiddels volwassen Petr met wie Jonas een gesprek heeft, ontkrachten natuurlijk die spontane verbinding, maar onderhuids lijkt het verhaal toch te suggereren dat Paul op een doodlopend spoor was terechtgekomen.

6 Procent van jongere homo's heeft aidsvirus

Van onze verslaggever

AMSTERDAM VK 3-7
6 Procent van de homoseksuele mannen onder de dertig jaar die regelmatig in het homo-uitgaansleven in Amsterdam verkeren, is besmet met het aidsvirus (HIV). Van de jonge homoseksuelen heeft 40 procent het afgelopen half jaar anaal contact gehad zonder condoom.

Dat blijkt uit een recent onderzoek onder vierhonderd jonge homoseksuelen, dat is uitgevoerd door de Amsterdamse GG & GD in samenwerking met de Universiteit Utrecht en de SAD/Schorerstichting. De GG & GD noemt het HIV-besmettingspercentage vergeleken met leeftijdgenoten bijzonder hoog.

Het condoomgebruik onder jongere en oudere homoseksuele mannen in Amsterdam blijkt nauwelijks te verschillen. Tien jaar geleden gebruikte driekwart van de Amsterdamse homo's geen condooms, tegenwoordig is dat voor zowel oudere als jongere homo's teruggelopen naar rond de 40 procent.

Uit het onderzoek blijkt verder dat 9 procent van de onderzochten ooit hepatitis B heeft gehad en 1 procent syfilis. 73 Procent gebruikt bij het vrijen stimulerende middelen als XTC, poppers of alcohol, en 62 procent heeft wel eens seks met een onbekende.

Hiv slaat toe bij jonge homo's in Amsterdam

Geld. 3/7

AMSTERDAM (ANP) - 6 procent van de jonge homo's die regelmatig in het Amsterdamse uitgaanscircuit te vinden zijn, is besmet met hiv, het virus dat aids veroorzaakt. De GG&GD in Amsterdam noemt dat aantal bijzonder hoog in vergelijking met jongeren in het algemeen in de rest van het land, en des te uitzonderlijker omdat het gaat om een generatie die opgroeiende in een periode waarin algemeen bekend was hoe aids wordt overgedragen.

De conclusies zijn afkomstig uit

een onderzoek dat de GG&GD in Amsterdam uitvoerde in samenwerking met de Universiteit Utrecht en de SAD-Schorerstichting. De enquête startte in 1995 onder een groep van vierhonderd homoseksuele mannen tot 30 jaar oud, die regelmatig in het Amsterdamse homo-uitgaansleven verkeren. 40 procent van de jongeren gaf aan in het laatste halfjaar anaal seksueel contact zonder condoom te hebben gehad. Dat is de belangrijkste manier waarop homoseksuele mannen het aidsvirus aan el-

kaar overdragen.

De GG&GD schat het aantal homoseksuele jongeren dat per jaar besmet raakt, op 1 procent. 9 procent van de ondervraagden had ooit een hepatitis B-infectie gehad en 1 procent syfilis. Dat zijn seksueel overdraagbare aandoeningen die de kans op een besmetting met hiv vergroten.

Bijna driekwart van de jongeren had in de afgelopen maanden drugs gebruikt tijdens het vrijen. Ruim 60 procent had wel eens seks met een onbekende.

Homoscene: zes procent met HIV

(Van onze redactie wetenschap)

AMSTERDAM - Zes procent van de jonge mannen die actief zijn in de Amsterdamse homoscene, is besmet met het aidsvirus. Veertig procent van de uitgaande homojongeren heeft recentelijk wel eens onveilig gevreeën. Dit blijkt uit een onderzoek van de GG & GD in Amsterdam onder vierhonderd homo's tot dertig jaar.

Resultaten van het onderzoek worden deze week gepresenteerd op een internationaal aidscongres in Vancouver.

Onderzoeker dr Frits van Griensven, vorige week in Utrecht benoemd tot bijzonder hoogleraar op het gebied van de aidsepidemie, noemt het aantal HIV-besmettingen onder de onderzochte jongeren 'opmerkelijk hoog', aangezien deze mannen zijn opgegroeid in een tijdperk waarin de risico's bekend waren. Driekwart van de vierhonderd ondervraagden gebruikt gere-

geld drugs bij het vrijen, zoals xtc, 'poppers' of alcohol. Meer dan zestig procent heeft wel eens seks met een onbekende. Negen procent is besmet geweest met hepatitis B, één procent met syfilis. Van al deze factoren is bekend dat ze de kans op een HIV-besmetting verhogen.

De onderzoekers schätzen dat in totaal ongeveer vijfduizend jongeren in het Amsterdamse uitgaansleven actief zijn, deels afkomstig uit de rest van het land.

• Lees verder op pagina 7

Internationale aandacht voor Nederlands homo-onderzoek

Geld. 10/7

Door Hans Rube
VANCOUVER - De Nederlandse onderzoeker John de Wit (30) heeft gisteren op de elfde Wereldaidsconferentie in Vancouver op de belangrijkste plenaire vergadering grote internationale aandacht gekregen. Tijdens de openingssessie met alle wetenschappers deed hij een klemmend beroep op de overheden meer onderzoek te doen naar de verspreiding van het aidsvirus hiv onder jonge homoseksuele mannen. „Gebeurt dat niet, dan zal over tien tot vijftien jaar deze groep net zo hard door aids worden getroffen als de oudere generatie in de jaren tachtig”, aldus De Wit.

De Wit, verbonden aan de Rijksuniversiteit Utrecht, is de eerste Nederlander die op een Wereldaidsconferentie de belangrijkste eerste plenaire vergadering mag toespreken. Deze sessie zet de toon voor de rest van de week, waarin nog vele honderden grote en kleine ontmoetingen volgen.

De onderzoeker presenteerde cijfers waaruit blijkt dat wereldwijd jonge homoseksuele mannen, onder de dertig, vaak onveilig vrijen. Cijfers over de Nederlandse situatie werden vorige week al gepresenteerd door mede-onderzoeker dr. Frits van Griensven van de Am-

sterdamse GGD, en sinds kort namens het Aids Fonds bijzonder hoogleraar in Utrecht. Daaruit bleek dat zes procent van alle jonge homoseksuele Nederlandse mannen onder de 24 is besmet met hiv. Uit de overzichtsstudie van De Wit komt naar voren dat de situatie in de rest van de westerse wereld niet veel afwijkt van die in Nederland.

Naarmate de homojongeren ouder worden, groeit het aantal infecties snel. Tussen de 24 en 26 is al 11 procent geïnfecteerd met het aidsvirus, van de mannen van 27 tot en met 29 jaar is 29 procent seropositief. Bij mannen uit minderheidsgroepen stijgt dat cijfer naar 35 procent, zo blijkt in San Francisco, Londen en de stad Vancouver zelf.

Gedrag

De Wit maakt zich vooral zorgen om het risicogedrag. Tot groot genoegen van de Noord-Amerikaanse homobeweging noemde hij man en paard. „Onbeschermd anale seks komt te vaak voor. Grote groepen kunnen niet aan stevige condooms komen.” Eerder, in de dagen voorafgaand aan de officiële conferentie, hadden Amerikaanse homoseksuelen aandacht gevraagd voor dat probleem. Propageren en bedrijven van anale

seks is in de VS verboden, evenals de verkoop van extra dikke condooms daarvoor.

De Wit meent dat er internationaal meer onderzoek moet worden gedaan onder jonge homomannen. Ook de voorlichting aan jongeren zal moeten veranderen. Ze zullen beter gemotiveerd moeten worden toch veilig te vrijen. De vraag is vooral waarom onveilige seks toch op grote schaal blijft voorkomen, in een tijd dat de risico's van het krijgen van aids bij iedereen bekend zijn. „Het is een groot probleem voor de volksgezondheid”, meent De Wit. „Oudere homo's beschermen zich goed, de jeugd niet. We kennen de cijfers nu uit de steden in de geïndustrialiseerde wereld, maar over de ontwikkelingslanden en Latijns-Amerika is weinig bekend.”

Na zijn toespraak werd De Wit op de persconferentie bestookt met vragen. Later toonde hij zich duidelijk verheugd en opgelucht. „Dat ik ben uitgenodigd om op de belangrijkste sessie het woord te voeren, is een erkenning voor de Nederlandse inspanningen op het gebied van epidemiologie. Onze studies zijn uniek in de wereld”, aldus De Wit, verwijzend naar de langlopende onderzoeken onder Amsterdamse homo's.

door Frits van Veen

HET IS in veel opzichten een zachte, zoete wereld, de Amsterdamse homoscene. De sfeer in bars en discotheken is van een weldadige vredigheid. De kleine minderheid van mannen in leer toont soms agressief, maar is het zelden. En de legendarische valse, gil-cn/ofrelnicht is al lang naar een barretje in een zijstraat verdreven.

Op vragen over die spelbrekende sluipmoordenaar die er rondwaart, wordt ruimhartig, bijna gretig geantwoord. Althans door de aangesproken jongeren. Die stonden centraal in een onderzoek waarvan de uitslag vorige week bekend werd.

Zes procent van vierhonderd geënquêteerde en geteste homo's tussen de 16 en 30 jaar die regelmatig in Amsterdam uitgaan, bleek drager te zijn van het aids-virus (HIV). Zij zijn seropositief, zoals dat in het spraakgebruik is gaan heten. Veertig procent had het afgelopen halfjaar anaal seksueel contact zonder condoom, een bezigheid die als de belangrijkste besmettingsoorzaak wordt beschouwd. Ruim zestig procent had in de onderzoeksperiode seks met onbekenden; bijna twintig procent had het ook met een vrouw gedaan.

De cijfers zijn hard aangekomen. 'Ja, ik ben behoorlijk zenuwachtig', zegt de blonde Jeroen (22) in het oude schoolgebouw waar het COC zijn wekelijkse disco-avond houdt. 'Laatst was het twee dagen uit met m'n vriendje en toen ben ik teruggegaan naar de plaats buiten

'Geen groot verschil met buitenland'

Vervolg van pagina 1

Het percentage Amsterdamse homojongeren dat zegt nog wel eens onveilig te vrijen, wijkt volgens Van Griensven niet af van dat in andere westerse landen. "In de Verenigde Staten, Canada en Australië komt dat percentage van veertig procent terug."

Ook onder oudere homoseksuele mannen zegt ongeveer veertig procent tegenwoordig nog wel eens onveilig te vrijen. Tien jaar geleden was dat nog aanzienlijk meer: toen gaf 76 procent nog op recent onbeschermd anaal contact te hebben gehad.

Volgens Van Griensven tonen de cijfers aan dat de voorlichting aan homoseksuele jongeren moet worden aangepast. "We moeten ons afvragen of de voorlichting niet te veel een eenheidsworst is geweest. Jongeren zijn een aparte groep, met andere vaardigheden en een ander patroon van drugsgebruik. We zullen hen moeten leren om het vrijen veilig te houden in een seksuele onderhandelingsituatie."

"Jongeren," licht Van Griensven toe, "hebben vaak een heel romantisch beeld bij hun seksuele contacten: dit is de ware, hier blijf ik bij. Bovendien zijn ze hun seksuele identiteit aan het ontwikkelen. Ze willen alles verkennen, dus ook anaal seksueel contact. Daar zit ook een element van rebellie in."

Rebellie tegen de aidsvoorlichting?

Van Griensven: "Ze trekken zich er in ieder geval niet veel van aan, dat blijkt wel uit dit onderzoek. Maar misschien moeten we onze eisen ook wat naar beneden bijstellen: kun je jonge mensen wel vragen om hun hele leven af te zien van anaal seksueel contact? Misschien dat we voortaan beter kunnen zeggen: doe het alleen bij je vaste relatie, doe het daarbuiten niet. Dat is beter haalbaar dan te zeggen: doe het helemaal niet."

Amsterdam waar ik vandaan kom. Ik ben er vreselijk aan de rol gegaan met een jeugdvriend, op een mooi plekje bij de vijver.

'Het was erg leuk. Het is dan zo heftig, dat je er niet bij nadenkt. Ik heb geneukt zonder condoom. Aan condooms heb ik een pesthekel, alleen al het gevecht om ze erop te krijgen. Ik had ook het nodige gedronken. Het was de eerste keer dat bij mij alle remmen losgingen. Ik ben niet in hem klaargekomen, maar volgens de voorlichting is dat toch onveilig, omdat besmetting ook via het voorvocht kan gebeuren.'

Dergelijke details van het liefdesspel spoken tegenwoordig door het hoofd van menige homoseksueel. Wat mag ik wel en wat mag ik niet? Juist op het moment suprême is koele berekening vereist. En de voorlichting is allerminst eenduidig, vinden velen.

Jeroen en zijn vaste vriend blijken zelf tot de vierhonderd jongeren van de onderzoeksgroep te behoren. Ze maken bovendien deel uit van die veertig procent die het afgelopen halfjaar onveilige seks bedreven heeft, ook afgezien van Jeroens slipperje, want met elkaar doen ze het ook zonder condoom.

Jeroens 18-jarige vriendje reageert fel op de commotie die het onderzoek heeft teweeggebracht. 'Wij hebben ons laten testen, waren beiden seronegatief, dus kun je wat wij met elkaar deden moeilijk als onveilig beschouwen. Bovendien trekt dat onderzoek natuurlijk een bepaald soort jongeren aan, die toch al bang zijn dat ze het onveilig hebben gedaan. Je kon je

Veel homoseksuele jongeren bedrijven nog steeds onveilige seks, bleek uit een vorige week gepubliceerd onderzoek. In het Amsterdamse uitgaanscircuit tonen de meeste aangesproken jongeren zich niettemin uiterst gewetensvol. 'Maar kleine risico's neem je natuurlijk altijd. Als je over elke handeling moet gaan nadenken, kun je niet meer genieten.'

gratis laten testen, het was helemaal anoniem, je hoefde niet naar de huisarts, je kon zelfs onder een schuilnaam deelnemen. Als het echt een representatief onderzoek was geweest, over heel Nederland, was het het aantal seropositieven nooit zes procent, en misschien maar één procent geweest!

Volgens hem zijn jongeren juist heel goed gewaarschuwd voor de gevaren. 'Je krijgt thuis al te horen: je bent jong en je bent homo, dus krijg je aids. Maar als ik zie hoe mijn heterovrienden erop los leven, denk ik dat zij veel meer risico lopen. In de hetero-wereld wordt heel onveilig gevreesd, het is er seksistischer en er worden bovendien veel meer drugs gebruikt. Moet je al die coffeshops vol hetero's zien.'

Dat was ook een der uitkomsten van het onderzoek: dat 73 procent seks bedrijft onder invloed van alcohol, xtc of poppers, middelen waarvan bekend is dat ze de remmingen verminderen en daardoor de kans op besmetting verhogen.

De COC-disco trekt een relatief jong publiek, dat weinig behoefte heeft aan de uitspattingen die elders in de binnenstad plaatshebben. Er is geen *dark room*, zoals de verduisterde ruimtes in sommige homobars worden genoemd waar mannen hun seksuele fantasieën kunnen uitleven. Het drugsgebruik beperkt zich er tot af en toe een jointje.

Niettemin wordt ook die hardere scene niet veroordeeld. Een ongeluk zit nu eenmaal in een klein hoekje. Bas (22), die in het begin van de avond alleen aan een tafeltje zit, zegt zich als student medicijnen wel te kunnen verplaatsen 'in de gedachtenwereld van mensen die spontaan zonder condoom vrijen'. Hij vindt dat het nieuws over het onderzoek nogal insinuerend is gebracht. 'Er wordt meteen met een beschuldigende vinger gewezen. Seropositieven worden daardoor in een kwaad daglicht gesteld. Maar niemand kiest ervoor om besmet te raken. Mensen hebben zichzelf nu eenmaal niet altijd in de hand.'

Op de vraag of hij zelf wel eens onveilige seks heeft, antwoordt Bas ontkenkend. 'Maar je kunt het risico natuurlijk nooit voor honderd procent uitsluiten. Kleine risico's neem je altijd. Er is een enorm vaag gebied over wat wel en niet kan. De voorlichtingsfolders daarover zijn niet duidelijk. Zo staat er dat pijpen zonder klaarkomen in de mond in principe veilig is. Maar wat betekent dat: in principe? De wetenschap is daar nog niet uit.'

'Seks is door aids een beladen onderwerp geworden. Als je zo grondig moet gaan nadenken over elke handeling, kun je niet meer genieten. Ik weet nu eenmaal dat ik in een risicogroep zit en trek m'n eigen grenzen. Tongzoenen kan ook gevaarlijk zijn als je beiden een tandvleesontsteking hebt. Maar het gaat me te ver om daarover na te denken. Je kunt ook allebei een puistje hebben dat opengaat.'

De leider van het onderzoek, dr. F. van Griensven, beaamt dat steekproeven naar de verbreding van aids nooit representatief zijn. Het gaat meestal om mensen met een verhoogd risico. Om die factor zo veel mogelijk te neutraliseren is in het onderhavige onderzoek de zogeheten sneeuwbalmethode toegepast. Deelnemers werd gevraagd vrienden en kennissen te ronselen. Ook werden jongeren doelgericht benaderd, onder meer via Internet en contactadvertenties in kranten, en werd een christelijke homopraatgroep aangezocht om mee te doen.

Van Griensven, van huis uit socioloog, werkt als epidemioloog bij de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst (GG&GD) in Amsterdam. Die voerde het onderzoek uit in samenwerking met de Universiteit van Utrecht en de SAD/Schorerstichting, een grote hulporganisatie voor homoseksuelen. De studie begon een jaar geleden en loopt door. De bevindingen sluiten aan bij onderzoeken elders in de westerse wereld en vormden deze week een belangrijk thema op de internationale aids-conferentie in Vancouver.

Van Griensven reageert bijna opgelucht als hem de vraag wordt voorgelegd of de antwoorden van deelnemers aan zo'n onderzoek betrouwbaar zijn. Durft iedereen die onveilige seks had daar wel voor uit te komen? 'Ziet u wel, dat zou betekenen dat het percentage nog aan de conservatieve kant is. Ik vind het al verschrikkelijk dat zes procent procent is besmet, jongeren die aan het begin van hun leven staan. Het is een generatie die bovendien heel goed op de hoogte is van de gevaren. Stel je voor dat zes procent van de jonge hetero's besmet zou zijn.'

Ter vergelijking: een steekproef van twee jaar geleden wees uit dat 13,5 procent van de homoseksuelen mannen in Amsterdam besmet was met het aids-virus. Dat wordt nu op vijftien procent geschat. Landelijk was het vijf procent van de homomannen. Het percentage voor de gehele Nederlandse bevolking is onbekend, maar moet vermoedelijk in tienden van procenten worden uitgedrukt.

Overigens is sprake van een sterke daling van het aandeel van homoseksuelen in het aantal nieuwe aids-diagnoses (mensen bij wie de besmetting tot ziekteverschijnselen leidt). Aids wordt steeds meer ook een heteroziekte. Tot nu toe zijn in Nederland vierduizend gevallen van aids geregistreerd. Meer dan tweederde van de overwegend jonge slachtoffers is overleden.

Van 6600 Nederlanders is bekend dat zij besmet zijn, maar nog niet ziek.

Bij het uitbreken van de epidemie, begin jaren tachtig, betrof negentig procent van de geconstateerde gevallen nog homo- en biseksuelen. Vorig jaar was dat percentage gezakt tot zestig. Van de 452 Nederlanders bij wie in 1995 aids werd vastgesteld, viel twintig procent in de categorie heteroseksuele contacten en vijftien procent in die van de spuitende drugsgebruikers. Het aantal diagnoses is overigens al enkele jaren stabiel, met een uitschieter van 506 in 1992.

Het Amsterdamse homouitgaansleven is makkelijk bewandel- en befetsbaar. Van het COC naar de Warmoesstraat is vijf minuten fietsen. Hier bevinden zich de meeste bars met een dark room, waarvan enkele zijn uitgerust met faciliteiten die aan de wildste verlangens tegemoet komen. Bier wordt in deze bars alleen nog uit flesjes genuttigd, niet alleen omdat het stoer staat, maar vooral om besmetting via het glas te voorkomen - een risico dat door de wetenschap overigens nihil wordt geacht.

De surveillanten van het politiebureau in de Warmoesstraat zijn in het avondlicht niet altijd te onderscheiden van de mannen in rivaliserende uniformen die zich naar bars als de Argos begeven, het befaamde leercafé dat begin jaren zeventig de dark room introduceerde. Sindsdien is het aantal etablissement met zo'n geheime speeltuin snel toegenomen. Na het uitbreken van de aids-epidemie trad een korte stagnatie op. Maar inmiddels zijn elf gelegenheden met een donkere kamer uitgerust, waaronder de discotheken Exit en i! in het meer trendy en jonge segment van het uitgaanscircuit (Reguliersdwarsstraat/Amstelstraat).

In *this dark room unsafe sex will not be tolerated*, staat in bescheiden, rood verlichte letters boven een deur in de Cockring, een discotheek in de Warmoesstraat. Die waarschuwing hebben alle bars enkele jaren geleden aange-

bracht. Er tegenover hangt een televisietoestel dat nonstop pornofilmpjes afspeelt. Soms is de dubbelzinnigheid van die boodschap bijna komisch. Zo hangt in een bar een paar straten verderop zo'n televisiescherm dat voortdurend tot neuken en pijpen opwekt pal onder de waarschuwing tegen onsafer sex.

'Wat maakt dat nou uit', antwoordt gepikeerd een 32-jarige interieurstylist die tegen een sigarettenautomaat leunt in de bar van de Cockring. 'Ik zie het tegenstrijdige daarvan niet in. Die pornofilmpjes kun je (thuis ook zien). Seks is toch opwindend? Het is juist goed voor je motivatie dat je steeds weer die waarschuwing tegen onveilige seks ziet. Die boodschap kan niet genoeg herhaald worden.'

In de Cockring komt een wat ander publiek dan in het COC. De paar onblote bovenlijven tonen trots de door vrijen opgerekte tepels, waardoor soms een ringetje is gestoken. Een enkeling loopt in een leertuigje. De aangesproken geven grif toe middelen te gebruiken als xtc (een lang werkende pil die pept en erotiseert) en poppers (een vloeibare substantie waarvan de damp wordt opgesnoven, met als effect een kortstondige, hevige geilheid).

Zo ook de interieurstylist, die zich aan het begin van het gesprek beledigd verontschuldigt dat hij met zijn 32 jaar net buiten de doelgroep valt. 'Die drugs beïnvloeden de controle over wat ik wel en niet doe nauwelijks. In ieder geval is safe sex voor mij nummer één. Ik heb altijd condooms bij me. Dat is al zo sinds ik hier om de hoek in de leerwinkel Mr B. werkte. Ik draag het als het ware uit.'

'Ik vind ook dat wij als oudere generatie ervoor verantwoordelijk zijn dat jongeren niet besmet raken. Als een partner onveilige seks wil, knap ik onmiddellijk af. Laatst nog ontmoette ik een Zuidafrikaanse jongen die me zonder condoom wilde neuken. Het was een zalig stuk, ik was een beetje verliefd, maar ik heb het niet gedaan.'

Toch kampt ook hij met de vraag wat wel en niet kan. 'In de Nederlandse folders staat duidelijk dat pijpen zonder klaarkomen in de mond wel mag. In de Verenigde Staten zijn de normen veel strenger en staat er dat het toch risico's oplevert.' Op besliste toon: 'Ik hou me aan de Nederlandse folders.'

Paco, een 24-jarige Spanjaard die al enige tijd in Amsterdam woont, laat zich in zijn volle slankheid en beweeglijkheid bewonderen. Hij heeft ringetjes door een tepel en door zijn bovenlip, en kleine tatoeages van het yin-en-yang-symbool en een vleermuis op beide schouders. Zijn spijkerbroek blijft maar net op zijn smalle heupen hangen.

Hij is zichtbaar 'op speed' en maakt er geen geheim van dat hij van alles gebruikt. 'Maar ik drink niet en doe nooit unsafe sex', zegt hij in het Engels. 'I have a good education on this. Ik heb zelf een vriend aan aids verloren. Ik heb me al twee keer laten testen. In de sauna lopen wel een paar kaadaardige mensen rond die aids hebben, die niets te verliezen hebben en anderen besmetten. Maar over het algemeen neuken de mensen hier veilig.'

Op de zolderverdieping van discotheek Exit schuifelen op dit late uur wat jongemannen nerveus door donkere nissen. Er hangt de zure stank van poppers. Ergens schijnt wat te gebeuren, maar andere belangstellenden belemmeren het zicht, dat hier voor een ongevoelend oog toch al niet ver reikt. Sissende geluiden. Een jongeman die zijn broek ophijsend richting uitgang loopt, wil zich al weer vergripen aan een nieuwkomer, maar deze duwt de vreemde hand met een nonchalant gebaar weg uit zijn kruis.

In het verleden heeft de GG&GD nog wel eens aangedrongen op maatregelen tegen de dark rooms en sauna's waar anonieme instant-seks wordt bedreven. Maar de homobeweging beschouwt deze faciliteiten als een verworvenheid van de emancipatie, waaraan niet getornd mag worden. Anders jaag je de mensen de parken in, waar ze buurtbewoners en niets vermoedende voorbijgangers maar overlast bezorgen. Daar is het bovendien onmogelijk om aan preventie te doen.

Ook Van Griensven voelt er weinig meer voor om die discussie nieuw leven in te blazen. 'Op het gebied van de dark rooms hebben we het maximaal

haalbare wel bereikt', verzucht hij. 'De bar-eigenaren hebben zich na de vorige discussie georganiseerd en preventieve maatregelen genomen. Er hangen waarschuwingen, er liggen folders en er zijn condoomautomaten. Misschien kan wat meer gedaan worden aan gratis condoom-distributie. Daar schort het nog wel aan. Maar dan is de vraag in Nederland altijd weer wie dat moet betalen.'

Hij moet lachen om de veronderstelling dat die preventie in het oversteekste uitgaansleven nogal tegenstrijdig lijkt - met inbegrip van de onverhulde teksten in voorlichtingsfolders over kontneuken, kontlikken, pijpen, poep- en pis-seks, *fist-fucking* en wat dies meer zij. 'Er zijn inderdaad wel mannen die zeggen dat zij juist geil worden van die teksten. Maar zo zie ik het niet. Het is een van de commercie afgekeken methoden om seks zo positief mogelijk voor te stellen, maar dan wel met een condoom eraan gehangen.'

Een keurige jongerendiscotheek even buiten het centrum, waarvan de leiding vraagt de naam in dit verband niet te vermelden, krijgt deze zondagnacht te maken met een overval door de zogeten *Safe sex guerrilla*. Vijf gemaskerde jongemannen in glimmende rode pakjes met imposante penissen van zwart rubber betreden onaangekondigd het toneel. Als ze in hun ballen knijpen spuit er yoghurt uit de pikken. Twee van hen, die een rode politiepet op hebben, springen vanaf het podium tussen het publiek, zwaaiend met rubberen machinepistolen waarvan de rood verlichte lopen de vorm hebben van een penis.

Ze brengen na enig gespeeld geschermspel een jongen op, die zelf tot de groep blijkt te behoren. Een van de mannen stopt zijn rubberen geval in de mond van het slachtoffer, tot zijn orgasme van yoghurt in diens gezicht spat. Twee anderen 'nemen' hem vervolgens van achteren. Kapotjes worden verscheurd en op de grond gegooid. Opnieuw ejaculaties van yoghurt. Na de 'verkrachting' haalt het slachtoffer zijn inmiddels stijf geworden echte penis uit zijn broek en komt en public klaar.

De maskertjes gaan af en de vijf begeven zich tussen het publiek om condooms uit te delen.

'Daar kan ik nou helemaal geen boodschap voor safe sex in ontdekken', zegt Darren (28), een gabberachtig type in slobberig trainingspak. Toen de 'overval' plaatshad, was hij net aan het uitleggen waarom ook hij wel in dark rooms komt.

De leider van de *Safe sex guerrilla* is zich ervan bewust dat deze nieuwe act nogal hard is. 'We beelden dat onveilige vrijen uit om mensen op het verkeerde been te zetten, een spiegel voor te houden. Met die maskers willen we uitdrukken dat, ook al ben je nog zo geil of verliefd, je niet je ogen kunt sluiten voor de risico's. Zo maken we seks bespreekbaar voor het publiek. Je moet eerst de aandacht trekken voor je kunt communiceren.'

Dat wordt beaamd door P. Dankmeijer, beleidsmedewerker van de SAD/Schorerstichting. De *Safe sex guerrilla* is een van de preventieprojecten van de Stichting. Overigens moeten bar-eigenaren achthonderd gulden neertellen voor de act. Dankmeijer: 'We willen het leuk houden en niet moraliseren. Iedereen fantaseert wel eens over onveilige seks. Met ontkenning bereik je niets. Condoomgebruik is nu eenmaal niet makkelijk. Die act appelleert aan wat spannend en geil is, maar dus eigenlijk niet kan.'

Maar geilheid en doodsverachting, of zelfs doodsvrengen, liggen als Eros en Thanatos soms dicht bij elkaar. Zo leuk is seks dan ook weer niet. Wordt die wetenschap door de Schorerstichting, die de voorlichting in homobars verzorgt, niet veronachtzaamd? Dankmeijer: 'Over dat onderwerp wordt binnen onze stichting veel gepraat. In Frankrijk is zelfs een speciale folder uitgebracht over die wat filosofische kant van de zaak. Maar wij zijn als Nederlanders zeer praktisch ingesteld.'

Van Griensven heeft andere bezwaren tegen de voorlichting, die door Dankmeijer grotendeels gedeeld worden. 'Het is te veel een herhaling van steeds weer dezelfde boodschap', zegt de onderzoeker van de GG&GD. 'De mensen weten onderhand wel dat bepaald gedrag riskant is. Maar wat doen ze met die wetenschap? Hoe krijg je ze zo ver dat in gedrag te vertalen? Laten we

achter zit. Waarom worden seropositieven niet op hun verantwoordelijkheid aangesproken? Op deze manier gaan ze zich buitengesloten voelen. Ze krijgen het idee dat hun nog onbesmette partners zelf maar hun voorzorgsmaatregelen moeten nemen, dat het de verantwoordelijkheid van de ander is of hij onveilig vrijt of niet.'

vaste relatie zou je ze bijvoorbeeld meer ruimte kunnen geven om te experimenteren, als ze het daar buiten dan maar consequent veilig houden'. Een groot manco in de voorlichting is volgens Van Griensven dat deze geheel is gericht op mensen die nog niet besmet zijn. Tervrijl in het Amsterdamse uitgaanscircuit bekend is dat sommige seropositieven doorgaan met onbesmette seks. 'Ik weet niet wat daar

hun zin door te drijven. Ze laten zich meeslepen en krijgen dan later spijt. Ze denken ook vaak dat de eerste die ze ontmoeten de eeuwige liefde is en dat een vaste relatie hen wel voor onheil zal behoeden. 'Je moet ook voorkomen dat je te hoog eisen stelt. Het is onrealistisch om te verlangen dat ze vanaf school tot aan hun pensioen veilig vrijen. Hou ze dingen voor die haalbaar zijn. Binnen een

daarbij niet vergeeten dat de voorlichting wel degelijk heeft gewerkt. Tien jaar geleden had bijna tachtig procent nog onveilige seks, nu is dat veertig. 'De voorlichting zou specifiek op bepaalde doelgroepen gericht moeten zijn en meer op de motivationele aspecten moeten inspelen. Jonge jongens laten zich makkelijk verleiden tot onveilige seks, omdat ze nog niet de ervaring en het zelfvertrouwen hebben om

Praten over seks nog toegelaten

Van onze redacteur

Luk Willems (CVP) en Renaat Landuyt (SP) werken samen aan een hernieuwd voorstel over de niet-discriminatie inzake geslacht en seksuele geaardheid.

Het principe van de niet-discriminatie blijft in het voorstel onverminderd overeind, maar de vrijheid van meningsuiting moet gegarandeerd blijven. Concreet betekent dit dat bijvoorbeeld een publieke uitspraak als 'homoseksualiteit is tegen-natuurlijk', niet strafbaar wordt gesteld.

De twee indieners zullen

over de aanpassingen weldra een gemeenschappelijke verklaring afleggen. Gazet van Antwerpen vernam gisteren echter al enkele details. Zo wordt ook de toepassingsfeer van de wet beperkter. In de praktijk worden alleen homoseksuelen beschermd tegen discriminatie. Pedofilie en polygamie vallen er bijvoorbeeld volledig buiten.

Tenslotte wordt voor binnenkerkelijke aangelegenheden een uitzondering gecreëerd. Op die manier wordt de kritiek als zouden er binnenkort ook vrouwen moeten worden toegelaten tot het priesterambt, ontzenuwd.

GVV 20.06.96

Vrijheid

Het wetsvoorstel Willems-Landuyt in verband met de homoseksuele praktijk goedkeuren, zou een beknutting van de godsdienstvrijheid betekenen.

Elke christen is geroepen om aan geloofsverklaring te doen en deze wet zou een censuur betekenen en de vrijheid van de christen beperken.

Dat wetsvoorstel is in een democratie onaanvaardbaar.

Lionel NAGELS, Rumst

STA 26.06.96

Godsdienstvrijheid

GVV 26-6 Lionel Nagels, Rumst

Het wetsvoorstel Willems-Landuyt goedkeuren, zou een beknutting van de godsdienstvrijheid betekenen.

Elke christen is geroepen om aan geloofsverklaring te doen. Deze wet zou een censuur betekenen en de vrijheid van de christen beperken. Dat wetsvoorstel is in een democratie onaanvaardbaar.

Van Peel fluit Willems terug over homo-voorstel

Hevige tegenstand in CVP-kamerfractie STA 27-6

BRUSSEL — CVP-voorzitter Marc Van Peel noemt het anti-discriminatievoorstel van zijn partijgenoot Luc Willems en de SP'er Renaat Landuyt „onaanvaardbaar”. Hij verklaarde dat gisteren tegenover *De Standaard*, nadat Landuyt een persmededeling met verduidelijkingen had verspreid. Willems wilde hierover alleen kwijt dat hij de fractievergadering van vandaag afwacht.

Het SP-kamerlid wil onder meer amendementen aan het wetsvoorstel aanbrengen, om pedofielen van de juridische bescherming uit te sluiten en ook de discussie in de Kerk over homoseksualiteit open te houden. CVP-voorzitter Van Peel zegt dat dit zijn bezwaren tegen het wetsvoorstel niet wegneemt.

Het anti-discriminatievoorstel Willems-Landuyt maakt de discriminatie van homoseksuelen bij een sollicitatie of onderhandelingen over een huurcontract strafbaar.

Het voorstel sluit zich aan bij de filosofie van de anti-racismewet en bestraft enkel „het aansporen tot discriminatie”, niet het maken van een onderscheid tussen homo- en heteroseksuelen, verduidelijkte Re-

naat Landuyt gisteren.

CVP-voorzitter Van Peel reageert negatief op het voorstel dat zijn partijgenoot Luc Willems met steun van de vorige CVP-voorzitter, Johan Van Hecke, ondertekende.

Gezin

„Het model in het burgerlijk recht, het sociaal recht, noemt maar op, is voor de CVP nog steeds het gezin van man, vrouw en kinderen”, zei Van Peel gisteren aan de redactie.

„Dat sluit niet uit dat de wetgever discriminatie, onder meer van homoseksuelen, bestrijdt. Maar bijvoorbeeld bij het aangaan van een huurcontract worden ook anderen uitsluitend mensen die te oud zijn, of die te veel (lawaai-er-

ge) kinderen hebben. Ook die vormen van discriminatie moeten worden aangepakt”, verklaarde Van Peel.

Het anti-discriminatievoorstel van Willems en Landuyt noemt de CVP-voorzitter „een ondeugdelijk instrument”. „We moeten een inventaris opmaken van de situaties waarbij discriminaties zich voordoen en een effectieve bescherming hiervoor uitwerken. Dat is de taak van de CVP-fractie in de Kamer en dat moet bedachtzaam, niet overhaast of geïmproviseerd gebeuren”, zei Van Peel.

Dat de CVP'er Luc Willems het voorstel samen met de SP, PS, PSC, groenen en Volksunie ondertekende is volgens Van Peel geen bezwaar. Willems kreeg van de fractie groen licht, maar de hele CVP-kamerfractie sprak zich nog niet over het voorstel uit. Dat doet ze vandaag.

In de fractie leeft hevige weerstand tegen het voorstel, onder meer van CVP-kamerleden van de rechtervleugel.

Filip VERHOEST

CVP-peloton volgt partijgenoot niet in sprint voor anti-discriminatievoorstel STA 27-6

BRUSSEL — SP-kamerlid Renaat Landuyt stuurde gisteren een lijvige persmededeling de wereld in, waarin hij zegt wat volgens het anti-discriminatievoorstel van hemzelf en de CVP'er Luc Willems strafbaar en niet strafbaar is. Landuyt verklaarde dat hij hiermee „de CVP kleur wil doen bekennen”. „Geven we homoseksuele dezelfde bescherming tegenover discriminatie als vreemdelingen: daar gaat het om”, zei het SP-kamerlid tegenover *De Standaard*.

De kamercommissie van Justitie bespreekt normaal op 3 juli het wetsvoorstel van Willems en Landuyt. Beiden zouden hierover samen een persconferentie geven, maar die gaat niet door. CVP-kamerlid Willems kan niet op voldoende steun in zijn fractie rekenen. Landuyt reageerde hier giste-

ren op met een mededeling, waarin hij „de vaak bewust geschapen misverstanden” over het wetsvoorstel uit de weg wil ruimen.

De wettelijke bescherming van homoseksuele en lesbische paren tegen discriminatie zou, volgens zijn aangepaste tekst, niet meer via een apart „anti-

discriminatievoorstel” worden geregeld, maar in de anti-racismewet van 1981. Daarin staat dat „het aanzetten tot discriminatie op grond van nationaliteit, ras, etnische herkomst strafbaar is, met een gevangenisstraf van minimum een maand en maximum een jaar.”

Landuyt wil hier de woorden „geslacht en seksualiteit” aan toevoegen. Dat moet de kritiek op het eerste wetsvoorstel ondervangen als zou pedofilie erdoor maatschappelijk erkend worden. Andere amendementen zijn volgens de SP'er niet nodig.

Aangezien de wet enkel het aansporen tot discriminatie strafbaar maakt, kan bijvoorbeeld de katholieke kerk ver-

der een onderscheid maken tussen homo- en heteroseksuelen.

Degenen die erop wezen dat kerkleiders twee jaar cel riskeren door vrouwen de toegang tot het priesterambt te ontzeggen of homoseksualiteit in hun geloofsvisie niet te aanvaarden, hebben volgens Landuyt „modeloos geprovoceerd”. Hij verwijst onder meer naar VLD-senator Hugo Coveliens.

Het SP-kamerlid wil desgevallen een amendement aanvragen om de discussie in de katholieke kerk uitdrukkelijk open te laten, maar dat is overbodig, zegt hij. „Volgens de anti-racismewet mag men denigrerende en zelfs racistische uitslatingen naar het

„Gelijkwaardigheid, niet huwelijk is zorg homo's”

BRUSSEL — „Het beeld van de mannelijke homoseksualiteit is sinds de jaren zestig diepgaand veranderd. Er is een *vermannelijking* opgetreden. De vraag kwam dan ook op: hoe is het type van de vrouwelijke homoseksuele man ontstaan?” meent historicus Rudi Bleys.

Het is een gesprek op de valreep: de dag nadien vertrekt Rudi Bleys naar San Francisco. De man is een kosmopoliet. Dat is al aan zijn Nederlands te horen dat een Engels tintje heeft gekregen.

Vorig jaar verscheen in New York en Londen zijn boek *The Geography of Perversion — Male-to-male Sexual behaviour and the Ethnographic Imagination* (London en New York 1995). Het is een herwerking van zijn doctoraal proefschrift waarmee hij in Leuven de grootste onderscheiding behaalde. Zijn promotor was Professor Reginald De Schrijver.

Bleys onderzocht hoe in de periode van 1750 (de Verlichting) tot 1918 (het einde van de Eerste Wereldoorlog en de Europese hegemonie) reizigers, etnografen, antropologen, dokters, publicisten en schrijvers van fictie gelijkgeslachtelijke gedragingen tussen mannen in Latijns-Amerika, Afrika, Azië en Oceanië beschreven. En hij ging na welke invloed die beelden hadden op het denken over homoseksualiteit in Europa.

In die periode ontstaat hier een verschuiving in de rollen van mannen en vrouwen: er is sprake van een *gender revolution*. Toen groeide ook de gedachte dat homo's tot een derde geslacht behoorden. Bleys' conclusie: „Die gedachte vond men bevestigd in niet-Westerse culturen.”

Zoals Myriam Everard verrijkt Bleys bewust de term homoseksualiteit. Een begrip als homoseksuele identiteit is niet bruikbaar bij het beschrijven van de realiteit in de niet-Westerse wereld in de door hem behandelde periode, stelt hij.

„Die werkelijkheid was *biseksueler*. Vaak krijgt enkel de seksueel passieve partner een etiket en eventueel een stigma opgeplakt. Je ziet iets

dergelijks nu nog in Nô Afrika en Brazilië.”

Tegenover het biogenetisch onderzoek in verband met homoseksualiteit staat de historicus sceptisch: „Er wordt door genetici veel beweerd, maar weinig bewezen. De onderzoeksgroepen waarop zij hun conclusies baseren, zijn vrij klein.”

— *Wat zijn nu de gevolgen van het feit dat homoseksualiteit een vrij recente „historische constructie” is voor het debat over homorechten?*

„Het is niet omdat we weten dat homoseksualiteit in zijn huidige vorm vroeger niet bestond dat we moeten verzaken aan de eis van gelijkberechtiging. Het identiteitslabel komt blijkbaar tegemoet aan de behoefte en nood van heel wat individuen.”

Minderheid

— *Hoe denkt u over het homo-huwelijk?*

„Dat wordt maar door een kleine minderheid gevraagd. Aan de orde is de gelijkwaardigheid van homo- en heterorelaties. De vraag van de homobeweging — ik spreek liever over homogeïenheid — is eigenlijk minimalistisch: een juridische onderbouw om controle te krijgen over het eigen bestaan. De kwestie heeft een grotere dringendheid gekregen sinds de aids-crisis. Het gaat om heel concrete menselijke aangelegenheden in geval van ziekte of overlijden van de partner: problemen in verband met huurcontracten en erfenisrecht.”

Bleys staat als onderzoeker van homoseksualiteit vrij geïsoleerd in Vlaanderen. „In tegenstelling tot Nederland heb je hier geen homostudies. Er is wel vooruitgang. Zo hebben we met Amsab en Kadoc een akkoord dat zij alle archiefmateriaal in verband met homo- en lesbische geschiedenis zullen ontsluiten.”

En er valt wel een en ander te onderzoeken. Want Vlaanderen blijkt een lange homogeschiedenis te hebben als je afgaat op wat pioniers in de geschiedenis zoals Geert Debeuckelaere en Marc Boone schreven over sodomietenprocessen die hier al in de middeleeuwen werden gevoerd. (VNB)

STA 24.06.96

Gediscrimineerden

STA 28-6

NA de vakantie, wordt het hier een hemel op aarde. De CVP komt dan met een plan voor alle groepen die zich gediscrimineerd voelen. Oh, neen, niet om de discussie over de discriminatie van de homo's uit te stellen of te omzeilen! Het gaat alleen niet aan om de ene gediscrimineerde groep te laten voorgaan op de andere!

Het worden drukke weken voor de CVP'ers; ze kunnen zowat iedereen over de vloer krijgen: de vrouwen en de mannen, de bejaarden en de jongeren, de gezinnen met kinderen en die zonder, de alleenstaanden, de gehuwden, de samenwonenden, de alloctonen, de autoctonen, de rokers en de niet-rokers. Na de vakantie wordt elke discriminatie weggewerkt.

De waarheid is natuurlijk anders. De CVP was even voorvechter van de werking van de discriminaties tegen de homo's maar wil die rol plots kwijt. Die bocht werd veroorzaakt door verschoven machtsposities en strategische overwegingen.

Het wetsvoorstel van CVP-kamerlid Luc Willems was een uitloper van de discussie in de CVP over de juridische erkenning van andere samenlevingsvormen dan het huwelijk. Die kwam er nadat voorzitter Johan Van Hecke de vensters van zijn partij had opengezet voor mensen die wel als christen-democratisch denkend beschouwd werden maar niet tot de partij behoorden. Hun aanwezigheid bracht de *ethische* kwesties op de agenda.

De discussie over de samenlevingsvormen eindigde in een compromis: er kwam geen erkenning voor andere formules dan het huwelijk, maar men zou wel discriminaties weggewerken. Willems pikte daarop in. Zijn voorstel kreeg de zegen van voorzitter Van Hecke en fractieleider Paul Tant.

Het botste evenwel op meer kritiek dan verwacht. Niet alleen in de CVP trouwens. De groep die een traditionalistische interpretatie geeft aan de christelijke waarden, kreeg veel weerklank. De partij aarzelde.

Toen ook nog bleek dat het wetsvoorstel legistische zwakheden vertoonde, keek de uitgestuurde ver-

kenner, Luc Willems, achterom. Van Hecke was verdwenen. De verwarring sloeg toe. De nieuwe voorzitter, Marc Van Peel, aarzelde niet. Hij staat minder ver van de traditionalisten. En hij heeft vooral behoefte aan een bevestiging van zijn gezag. Een beroep doen op de zwijgende meerderheid is het beste middel daarvoor. Willems werd teruggefloten. Wat startte met de zegen van de ene voorzitter, werd afgeschoten door zijn opvolger.

Aan deze zaak zit nog een aspect vast. De partijvoorzitter besliste. De kamerfractie die de bal aan het rollen bracht, las dit in de krant en moest volgen.

De frustratie onder de parlementsleden van de meerderheid neemt toe. De regering zet hen voortdurend buiten spel. Niet alleen door volmachtwetten. Ook bij gewone ontwerpen, zoals de asielwet. En nu ontnemt de partijvoorzitter hen ook nog het beslissingsrecht over de weinige thema's die hen restten! De opstand-

dreiging van de CVP-senatoren gisteravond over de asielwet, toont dat die frustratie héél hoog zit.

Misschien kunnen de parlementsleden zich in de vakantie aanmelden bij hun partij als een groep gediscrimineerden.

Guy TEGENBOS

Homo-haters?

GVA 28.06.96

Van onze redacteur Paul Geudens

Is men tégen homo's indien men niet onmiddellijk bereid is hen te laten huwen? Keurt men discriminatie van homofielen goed indien men hen niet uitdrukkelijk wil beschermen via een strenge wetgeving? Absoluut niet, al doen de zogeheten progressieven in Vlaanderen erg hun best om het op die manier voor te stellen.

Ons standpunt is duidelijk: homo's en lesbiennes hebben het recht te zijn zoals ze zijn. Etiketten als 'ziekelijk' zijn ge-

lukkig verleden tijd. Onze maatschappij is permissiever geworden. Iedereen moet zich — op een deftige wijze — kunnen ontplooiën en gelukkig worden zoals zij of hij dit wenst.

Dit betekent echter allerm minst dat men homofielen daarom ook daadwerkelijk moet gaan steunen. Dat men voor hen speciale inspanningen moet doen. Dat men hen meer rechten moet toekennen dan aan de overgrote meerderheid van de bevolking, zijnde de hetero-seksuelen. Tolerantie: niet hetzelfde als positieve discriminatie.

Want in die redenering moeten er zeker ook speciale wetten komen voor kroostrijke gezinnen. Voor ongehuwde moeders. En waarom niet voor ex-gedetineerden? Of voor 'langharigen'? Punkers? Wie durft beweren dat aan die mensen geen job of geen huurcontract wordt onthouden?

Tolerantie mag evenmin worden verward met goedkeuring of steunbetuiging. Dat is niet hetzelfde. Men is inderdaad geen homo-hater omdat men die specifieke seksuele geaardheid niet wil aanmoedigen of verdedigen.

Een democratische samenleving kan eisen dat haar burgers op een respectvolle manier met elkaar omgaan. Dat de rechten van minderheden worden gegarandeerd. Maar dat betekent niet dat die minderheden meer rechten kunnen opeisen.

Men mag de wereld niet op zijn kop zetten. Men kan de meerderheid niet afschilderen of veroordelen als onverdraagzaam omdat zij niet akkoord gaat met de opvattingen van een kleine minderheid.

Men mag die meerderheid geen schuldgevoelens aanpraten omdat zij nog gelooft in waarden en gebruiken die al eeuwen standhouden. Want dat pogen enkele linkse intellectuelen nu te doen: op een stalinistische manier Vlaanderen een nieuw collectief geweten opleggen.

CVP steunt voorstel tot anti-discriminatie niet

Landuyt: "Opinie uiten blijft wél vrij"

De CVP steunt het oorspronkelijke SP-CVP-voorstel inzake de niet-discriminatie van onder meer seksueel andersgeaarden niet meer. Volgens CVP-voorzitter Marc Van Peel is het niet rijp. Hij is er ook van overtuigd geraakt dat het voorstel de vrije meningsuiting schendt.

GVA 27.06.96

Van onze redacteurs

Volgens hem zijn het overigens ook niet alleen homo's die wegens hun geaardheid moeilijkheden kunnen ondervinden bij het zoeken naar een woning. Dat kan ook gezinnen met kinderen overkomen, omdat verhuurders bang zijn dat kinderen lawaai zullen maken. Er kunnen zich allerlei discriminaties voordoen en het komt er op aan ze punt per punt weg te werken, zegt de CVP-voorzitter.

De kamercommissie Justitie zou volgende week de bespreking van het voorstel inzake niet-discriminatie moeten aanvatten. Het ziet er echter, vanwege het voorbehoud dat de CVP nu plotseling maakt, naar uit dat het in de vergeethoek zal verzeilen.

SP-kamerlid Renaat Lan-

CVP-voorzitter Van Peel: voorstel om discriminatie te vermijden "is niet rijp".

▷ Foto: Dirk Van de Velde

duyt heeft woensdag nog een poging gedaan om het voorstel te verdedigen. Alleen in de definitie "seksuele geaardheid" komt hij zijn critici tegemoet. Volgens Landuyt hebben zijn tegenstanders de voorbije weken "op verwarring aangestuurd" om daarmee blijkbaar "een screen debat in de commissie" onmogelijk te maken. Landuyt verwondert zich overigens over die kritiek, aangezien zijn voorstel voorafgaandelijk door vertegenwoordigers van de CVP, PSC, Agalev-Ecolo, PS en VU was ondertekend.

Volgens het Brugse kamerlid doen velen niet eens de moeite

zijn definitie van discriminatie te lezen. Nergens wordt verboden het onderscheid tussen homo's en hetero's aan te duiden en te commentariëren, aldus de SP-politicus. Het gaat er alleen om dat men niemand wegens zijn geslacht of seksuele geaardheid fundamentele vrijheden of mensenrechten mag ontnemen. Zo'n essentiële rechten zijn o.m. het recht op arbeid en het recht op wonen.

Landuyt, die van zijn voorstel begin mei verklaarde dat het inzake vrijheid van meningsuiting op het scherp van de snee balanceerde, ontkent dat het de bedoeling zou zijn een opiniedelict in te voeren. Het louter uiten van b.v. 'misprijzen of minachting' voor homo's zal 'op zichzelf niet strafbaar zijn', wel het aanzetten tot discriminatie of de discriminatie zelf.

Zo kan men nooit verplicht worden een contract te sluiten. Zij die echter iemand werk of woonst weigeren wegens zijn/haar seksuele geaardheid zullen wél strafbaar zijn. "Een jeugdbeweging kan een bezoldigd personeelslid niet weigeren enkel wegens zijn seksuele geaardheid. Evenmin kan binnen het onderwijs een leraar daarom worden geweigerd. Om het wetsvoorstel te aanvaarden, is het essentieel dit te aanvaarden", aldus Landuyt.

Om verkeerde interpretaties te vermijden, is Landuyt wel bereid de oorspronkelijke term "seksuele of relationele voorkeur" te specificeren tot "hetero- of homoseksuele voorkeur". Eerder had ook medeindienaar Luc Willems (CVP) dat gedaan.

Homo (1)

Ik word niet goed van de talrijke, veelal kortzichtige, reacties op het wetsontwerp in verband met homoseksualiteit, die de laatste weken de opiniebladzijde teisteren. Ik zou mijn antwoord aan lezer L. Nagels willen beginnen met de zin waarmee hijzelf zijn opinie besluit, zij het in een genuanceerde vorm. Dit wetsontwerp zou een democratie onwaardig moeten zijn, gewoon omdat homoseksualiteit een fundamenteel recht is, en met geloofsovertuiging en of -beleving niets te maken heeft.

Het zijn juist de fundamentalistische heilige-huisjes-beschermers en de heiliger-dande-paus-figuren die samenlevingswetten nodig hebben om hun „naaste“ én zichzelf te beschermen. Een echte samenleving kan slechts naar behoren functioneren als ieder mens in vrijheid kan leven naar eigen inzicht en geweten met vooral véél respect voor de rechten van een ander.

Het is Christus zelf die ons in dat verband enkele mooie richtlijnen heeft meegegeven. Die van de splinter en de balk bijvoorbeeld. Of „hij die zonder zonden is werpe de eerste steen“ of nog: „oordeelt niet opdat gij niet zoudt geoordeeld worden.“ Misschien iets om over na te denken voor men aan „geloofsverkondiging“ gaat doen.

STA 27-6 Eric VROOM, Lier

Homo (2)

Het is verheugend te zien dat er kordate reacties in uw krant komen op het wetsontwerp Willems-Landuyt inzake discriminatie op grond van seksuele voorkeur. Het wordt tijd dat er een openlijke, intellectuele discussie gevoerd wordt over dat ontwerp, zonder dat de tegenstanders van bovengenoemde wetsontwerp bekoegeld worden met alles behalve rationele argumenten. Dat zal het wetsvoorstel niet doen keren maar wel de burger uit zijn slaap laten ontwaken.

José Maria BROSJA, Heverlee

wijnsinstellingen kunnen een leraar niet weigeren louter wegens zijn homoseksualiteit.

De verduidelijkingen die Landuyt gisteren aanbracht, konden CVP-voorzitter Marc Van Peel niet overtuigen. Hij noemt het wetsvoorstel in zijn huidige vorm „niet deugdelijk“. Het laatste woord hierover ligt bij de CVP-kamerfractie die vandaag haar standpunt bepaalt.

Landuyt vindt dat dit een test is voor de vernieuwing in de CVP. Voorzitter Van Peel roept teert lachend „dat hij zich niet laat oppjagen“. Fractieleider Paul Tant verwijst naar de bijeenkomst van de CVP-kamerleden vandaag.

Filip VERHOEVEN

Op zoek naar 'etiek van het haalbare'

CVP weet niet wat ze met familiale maatschappelijke evoluties aan moet

MOR 29.06.96

Is die vernieuwing van de CVP nu voorgoed voorbij of is de partij gewoon het slachtoffer geworden van te hoog gespannen verwachtingen? Voor een partij die voor het 'radikale centrum' kiest ligt de waarheid ook hier wat in het midden.

BRUSSEL.
EIGEN BERICHTGEVING

Toen CVP-voorzitter Marc Van Peel woensdagavond het wetsvoorstel tegen de discriminatie van homoseksuelen naar de prullemand verwees, reed een CVP-kamerlid bijna tegen een paal van het schrikken. Voor haar kollega lag het gewoon in de lijn der verwachtingen. Het is duidelijk dat de eensgezindheid in de CVP-fractie over het voorstel minder groot was dan werd aangenomen. Of de koerswijziging nu meteen de voorbode betekent van een etisch reveil of een conservatieve reformatie blijft een open vraag.

De heerde rond het non-discriminatievoorstel legt een diepe verdeeldheid bloot.

(Foto Fillp Claus)

warring over de manier waarop kristen-demokraten met etisch-familiale dossiers willen omgaan.

Want de partij wil eigenlijk van twee walletjes eten. Aan de ene kant zijn er de Grote Principes die tweeduizend jaar kristendom hebben opgeleverd: het huwelijk voor het leven, kinderen en wat nog allemaal. Voor heel wat CVP'ers blijft dit het ultieme ideaal, al het overige kan enkel worden gedoogd. Maar aan de andere kant staat die simpele realiteit. Een op drie huwelijken loopt spaak, een mens wil ook nog eens gewoon samenwonen en God schiep naast de heteroseksuele ook de homoseksuele mens.

Van Peel

De gevolgen laten zich raden. In de partij woedt een gevecht tussen zij die er voorstanders van zijn enkel de grote principes een wettelijke vertaling te geven en zij die af willen van de link met de confessionele roots van de partij om de maatschappelijke realiteit als uitgangspunt te nemen. Hieruit volgt een pleidooi om enkel de 'etiek van de haalbare' in wetten om te zetten. Laat al dat (ver)oordeelen maar aan de pastoors over, wordt er meteen bijgezegd. Marc Van Peel verzeele na het vertrek van Johan Van Hecke, uitgerekend na echtscheidingsperikelen, in deze bittere maar buitengewoon interessante

strijd.

Hij werd gekonfronteerd met hoog gespannen verwachtingen en een nog niet uitgekristalliseerde discussie. Een snelle ingreep kon daarom niet uitblijven, wilde hij meteen zijn kansen op een verkiezing in het najaar gaaf houden en misschien zelfs vergroten. Herrie over zo'n gevoelig thema kan een voorzitter die nog aan zijn imago moet timmeren immers missen als de pest. En moet je een achterban lastigvallen met homoseksuelen nu er nieuwe lasten in aantocht zijn?

Luc Willems mocht meteen inpakken en werd het eerste slachtoffer van deze etische strijd. De schade bij

de CVP is reëel maar kan evengoed worden uitgelegd als leergeld. Want heeft de partijtop niet ingezien dat nogal wat militanten buiten adem raken als etische thema's aan de orde zijn? Gisteren werd zelfs gesproken van een soort "vagevuur" waar de partij door moet om vervolgens gelouterd en zonder haast aan de echte discussie te kunnen beginnen.

Ideaal

De CVP heeft zich nu voorgenoemen om tegen september verschillende vormen van discriminatie op te snorren en desgewenst puntueel of met een algemene wet aan te pakken. Daar hoeft niet bij voorbaat lacherig over gedaan te worden. Zo werd gisteren benadrukt dat in die totale aanpak ook de samenwonenden thuishoren die om een of andere manier niet kunnen of willen trouwen en daardoor gediscrimineerd worden. Diverse kamerleden maken ondertussen de borst nat en zweren plechtige eden. In geen geval wordt het hele dossier op de lange baan geschoven. Maar net als eerste minister Dehaene wil men zich niet langer in een strikt tijds kader opsluiten.

Toch valt aan de faktor tijd niet te ontkomen. Niet alleen moet die discriminatie-inventaris er tegen september liggen. In november volgt het 'kinderen'-kongres waar ook de diverse samenlevingsvormen aan bod zullen komen. Daar moet duidelijk worden of de partij een gehuwd hetero-koppel met kinderen als het ultieme ideaal van de 21ste eeuw blijft voorstellen. Als het daar op uitdraait dan is het meteen overduidelijk dat er van die vernieuwing van Van Hecke geen spat meer overblijft. Maar dan zal Van Hecke ook geen kandidaat meer zijn om opnieuw voorzitter te worden.

Bart Brinckman

Niet enkele homo's slachtoffer discriminatie

GVA 28.06.96

CVP maakt inventaris en nieuw voorstel

"Ik ontken met de grootste stelligheid dat er kerkelijke bemoeienissen zijn geweest rond het wetsvoorstel van Luc Willems over niet-discriminatie van homo's. (...) Ik weiger mij in de conservatieve hoek te laten zetten omdat wij als partij traditionele grondwaarden als huwelijk en gezin durven verdedigen, zeker wanneer aan het woord conservatief een negatieve bijklank wordt gegeven."

Van onze redacteur
Paul Geudens

het non-discriminatievoorstel Willems-Landuyt. Samen met Paul Tant, CVP-fractie leider in de Kamer, Tony Van Parys en Luc Willems, benadrukte hij dat de partij tegen elke vorm van discriminatie — ook van homofielen — blijft, maar dat

eerst een inventaris moet worden opgemaakt voordat de wetgeving wordt gewijzigd.

Paul Tant zwaaide zijn partijgenoot Willems opvallend veel lof toe voor zijn initiatief. Wellicht wat té veel, want het is duidelijk dat zijn huidig wetsvoorstel voor de CVP geen kans meer maakt.

"Wij zijn verrast, maar tevens verheugd over de grote respons die zijn signaal heeft uitgelokt. Maar als democraten kunnen wij niet doof blijven voor de reacties. Daarom gaan wij de volgende weken onderzoeken of het wetsvoorstel moet worden bijgeschaafd, dan wel vervangen door een nieuwe tekst. Het is onze bedoeling daarmee tegen oktober klaar te zijn. Onder meer op onze fractiedagen zullen alle mogelijke bestaande discriminaties worden gelokaliseerd en geïnventariseerd, en dan zullen we kijken hoe we die juridisch-technisch het best kunnen bestrijden", aldus Tant.

Voor de CVP is het duidelijk dat er naast de homofielen nog andere groepen in de samenleving worden gediscrimineerd. De fractie stelt zich bijgevolg de vraag of het opportuun is voor hen een apart wetsvoorstel in te dienen, dan wel een globale regeling uit te werken. Voor de partij heeft de laatste optie de voorkeur.

Op de kritiek van mede-indiener Renaat Landuyt (SP)

als zou de CVP terugkomen op haar gegeven woord, antwoordde Van Parys: "Wij zijn niet gebonden door de tekst van dit wetsvoorstel. Amendement is vrij. Landuyt kent de spelregels. Dit is essentieel een aangelegenheid voor het parlement, niet van de regering."

"Dit heeft niets te maken met een conservatieve restauratie. Wij zijn en blijven tegen

discriminatie. Maar het is toch normaal dat de fractie haar inbreng moet kunnen doen wanneer een van haar leden een voorstel op de agenda plaatst", aldus CVP-voorzitter Van Peel, die benadrukte dat voor zijn partij de bestaande positieve discriminatie van huwelijk en gezin in geen geval kan worden teruggeschoefd.

Landuyt geschokt door uitlatingen Van Peel

GVA 28.06.96

Van onze redacteur

Renaat Landuyt (SP) neemt het CVP-voorzitter Marc Van Peel erg kwalijk dat hij is meegegaan in het "misverstand" dat over het

wetsvoorstel tegen discriminatie van homo's en lesbiennes in het leven werd geroepen en "systematisch werd gevoerd" vanuit onder meer conservatief katholieke hoek.

"Na maanden van discussie en aanspraak met de CVP-fractie en de (toenmalige) CVP-voorzitter was er de afspraak dat wij alles samen zouden verdedigen", aldus Lan-

duyt.

Hij weerlegt de kritiek dat het met dit voorstel onmogelijk zou worden om, onder meer binnen de kerk, een discussie te voeren over verschillen tussen homo's en hetero's.

"Dat nu net het conservatief-katholieke kamp achter 'Kerk en Leven' — een narcistische elite die steeds haar eigen moraal heeft willen opleggen — de opstellers van het voorstel ervan beschuldigen de meningen niet meer vrij te laten", is voor Landuyt de wereld

op zijn kop zetten.

Het kelderen van het voorstel bewijst voor hem dat conseratief-katholiek Vlaanderen "niet klaar is voor deze nieuwe filosofie achter wetgeving".

Landuyt was "gechoqueerd" door het feit dat CVP-voorzitter Marc Van Peel volledig is meegegaan in de voeding van dat misverstand. "Is dat nu de grote progressief Van Peel?", vroeg hij zich af.

Twee jaar geëist tegen van incest verdachte rechter

Door een onzer redacteurs
ARNHEM, 10 JULI. Voor het gerechtshof in Arnhem is gisteren twee jaar celstraf geëist tegen een van incest verdachte kantonrechter K. uit Almelo. Procureur-generaal J. Denie achtte bewezen dat de 51-jarige rechter twee van zijn vier dochters seksueel heeft misbruikt. Voor vier van de zes aanklachten eiste de procureur vrijspraak.

De Almeloëse rechtbank sprak de kantonrechter in december vrij. Maar het Openbaar Ministerie dat vier jaar cel tegen de Almeloër had geëist, ging in hoger beroep. Procureur-generaal Denie uitte felle kritiek op de verhoortechniek van de rechter-commissaris. Hij verweet hem „een vreselijke vorm van amateur-psychologie te hebben toegepast”, waardoor de bodem onder verklaring van de jongste dochter „is weggeslagen”. „Het verhoor is gebaseerd op een vooroordeel. De rechter-commissaris geloofde het meisje niet. Dat heeft hij te goed laten blijken.”

De ex-vrouw van de verdachte kantonrechter, zelf ook rechter in Almelo, deed in april vorig jaar aangifte van verkrachting van haar 16-jarige dochter. Dat zou gebeurd zijn op eerste kerstdag 1994 toen het meisje haar nieuwe feestjurk aan het passen was. Kort daarna deden ook al haar vier dochters aangifte van seksueel misbruik en verkrachting door hun vader sinds 1980. De meisjes waren toen tussen de vijf en de zestien jaar oud. Voor de kantonrechter, die het seksueel misbruik ontkende, waren de aangiften van zijn dochters reden om zijn werk vorig jaar april neer te leggen. In juli werd hij aangehouden maar na enkele weken werd zijn voorlopige hechtenis opgeheven. Zijn ex-

vrouw reageerde woedend en zei zich bedreigd te voelen als haar ex-man niet opgesloten werd. Een maand later werd de verdachte weer vastgezet maar in oktober liet de rechtbank hem opnieuw gaan opdat hij zich „in alle rust” kon voorbereiden op zijn verdediging.

Raadsman A. Coumans bestempelde de verklaringen van de dochters als „een mix van jokken en onbetrouwbaarheid”. Hij zei talloze aanwijzingen te hebben dat zijn cliënt in ieder opzicht vals beschuldigd wordt. „De verklaringen van de dochters zijn hol en gebaseerd op een onbetrouwbaar geheugen.” Zo zou de oudste dochter verklaard hebben op haar bed door haar vader verkracht te zijn. Volgens de advocaat zou dat „een acrobatisch wonder zijn omdat de dochter een hoogsloper besliep, zo'n veertig centimeter van het plafond”.

De verdachte rechter zei gisteren, op de laatste dag van de zitting, aan het einde van zijn Latijn te zijn. „De veer van de spanning staat op knappen. Ik heb niets achter gehouden. Ik heb nu veertien maanden valse beschuldigingen bestreden. Die lijdensweg kan ik niet meer aan. Ik ben op”, aldus de verdachte. De man deed al eerder aangifte van smaad en laster. Hij heeft alle beschuldigingen steeds ontkend. Hij vermoedt dat de aanklacht door zijn oudste dochter is geregisseerd. Door de scheiding in 1985 was er binnen het gezin een „sfeer van haat en nijd” ontstaan.

In april werd de zaak aangehouden omdat het hof een dochter nogmaals wilde horen. Maar die oproep was vergeefs, de vrouw bleek naar het buitenland vertrokken. „Ik kap er mee. Ik trek het niet langer”, zou zij hebben laten weten.

Cel geëist tegen kantonrechter wegens incest

ARNHEM (ANP) - „Ik heb veertien maanden lang valse beschuldigingen moeten bestrijden. Ik ben gewoon op.” Dat zei gisteren de 51-jarige kantonrechter die voor het gerechtshof in Arnhem terechtstond in hoger beroep op verdenking van incest met vier dochters. De man ontkent.

Procureur-generaal mr. J. Denie eiste tegen de kantonrechter een gevangenisstraf van twee jaar. De procureur achtte slechts twee van de zes aanklachten bewezen. Voor vier andere aanklachten eiste hij vrijspraak.

De Almeloëse rechtbank sprak de van incest verdachte kantonrechter in december vrij. Maar het openbaar ministerie (OM), dat vier jaar cel tegen de Almeloër had geëist, ging in hoger beroep.

Toch heeft de kantonrechter zich volgens het OM wel degelijk schuldig gemaakt aan seksueel misbruik van twee dochters. Tijdens een vakantie in Frankrijk in 1985 zou hij zich aan zijn oudste dochter hebben vergrepen. Bij de jongste dochter zou dat zijn gebeurd tijdens kerst 1994. Zij was toen vijftien jaar.

Advocaat mr. A. Coumans uitte stevige kritiek op de werkwijze van het openbaar ministerie. Dat stapelde volgens hem fout op fout en was met ongekende vooringenomenheid te werk gegaan. De dochters van de rechter hebben volgens de raadsman aantoonbaar gelogen. Coumans vroeg vrijspraak wegens wettige en bewezen onschuld. Zijn cliënt is volgens hem de afgelopen tijd door het slijk gehaald. De Almeloër heeft na de aangifte zijn functie als kantonrechter in Enschede neergelegd. Uitspraak 23 juli.

Hof spreekt van incest verdachte kantonrechter vrij

Geld. 24/7

ARNHEM (ANP) - Het gerechtshof in Arnhem heeft gistermorgen een Almeloëse kantonrechter die van incest werd verdacht, vrijgesproken. De man zou zijn vier dochters gedurende een periode van tien jaar seksueel hebben misbruikt. De kantonrechter is vrijgesproken wegens 'onvoldoende overtuigend bewijs'.

Op 8 december 1995 sprak de rechtbank in Almelo de kantonrechter ook al vrij, maar het openbaar ministerie ging na deze uitspraak in hoger beroep. Veertien dagen geleden nog eiste de procureur-generaal een gevangenisstraf van twee jaar tegen de rechter.

Het gerechtshof in Arnhem zegt dat het is geconfronteerd met verklaringen van de dochters die lijnrecht tegenover elkaar staan. „Bovendien wijken de verklaringen van de aangeefsters af van hun eerder afgelegde verklaringen”, aldus het arrest van het hof. Volgens het gerechtshof moeten verklaringen die voor bewijs worden gebruikt, voldoende overtuigende kracht hebben. „De getuigenissen van de dochters zijn daarom niet zonder meer bruikbaar omdat ze niet concreet en gedetailleerd zijn”. Volgens het hof kan de waarheid niet worden vastgesteld.

De vrijgesproken Almeloër gaat schadevergoeding van de Staat eisen. Dat heeft zijn raadsman, mr. A. Coumans, gisteren na de uitspraak bekendgemaakt. De voormalige kantonrechter heeft anderhalf jaar in voorlopige hechtenis gezeten. „Het was een vreselijk moeilijke periode, zo niet een ware lijdensweg voor mijn cliënt”, meent Coumans. „In het huis van bewaring staat een van incest verdachte kantonrechter niet hoog aangeschreven.”

De advocaat weet nog niet hoe groot het bedrag is dat zijn cliënt als vergoeding zal vragen. Accountants zijn de geleden schade nu aan het berekenen.

Volgens Coumans is er inmiddels ook een brief naar het ministerie van Justitie gestuurd omtrent de eventuele terugkeer van de Almeloër als kantonrechter in Enschede.

Hof spreekt rechter vrij van incest met dochters

Van onze verslaggever

ARNHEM

Het gerechtshof in Arnhem heeft dinsdag de 52-jarige kantonrechter M.C. K. uit Almelo in hoger beroep vrijgesproken van de beschuldiging van incest met zijn vier dochters. Het hof achtte de verklaringen van de dochters en het bewijsmateriaal niet overtuigend genoeg om tot een veroordeling te komen.

In een verklaring zegt het hof: 'Wat de waarheid is geweest kan het hof niet vaststellen, zodat het hof komt tot een algehele vrijspraak.' De procureur-generaal had twee jaar gevangenisstraf geëist.

Kantonrechter K., die naar Arnhem was gekomen om de uitspraak te vernemen, reageerde opgelucht. Hij wilde geen commentaar geven. Zijn advocaat M. Boekhorst sprak van een dramatische zaak 'waarin geen overwinnaars zijn'.

Ondanks de vrijspraak is de kans klein dat K. zijn werk als rechter hervat. Volgens de advocaat is de naam van zijn cliënt daarvoor te zeer beschadigd. De vrijgesproken rechter wil een schadevergoeding eisen van de staat.

De zaak tegen K. heeft de aandacht getrokken omdat niet alleen hijzelf, maar ook zijn ex-vrouw rechter is. K. is kantonrechter in Enschede, zijn ex-vrouw is rechter in Almelo.

De incestzaak kwam op gang toen de jongste dochter van K. in april 1995 aangifte deed van ver-

krachting door haar vader tijdens Kerstmis 1994. Het meisje was toen vijftien jaar. Daarop deden ook de drie andere dochters aangifte van incest en seksueel misbruik in de jaren daarvoor. Een van hen zegt dat haar vader haar meerdere malen heeft verkracht toen ze tussen de vijf en tien jaar oud was.

Volgens het gerechtshof missen de beschuldigingen van de dochters overtuigingskracht. Verklaringen zijn tegenstrijdig en wijken soms af van eerder gedane uitspraken. Ander bewijs ontbreekt. Lijnrecht tegenover de beschuldigingen staat de ontkenning van K., die steeds consistent is geweest.

Bij de behandeling door de rechtbank in Almelo in november vorig jaar weet de officier van justitie de tegenstrijdigheden in de verklaringen van de dochters aan het trauma dat zij hebben opgelopen door de incest. Zij eiste vier jaar gevangenisstraf.

Advocaat Boekhorst daarentegen beschuldigde justitie van vooringenomenheid. Na incest jarenlang te hebben genegeerd is justitie bezig met een inhaalslag, betoogde Boekhorst. Dat leidt tot een 'incesthausa' waarbij alle afwijkend gedrag verklaard wordt met incest. De verdachte moet zelf maar aantonen dat de beschuldigingen niet kloppen.

K. heeft steeds gezegd dat de beschuldigingen een wraakactie zijn van de dochters, die het niet kunnen verkroppen dat hij zijn geluk heeft gevonden bij een nieuwe vrouw. Vooral zijn twee oudste

dochters hebben volgens hem 'gigantisch de schurft' aan hun vader. De jongste, die de zaak in gang zette, kon niet opschieten met zijn nieuwe partner.

De rechtbank in Almelo sprak K. in december vorig jaar vrij. Het Openbaar Ministerie ging daartegen in beroep. De procureur-generaal achtte twee weken geleden vier van de zes aanklachten niet bewezen. Hij vroeg daarvoor vrijspraak. Twee aanklachten achtte hij wel bewezen. Het hof heeft ook deze beschuldigingen verworpen.

Meteen na de uitspraak heeft K.'s advocaat een brief gestuurd naar de Staat der Nederlanden om te overleggen hoe het verder moet met zijn loopbaan als kantonrechter. Dat hij zijn werk weer oppakt, is volgens de raadsman twijfelachtig. 'Zijn naam is behoorlijk beschadigd.' Ook al is K. helemaal vrijgesproken, de beschuldiging blijft aan hem kleven.

K. wil schadevergoeding van de staat voor de kosten van juridische bijstand en voor de maanden die hij onschuldig in voorlopige hechtenis heeft gezeten. Aanvankelijk werd K. binnen twee weken vrijgelaten, maar na een woedende reactie van zijn ex-vrouw, die de rechtbank beschuldigde van klassejustitie, werd hij weer vastgezet.

K. heeft uiteindelijk drieëneenhalve maand in het huis van bewaring gezeten. Daar heeft hij het zwaar gehad, aldus de advocaat. 'Je kunt je voorstellen wat voor positie een van incest beschuldigde rechter daar heeft.'

Rechter van incest vrijgesproken

Door een onzer redacteurs

ARNHEM, 23 JULI. Het gerechtshof in Arnhem heeft de Enschedese kantonrechter K. (51) vrijgesproken van incest met zijn vier dochters wegens „onvoldoende overtuigend bewijs”. K. was ervan beschuldigd zijn vier dochters gedurende tien jaar seksueel te hebben misbruikt. De kantonrechter wil schadevergoeding eisen voor het doorstane leed.

De kantonrechter, die zijn functie neerlegde toen zijn ex-vrouw in april 1995 aangifte deed van verkrachting van een van haar dochters, heeft alle beschuldigingen steeds ontkend. Hij zat vorig jaar enige maanden in voorlopige hechtenis.

De rechtbank in Almelo sprak de kantonrechter op 8 december 1995 ook al vrij. Het openbaar ministerie ging tegen deze uitspraak in hoger beroep maar beperkte zich hierbij tot vier van de oorspronkelijk zes telastegelegde feiten. Procureur-generaal Denie van het Arnhemse parket eiste een gevangenisstraf van twee jaar voor verkrachting van een van de jongste dochters in 1994 en ontucht met de oudste in 1985.

Kort na de eerste aangifte door

de. Of hij daadwerkelijk op zijn post terugkeert, acht Coumans echter twijfelachtig. „Formeel kan hij zijn voormalige werkzaamheden weer hervatten, maar je kunt er niet omheen dat deze strafzaak hem ernstig heeft beschadigd.”

Op 8 december 1995 sprak de rechtbank in Almelo de kantonrechter ook al vrij, maar het openbaar ministerie ging na deze uitspraak in hoger beroep. Veertien dagen geleden nog eiste de procureur-generaal een gevangenisstraf van twee jaar tegen de rechter.

Het gerechtshof in Arnhem zegt dat het is geconfronteerd met verklaringen van de dochters die lijnrecht tegenover elkaar staan. „Bovendien wijken de verklaringen van de aangeefsters af van hun eerder afgelegde verklaringen”, aldus het arrest van het hof. Volgens het gerechtshof moeten verklaringen die voor bewijs worden gebruikt, voldoende overtuigende kracht hebben. „De getuigenissen van de dochters zijn daarom niet zonder meer bruikbaar omdat ze niet concreet en gedetailleerd zijn”. Volgens het hof kan de waarheid niet worden vastgesteld.

De vrijgesproken Almeloër gaat schadevergoeding van de Staat eisen. Dat heeft zijn raadsman, mr. A. Coumans, gisteren na de uitspraak bekendgemaakt. De voormalige kantonrechter heeft anderhalf jaar in voorlopige hechtenis gezeten. „Het was een vreselijk moeilijke periode, zo niet een ware lijdensweg voor mijn cliënt”, meent Coumans. „In het huis van bewaring staat een van incest verdachte kantonrechter niet hoog aangeschreven.”

De advocaat weet nog niet hoe groot het bedrag is dat zijn cliënt als vergoeding zal vragen. Accountants zijn de geleden schade nu aan het berekenen.

Volgens Coumans is er inmiddels ook een brief naar het ministerie van Justitie gestuurd omtrent de eventuele terugkeer van de Almeloër als kantonrechter in Enschede.

Het gerechtshof in Arnhem heeft de Enschedese kantonrechter K. (51) vrijgesproken van incest met zijn vier dochters wegens „onvoldoende overtuigend bewijs”. K. was ervan beschuldigd zijn vier dochters gedurende tien jaar seksueel te hebben misbruikt. De kantonrechter wil schadevergoeding eisen voor het doorstane leed.

De kantonrechter, die zijn functie neerlegde toen zijn ex-vrouw in april 1995 aangifte deed van verkrachting van een van haar dochters, heeft alle beschuldigingen steeds ontkend. Hij zat vorig jaar enige maanden in voorlopige hechtenis.

De rechtbank in Almelo sprak de kantonrechter op 8 december 1995 ook al vrij. Het openbaar ministerie ging tegen deze uitspraak in hoger beroep maar beperkte zich hierbij tot vier van de oorspronkelijk zes telastegelegde feiten. Procureur-generaal Denie van het Arnhemse parket eiste een gevangenisstraf van twee jaar voor verkrachting van een van de jongste dochters in 1994 en ontucht met de oudste in 1985.

Kort na de eerste aangifte door

Echtpaar krijgt acht jaar cel voor seksueel misbruik

ANK
ALKMAAR

Een echtpaar dat ruim 4,5 jaar lang vier jonge kinderen seksueel heeft misbruikt, is woensdag veroordeeld tot ieder acht jaar gevangenisstraf. De rechtbank in Alkmaar achtte bewezen dat de 32-jarige moeder A.K. uit Arnhem en haar 47-jarige ex-man J.G. uit Breda, zich schuldig hebben gemaakt aan ontucht en gemeenschap met drie dochters en met een zoon. Een van de meisjes is een stiefdochter van de man. De officier van justitie had tegen beide voormalige echtelieden ieder twaalf jaar geëist.

De misdrijven vonden plaats van begin 1984 tot juni 1990 in Den Helder, Wieringen en Friesland. De kinderen waren toen tussen de twee en acht jaar oud. Het misdrijf hield op toen de kinderen wegens verwaarlozing uit huis werden geplaatst en terecht kwamen bij een pleeggezin of tehuizen. Een 28-jarige medeplichtige vriend van de vrouw werd eerder na een eis van elf jaar veroordeeld tot vier jaar in deze zaak.

De verdachten ontkennen zelf ten stelligste. Hun advocaat mr. J. de Goeij, gaat in hoger beroep. Hij had vrijspraak bepleit. Volgens hem zijn de kinderen tot hun verklaringen gekomen naar aanleiding van een bizarre pornovideo die het vortal heeft gezien.

Acht jaar celstraf voor ouderpaar wegens incest

ALKMAAR (ANP) - Een echtpaar dat ruim viereneenhalf jaar lang vier jonge kinderen, in de leeftijd van twee tot acht jaar, seksueel heeft misbruikt, is gisteren veroordeeld tot ieder acht jaar gevangenisstraf. De rechtbank in Alkmaar achtte bewezen dat de 32-jarige moeder uit Arnhem en haar 47-jarige ex-man uit Breda zich schuldig hebben gemaakt aan ontucht en gemeenschap met drie dochters en een zoon. De officier van justitie had tegen beide voormalige echtelieden ieder twaalf jaar cel geëist. Een 28-jarige medeplichtige vriend van de vrouw werd eerder veroordeeld tot vier jaar.

De verdachten ontkennen zelf ten stelligste. Hun advocaat, mr. J. de Goeij, gaat in hoger beroep. Volgens hem zijn de kinderen tot hun verklaringen gekomen naar aanleiding van een bizarre pornovideo. Volgens hem is het bewijs te mager en verschuilt zowel het openbaar ministerie als de rechtbank zich achter de

mening van de deskundigen. Die deskundigen, onder wie de genommerde professor H. Baartman en W. Wagenaar, kwamen allen tot de conclusie dat de verklaringen van de slachtoffertjes betrouwbaar zijn. De kinderen zeggen op alle mogelijke manieren verkracht te zijn. Ook werden hun geslachtsdelen toegetakeld met messen. Artsen onderschrijven die beweringen.

Lit psychiatrisch onderzoek van het Pieter Baan Centrum in Utrecht blijkt dat de moeder geheel toerekeningsvatbaar en haar ex-man verminderd toerekeningsvatbaar was tijdens de ontuchtperiode. De rechtbank dichtte de moeder naast het zelf plegen van ontucht ook een actieve rol toe bij het aangaan van de vleselijke gemeenschap van haar ex en andere volwassenen met haar kinderen. De rechtbank noemt de kinderen, die nu tussen de negen en dertien jaar zijn, ernstig getraumatiseerd.

ZEDENZAAK De lange vrijheidsstraffen in de 'Bolswarder zedenzaak' zijn donderdag in hoger beroep door het gerechtshof in Leeuwarden gehandhaafd. De twee hoofdverdachten, de 45-jarige A.O. en haar 37-jarige broer F.O., kregen, evenals eerder bij de rechtbank, acht jaar gevangenisstraf en tbs opgelegd. De twee worden gezien als de aanstichters van zeer ernstig seksueel misbruik van kinderen, vooral jongens. Ook de zoon en het dochtertje van A.O. behoorden tot de slachtoffers. Er was regelmatig sprake van groepsverkrachting. **VK 12-7**

Geen bewijs voor seksueel misbruik in sekte Griffioen

Geld. 11/7

UTRECHT (ANP) - De Raad voor de Kinderbescherming krijgt geen bevestiging voor de vermoedens dat sekteleider Wim Griffioen uit Waddinxveen kinderen van zijn geloofsgemeenschap seksueel zou misbruiken. De Raad ziet daarom geen aanleiding om in te grijpen.

Op 9 april dit jaar kreeg de Kinderbescherming een rapport van de Vereniging Nader Onderzoek Rechtspleging (VNOR) over de vermeende mishandeling en over het vermeende seksueel misbruik binnen de sekte. Kinderbescherming pleegde na het verschijnen van deze rapportage overleg met het Bureau Vertrouwensarts, de politie, de GGD en de Riagg. Na het uitwisselen van informatie over de geloofsgemeenschap uit Waddinxveen gaf dit nog geen aanleiding tot ingrijpen of een onderzoek. De aanwijzingen waren volgens de gesprekspartners niet concreet genoeg.

Een aanleiding voor onderzoek kwam wel op 22 april na een mel-

Eis: 4 jaar cel voor ontucht met kinderen

DEN HAAG (ANP) - Tegen een 69-jarige inwoner van Gouda is gisteren voor de rechtbank in Den Haag vier jaar celstraf geëist wegens ontucht met minderjarigen. De man, voorganger en dirigent van verschillende koren van de Vergadering van Gelovigen, zou seksuele handelingen hebben gepleegd met jongeren tussen de twaalf en zestien jaar.

Zelf schatte de verdachte het aantal slachtoffers op enkele tientallen. De man betastte de jongens en bedreef seks met hen. Veertig jaar lang kon hij zijn gang gaan, totdat een van de slachtoffers begon te praten.

Uitspraak op 16 juli.

Koordinator in cel vanwege ontucht

DEN HAAG (ANP) - De rechtbank in Den Haag heeft gisteren een 69-jarige koordinator uit Gouda wegens ontucht met minderjarige jongens veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf, waarvan een jaar voorwaardelijk. De man was voorganger en dirigent van onder meer het regionale koor van de Vergadering van Gelovigen.

De rechtbank achtte bewezen dat hij over een periode van vele jaren seksuele handelingen heeft gepleegd met jongens. Zelf schatte de verdachte het aantal slachtoffers op enkele tientallen. De ouders vertrouwden hun kinderen blindelings toe aan de Gouwenaar.

Sekte ten onrechte beschuldigd van misbruik kinderen

Van onze verslaggeefster

UTRECHT **VK 11-7**

De Raad voor de Kinderbescherming sluit het dossier over vermeend seksueel misbruik van kinderen in de zogenoemde Griffioen-sekte. Na een uitgebreid onderzoek heeft de raad geen enkele aanwijzing gevonden dat kinderen in deze geloofsgemeenschap worden misbruikt of mishandeld.

Op 9 april ontving de Kinderbescherming een rapport van de Vereniging Nader Onderzoek Rechtspleging (VNOR) over mishandeling en seksueel misbruik in de sekte, waarvan W. Griffioen geestelijk leider is. De sekte bestaat uit ongeveer zestig gezinnen, verspreid over het land; de grootste groep woont in Waddinxveen.

Naar aanleiding van het rapport pleegde de Kinderbescherming overleg met het Bureau Vertrouwensartsen, de politie, de GGD en de Riagg. Dit leidde niet tot ingrijpen of onderzoek. Na een klacht van een particulier op 22 april werd wel besloten een onderzoek in te stellen.

Deze particulier gaf nieuwe informatie over mishandeling van kinderen in zeven bij de sekte aangesloten gezinnen. De Kinderbescherming zocht contact met de ouders en de kinderen en met de huisartsen en scholen. Er werd geen enkele aanwijzing gevonden voor kindermishandeling of seksueel misbruik.

'Het beeld bestond van een gesloten sekte, waarover veel spannends in de media werd gedebeiteerd. Maar wij hebben heel open gesprekken gehad met de gezinnen, die normale contacten onderhielden met bijvoorbeeld huisartsen', aldus J. Vogel van de Kinderbescherming.

Celstraf geëist wegens ontucht tijdens bijles

Geld. 12/7

Door onze rechtbankverslaggever ARNHEM - „Een flagrante schending van vertrouwen”, zo noemde gisteren de Arnhemse officier van justitie mr. H. Hillenaar het gedrag van een 44-jarige Nijmeegse ex-onderwijzer die tijdens bijlessen een tweetal jonge meisjes zo hebben betast. Twaalf maanden gevangenisstraf, waarvan 6 maanden voorwaardelijk, zo luidde de eis.

De feiten zouden zich hebben voorgedaan in de jaren tussen 1983 en 1986. De ouders van een van de meisjes hadden wel van hun dochter begrepen dat er wat was voorgevallen, maar pas vorig jaar kwam eruit wat er precies was gebeurd. Het was begonnen met schouderklopjes, maar geëindigd in intieme betastingen. Er werd toen alsnog aangifte gedaan.

De onderwijzer was in 1980 op staande voet ontslagen omdat hij ontucht met leerlingen had gepleegd. Hij was toen door Justitie gewaarschuwd. De man had daarna uit eigen beweging een langdurige therapie gevolgd. Die had zijn pedofiele gevoelens voor jonge meisjes niet weggenomen, maar de man wist nu wel problematische situaties te vermijden. „Het betekent voor hem een levenslang gevecht”, aldus het reclasseringsrapport.

„Die levenslange weg hebben de slachtoffers ook te gaan”, sprak officier van justitie mr. Hillenaar. De officier hield er rekening mee dat de feiten oud waren en de man aan het probleem had gewerkt en liet het bij een eis die nog net omgezet kan worden in een werkstraf van 240 uur.

Uitspraak: 25 juli.

Ex-onderwijzer krijgt werkstraf wegens ontucht tijdens bijles

Geld. 26/7

Door onze verslaggever

ARNHEM - De Arnhemse rechtbank heeft gisteren een 44-jarige ex-onderwijzer uit Nijmegen wegens ontucht met twee leerlingen veroordeeld tot zes maanden voorwaardelijke gevangenisstraf met een proeftijd van twee jaar en 240 uur onbetaalde arbeid of zes maanden celstraf.

Officier van justitie mr. H. Hillenaar had twaalf maanden gevangenisstraf geëist, waarvan zes maanden voorwaardelijk.

De rechtbank acht het bewezen dat de ex-onderwijzer tijdens bijlessen twee jonge meisjes heeft betast. De feiten zouden zich hebben voorgedaan in de jaren tussen 1983 en 1986. De ouders van een van de meisjes hadden wel van hun dochter begrepen dat er wat was voorgevallen, maar pas vorig jaar kwam eruit wat er precies was gebeurd. Het was begonnen met schouderklopjes, maar geëindigd in intieme

betastingen. Er werd toen alsnog aangifte gedaan.

De onderwijzer was in 1980 op staande voet ontslagen, omdat hij ontucht met leerlingen had gepleegd. Hij kreeg toen een waarschuwing van justitie. De man had daarna uit eigen beweging een langdurige therapie gevolgd. Die had zijn pedofiele gevoelens voor jonge meisjes niet weggenomen, maar de man wist nu wel problematische situaties te vermijden. „Het betekent voor hem een levenslang gevecht”, aldus het reclasseringsrapport.

Vier jaar cel geëist tegen incest plegende politieman

Geld. 24/7

ROTTERDAM (ANP) - Voor de rechtbank in Rotterdam is gisteren tegen een 31-jarige politieagent uit Dirksland vier jaar cel geëist wegens incest. De man zou zich van zijn tiende tot zijn 24ste geregeld hebben vergrepen aan drie van zijn zussen en aan een jong schoonzusje. De meisjes waren tijdens de periode van de incest tussen de vijf en dertien jaar oud.

De politieman uit het Zeeuwse Goeree-Overflakkee komt uit een streng christelijk gezin met zeventien kinderen. Hij werd geschorst nadat twee van zijn zussen in april dit jaar meldden, geregeld door hem te zijn verkracht. De verdachte erkende in totaal vijf jongere zusjes en een elfjarig schoonzusje te hebben misbruikt. In de zaak van twee van de zusjes waren de misdrijven inmiddels verjaard, zo-

dat het openbaar ministerie deze zaken niet heeft kunnen vervolgen. Tegenover rechter mr. Th. Schmitz verklaarde de politieman veel spijt van zijn daden te hebben. Hij dankte de slachtoffers dat zij uiteindelijk aangifte hebben gedaan. Het gereformeerde gezin, waarin verdachte tot zijn huwelijk in 1989 verbleef, leidde een teruggetrokken bestaan en brak in de jaren zestig met de kerk, omdat het die niet streng genoeg vond.

Psychologen achten de verdachte verminderd toerekeningsvatbaar, omdat hij door de strenge traumatische opvoeding geen eigen persoonlijkheid en normen en waarden heeft kunnen ontwikkelen. De kans op herhaling is volgens de psychologen groot. Zij adviseren een intensief trainingsprogramma voor incestplegers.

Uitspraak 6 augustus.

Kinderlokker (14) aangehouden NRC

GOUDA, 19 JULI. De kinderlokker die vanaf oktober vorig jaar grote onrust heeft veroorzaakt in de Goudse nieuwbouwwijk Goverwelle is opgepakt. Het gaat om een 14-jarige jongen die inmiddels heeft toegegeven zich zo'n twintig keer schuldig te hebben gemaakt aan een zedendelict. Hij vergreep zich aan kinderen tussen de vijf en tien jaar en zou zich voor hun ogen hebben bevredigd. De dader, die zelf in de wijk Goverwelle woont, werd herkend door een van zijn slachtoffertjes die met zijn vader door de wijk liep te wandelen. De vader greep de jongen meteen in de kraag en schalkte de politie in.

Politie zoekt man die twee jongens betastte

HEERHUGOWAARD — De politie zoekt een man die maandagmiddag twee jongens onzedelijk betast heeft in een hutje in de nieuwbouwwijk Oosterlicht in Heerhugowaard.

De jongens waren aan het spelen in een hut aan het eind van de Koggenlaan in Heerhugowaard, toen de man op hen af kwam. Hij maakte een praatje over de hut en vroeg toen of hij mocht onderzoeken of de jongens spullen bij zich hadden. Hij fouilleerde twee jongens, waarbij hij met zijn hand onder hun kleding ging en hen betastte. De derde jongen maakte duidelijk dat hij het niet wilde en werd met rust gelaten. De man verbood de drie iets tegen hun ouders te zeggen.

De man is ongeveer veertig jaar oud, heeft rossig haar, een baard en een snor. Hij is ongeveer 1,85 meter lang, en droeg maandag een T-shirt, een korte spijkerbroek en had een zwarte tas om zijn nek. Achterop zijn groene herenfist zaten zwarte fietstassen. Wie informatie heeft kan de politie bellen: 072-5767111.

Kindermisdaad in Stadskanaal

STADSKANAAL, 30 JULI. Kinderen van onder de twaalf jaar uit Stadskanaal hebben deze maand leeftijdsgenoten seksueel misbruikt en aangezet tot diefstal. Om hoeveel daders en slachtoffers het gaat willen politie en justitie in Groningen niet zeggen. Een politiewoordvoerder wil alleen kwijt dat het om ernstige feiten gaat. Volgens hem dient openheid in deze zaak „geen enkel maatschappelijk belang”. Een van de ouders heeft aangifte gedaan. Omdat de daders jonger zijn dan twaalf jaar kunnen zij niet strafrechtelijk worden vervolgd. Politie en justitie hebben de jeugdhulpverlening ingeschakeld. NRC

Drie jaar geëist na seksueel misbruik

HAARLEM — Officier van justitie mr R. Smits heeft gisteren bij de rechtbank in Haarlem tegen de 35-jarige H.S. uit Zaandam drie jaar cel geëist, waarvan één jaar voorwaardelijk. De man heeft bekend zes jaar lang zijn minderjarige dochter seksueel te hebben misbruikt.

De moeder van het kind was alcoholiste, gokte en mishandelde het dochttertje zowel geestelijk als lichamelijk. Aanvankelijk wilde de man zijn toen zesjarige dochter daarom bescherming en geborgenheid bieden. Dat ont-aardde al snel in het betasten van het kind, wat uitmondde in ontucht en verkrachting. De man heeft ook haar twee jaar jongere broertje seksueel misbruikt.

Na zes jaar deed het nu dertienjarige kind, samen met een buurvrouw, uiteindelijk aangifte.

Uitspraak 13 augustus. (ANP)

Eis; 18 maanden voor ontuchtige trainer

ROTTERDAM (ANP) — Officier van justitie mr. H. Harmeijer heeft gisteren voor de rechtbank in Rotterdam achttien maanden cel geëist, waarvan zes voorwaardelijk, tegen een 41-jarige waterpolotrainer uit Veenendaal. De man wordt verdacht van het plegen van ontucht met minderjarige pupillen. De trainer werkte tot mei vorig jaar bij de Barendrechtse vereniging ZPB/Profus. Daar pleegde hij in een periode van zes jaar ontucht met negen jongens van veertien tot

zeventien jaar oud. De trainer runde thuis een internaat, waarin enkele van de slachtoffers woon-den. Vorig jaar tijdens het paasweekende kwam in de vereniging het handelen van de coach aan de orde, waarna hij werd ontslagen. De verdachte werkte nog korte tijd als trainer bij het Veenendaalse VZC, tot drie jongens uit Barendrecht aangifte deden bij de politie. Volgens de slachtoffers sprak de trainer soms avonden achtereen

over 'de rol van seks' en vroeg hij vervolgens aan enkele pupillen te ze mogen bevredigen. Volgens het OM maakte de verdachte ernstig misbruik van de aan zijn zorg en waakzaamheid toevertrouwde minderjarigen. De pupillen werden volgens de officier meegesleept in de seksspelletjes, door de hiërarchische verhouding tot de coach. Psychologen achtten de kans op herhaling groot en adviseerden therapeutische behandeling. Uitspraak op 30 juli.

Vrijspraak ontucht kind in clubhuis

(Van een verslaggeefster) AMSTERDAM — De 77-jarige T. is gisteren vrijgesproken van misbruik van een driejarig jongetje. De rechtbank achtte de aanklacht niet wettig en overtuigend bewezen. Officier van justitie H. J. Donker had twee weken geleden vier maanden onvoorwaardelijk geëist.

T. zou in augustus vorig jaar in clubhuis Ons Genoegen in de Jordaan de toen driejarige T. hebben misbruikt. Het kind had tegenover zijn moeder en later tijdens een videoverhoor verklaard dat T. in zijn mond had geplast en dat er 'witte poep' in zijn mond kwam. De man ontkent. Volgens hem was het onmogelijk zoiets ongestoord te doen in het drukke clubhuis. Een deskundige achtte de verklaring van het kind 'redelijk betrouwbaar'.

Het is nog niet bekend of de officier van justitie in hoger beroep gaat. Blijft dat uit, dan zal T.'s advocaat, E. J. Spaans, een verzoek om schadevergoeding indienen omdat T. drie dagen vast heeft gezeten. Gezien zijn hoge leeftijd is het psychisch leed dat daardoor is ontstaan groter dan gemiddeld, meent Spaans.

Jongen aangerand

NIJMEGEN — Een 15-jarige jongen uit Lent heeft dinsdag aangifte gedaan van aanranding. Om kwart voor vier 's middags liep hij door het parkje aan de Voerweg (centrum) en werd daar vastgepakt door een onbekende man, die hem van achteren genaderd was. De aanrander trok de trainingsbroek van de jongen naar beneden. Het slachtoffer wist te ontkomen door met z'n elleboog naar achteren te stoten.

Er zijn absoluut takken van sport die schadelijk zijn. Neem bodybuilding, dat is een typisch voorbeeld van een sport die erg neurotiserend en verslavend werkt. Daar gebeuren nare ongelukken met al die middelen die ze slikken. Of neem turnen. Dat zou niet mogen kunnen. Die hele jonge, misvormde meisjes, die zich dag uit afbeulen, gestimuleerd door volwassenen. Ik zeg altijd: turnen bestaat bij de gratie van de pedofiele neigingen van de juryleden.' Men gaat in de sportwereld regelmatig over de schreef, en vooral met kinderen. *Blitz*: 'Seksuele intimidatie komt veel vaker voor dan wij vermoeden. Of denk aan anorexia, meisjes die zich uithongeren omdat hun trainer zegt dat ze te dik zijn. Een heleboel van dat soort zaken zouden we kunnen vermijden, als we er ons bewust van waren dat echte topsport een keiharde, professionele bezigheid is, waar eigenlijk alleen volwassenen, mensen die snappen waar ze mee bezig zijn, geschikt voor zijn.'

Celstraf voor ontucht plegende waterpolotrainer

ROTTERDAM (ANP) — Een 41-jarige waterpolotrainer uit Veenendaal is gisteren door de rechtbank in Rotterdam veroordeeld tot achttien maanden celstraf, waarvan zes voorwaardelijk, wegens het plegen van ontucht met pupillen. De coach, die een boek schreef over trainingsmethoden voor de waterpolojeugd, moet bovendien twee jaar lang dagbehandeling ondergaan in een psychiatrisch centrum. De veroordeling is conform de eis van officier van justitie mr. H. Harmeijer. Volgens het openbaar ministerie (OM) heeft de man, die in zijn woning een waterpolo-internaat runde, door de hiërarchische verhouding ernstig misbruik kunnen maken van de aan zijn zorg toevertrouwde minderjarigen.

De coach werkte tot mei vorig jaar bij de Barendrechtse vereniging ZPB/Profus, waar hij in een periode van zes jaar ontucht pleegde met negen jongens tussen veertien en zeventien jaar. Vorig jaar tijdens het paasweekende kwam in de vereniging het handelen van de coach aan de orde, waarna hij ontslag nam. De trainer werkte hierna kort bij het Veenendaalse VZC. De coach sprak met de pupillen over „de rol van seks” en vroeg vervolgens aan de jongens hen te mogen bevredigen. „Mannen”, verklaarde de trainer tegenover rechter mr. J. Heijman, „zijn macho's en geslachtsgerichte monsters. Daartegen wilde ik een tegenwicht bieden.” De verdachte noemt zich „een jemafiel”, omdat hij zich aangerokken voelt tot jongens/meisjes adolescenten. De trainer beweerde voor de rechtbank, dat er „geen wetenschappe-

lijk bewijs” is van nadelige gevolgen voor jongeren door seksuele relaties met ouderen. Pas toen de rechter aangaf dat één van de slachtoffers kampt met concentratiestoornissen, slapeloosheid en problemen op school, begon de trainer aan zijn stelling te twijfelen.

Politie en justitie in Groningen hebben gisteren melding gemaakt van een ontuchtzaak waarbij louter kinderen betrokken zijn. Zes kinderen jonger dan twaalf jaar uit Stadskanaal zouden tussen begin en half juli ontucht hebben gepleegd met vijf leeftijdsgenoten. De slachtoffers werden verder aangezet tot diefstal. De ontucht bestond volgens justitie uit het „uit de hand lopen van het belasten” van elkaars lichaam.

Aangifte

De politie kwam de daders op het spoor toen de ouders van een van de slachtoffers aangifte deden. De kinderen zijn te jong zijn om strafrechtelijk te kunnen worden vervolgd. Hulpverleningsinstanties hebben zich inmiddels ontfermd over de slachtoffers en de daders. In Houten is een 17-jarige jongen uit die plaats aangehouden wegens tien zedendelicten. Hij heeft inmiddels drie aanrandingen en zeven gevallen van potloodventerij bekend. De verdachte was vooral actief in het gebied tussen Houten en het industrieterrein Lage Weide in Utrecht. De politie heeft nog geen aanwijzingen met de beruchte Utrechtse serieverkrachter van doen te hebben. Wel houdt de recherche contact over deze zaak met het team dat al bijna een jaar op die langgezochte man jaagt.

De kwetsbare jeugdsporter

Met de affaire-Ooms houdt zich bezig met gedragsregels voor de relatie tussen sporters en trainers. 'Het risico op seksuele intimidatie wordt vergroot in een klimaat waarin het normaal is om grenzen over te gaan. Sport heeft bij uitstek zo'n klimaat. Lichamelijk, geestelijk, maar ook relationeel.' De afhankelijkheid en het volledige vertrouwen van de pupil plaatst de coach in een dermate sterke positie, dat hij daar gemakkelijk misbruik van kan maken. In *Crossing the Line* vertellen sportvrouwen hoe de relatie met hun trainer veelal draaide om het krijgen van zijn goedkeuring. Hij kende je immers van binnen en buiten, beheerste je lichaam en geest en kon je dus maken en breken. De jonge atletes waren zo kwetsbaar ten opzichte van hun coach, dat zij hem bepaalde gunsten niet wilden of konden weigeren. Sommigen werden jarenlang misbruikt zonder dat zij hun trainer aan durfden geven. Daarvoor waren

sportkoepel NOC*NSF en houdt zich bezig met gedragsregels voor de relatie tussen sporters en trainers. 'Het risico op seksuele intimidatie wordt vergroot in een klimaat waarin het normaal is om grenzen over te gaan. Sport heeft bij uitstek zo'n klimaat. Lichamelijk, geestelijk, maar ook relationeel.' De afhankelijkheid en het volledige vertrouwen van de pupil plaatst de coach in een dermate sterke positie, dat hij daar gemakkelijk misbruik van kan maken. In *Crossing the Line* vertellen sportvrouwen hoe de relatie met hun trainer veelal draaide om het krijgen van zijn goedkeuring. Hij kende je immers van binnen en buiten, beheerste je lichaam en geest en kon je dus maken en breken. De jonge atletes waren zo kwetsbaar ten opzichte van hun coach, dat zij hem bepaalde gunsten niet wilden of konden weigeren. Sommigen werden jarenlang misbruikt zonder dat zij hun trainer aan durfden geven. Daarvoor waren

Peter Ooms, machtsmisbruik

ze hem te zeer toegewijd, ze hadden immers alles aan hem te danken, en hun sportieve loopbaan hing van hem af. Bovendien heeft een aangifte voor de betreffende coach vaak maar bitter weinig gevolgen. Een aanklacht wegens seksuele intimidatie wordt meer dan eens in de doofpot gestopt, niet alleen omdat een affaire de sport een slechte naam bezorgt, maar ook omdat de bonden niet weten hoe ermee om te gaan. Is men in Nederland onlangs begonnen met het ontwikkelen van een beroepscode voor trainers, in Canada bestaat er nog amper zoiets als een beleid voor ongewenste intimiteiten in de sport.

(pam van der veen) Ned 3, 23.05-23.45 uur

Inrichting weert ongewenste groep

Door een onzer redacteurs NRC AMERSFOORT, 26 JULI. Een groep mannen die patiënten van de psychiatrische inrichting Zon en Schild in Amersfoort seksueel zou hebben misbruikt, is de toegang tot het terrein ontzegd. Onderzoek van het recherchebureau Hoffmann op verzoek van de directie heeft bevestigd dat de bezoekers zich op een „ongewenste” manier hebben gedragen.

Op het vrij toegankelijke terrein van Zon en Schild zou een min of meer vaste groep mannelijke bezoekers uit de omgeving van Amersfoort geregeld patiënten lastig vallen. De mannen zouden patiënten soms dronken voeren en met een tientje of ijsjes meelokken om seks te bedrijven. Ook zouden zij mannelijke patiënten afpersen.

De directie heeft de bevindingen van het bureau overgedragen aan de politie die nog onderzoekt of er voldoende feiten zijn om tot strafvervolgving over te gaan. In april kreeg de politie al twee aangiftes binnen van patiënten over het seksueel misbruik. Een vrouw zegt te zijn verkracht, een ander zou zijn aangerand. In Zon en Schild worden ongeveer 800 psychiatrische

patiënten verpleegd.

Op advies van het onderzoeksbureau zal Zon en Schild de terreinbewaking intensiveren en het aantal toegangswegen tot de inrichting beperken tot een. Maar aan een hekwerk om het 85 hectare open terrein, wil algemeen directeur W.L. Bonhof nog niet denken. Zon en Schild is een open inrichting als gevolg van het streven om psychiatrische patiënten in de maatschappij te integreren en 'de maatschappij op instellingsterreinen te brengen. Een hek zou zijn patiënten weer afzonderen, aldus Bonhof, en dat is ongewenst. „Al kun je je nu afvragen of die hekken niet meer moeten worden opgebouwd om de patiënten te beschermen tegen gevaarlijke elementen uit de maatschappij.”

De algemeen directeur spreekt van „een heel lastig probleem”. „Er zijn patiënten die heel gemakkelijk met mensen meegaan. Doordat de afgelopen jaren de klinieken veel opener zijn gemaakt, geef je daarmee ook toegang aan duistere figuren met kwade bedoelingen die misbruik maken van de positie waarin de vrouwen zich bevinden. Maar er zijn ook patiënten die het contact zelf uitlokken.”

Rights fear as child abuser blacklist launched

by Heather Mills and Barry Nugill

A LOCAL newspaper has compiled a register of paedophiles following a series of child abuse cases in its area despite criticism from civil rights campaigners.

The Bournemouth *Evening Echo's* 'Protect Our Children' campaign was launched the day after a national debate on how to deal with paedophiles was rekindled by the conviction of Howard Hughes, a man known to prey on children — for the rape and murder of seven-year-old Sophie Hook.

The register is compiled from newspaper reports of those convicted over the past six years and is available only to organisations or groups working with children. Each month the paper will publish the names and addresses of convicted Dorset paedophiles.

John Wadham, director of Liberty, said yesterday that newspaper lists were not the answer. "We are very worried. Newspaper registers are bound to contain mistakes and will not be comprehensive. We are not against a properly held and regulated register. But it is for the police to know who and where paedophiles are — and for them to decide who has a right to know."

Studies from the United States have shown that registers are only about 70 per cent complete — the missing 30 per cent are those most likely to reoffend.

Gareth Weekes, the *Echo's* editor, stands by the register, which is backed by local politicians and Dorset's social services' director, Robin Sequeira. He accepted that there was a risk of the information falling into the hands of people who may take the law into their own hands, but said: "This information has already been published in the newspaper. Yes, there is a civil liberties issue, but there is a bigger issue in protecting our children."

Residents on the Kingsmead estate in Hackney, east London, warned last month that they would take the law into their own hands if a convicted paedophile was allowed to return. Sidney Cooke, now in his sixties, was part of a paedophile ring that tortured to death teenager Jason Swift. Seven years ago he was jailed for 19 years, but there are rumours he is to be released.

Abdul Thorlu-Bangura, chairman of the residents' association, has written to Home Secretary Michael Howard and Labour leader Tony Blair warning that there is open talk of 'lynching' if Cooke returns.

It is increasingly the norm in the US and Canada for newspapers to publicise the release from prison of sex offenders. Only a few weeks ago, President Bill Clinton signed legislation allowing the police to publish names and addresses of rapists and child molesters. The legislation is called 'Megan's law' after a seven-year-old New Jersey girl, Megan Kanka. Two years ago she was raped and murdered by a twice-convicted sex offender who lived across the street.

The American Civil Liberties Union has warned that vigilantism is a near inevitable consequence of newspapers publishing names and addresses. David Niven, chairman of the British anti-paedophile group Action on Child Exploitation, has campaigned for a register of paedophiles, but is wary of publicising names and addresses. "Emotionally, it's hard to disagree. But I would worry about the consequences. It could get out of hand. Would we start naming Aids victims?"

Andrew Vachss: Batman. De wortels van het kwaad. Amsterdam, Luitingh-Sijthoff, 190 blz., 495 fr.

IN *Batman. De wortels van het kwaad* haalt Andrew Vachss een bekende Amerikaanse mythe van stal. Met veel flair schildert hij de stad Gotham zoals we die kennen uit de stripverhalen en de films. Batman, ofwel „de Batman” zoals hij consequent wordt genoemd, doemt op uit de schaduwen om het recht te doen zegevieren. Maar iets knaagt aan hem. Hij heeft het gevoel dat hij niet genoeg doet. De ontmoeting met een maatschappelijk werkster van de kindbescherming zet hem op het spoor. Zij ziet kindermishandeling als de belangrijkste uitlokker van crimineel gedrag in een later stadium. De Batman beseft zijn tekort. Hij heeft zijn hele leven misdadigers bestreden in plaats van de misdaad. Een onthulling omtrent zijn eigen verleden maakt hem duidelijk wat zijn doel moet zijn. Hij bindt de strijd aan met de seksindustrie rond kinderen. Vachss heeft zijn opvattingen verpakt in een vlot, stripachtig verhaal. De clichés uit de *comics* zijn op een frisse manier in het verhaal verwerkt. Maar Batman blijft een sprookje. Het boek bevat een aanhangsel waarin de harde feiten inzake het onfrisse kindersekstoerisme zakelijk uit de doeken worden gedaan. (jl)

Multiple Größe

(Gespräch mit Volker Dittmann: Die 100 Gesichter der Hysterie. Streit um die Modediagnose „Multiple Persönlichkeitsstörung“, Heft 4/96)

Hervorragend!! Ihnen ist es glänzend gelungen, durch diesen Artikel weitere Verleugnungsstrategien zu nähren. Doch es ist anders. Es gibt überall Gewaltaktionen von Menschen gegen Menschen, die so entsetzlich und vernichtend sind, daß eine „Körperseele“ dabei sterben würde. Es ist eine wertvolle und kreative, ja überlebenswichtige Funktion, dieses Grauen auf mehrere „Schultern“ zu verteilen. Herr Dittmann und jene, die ähnlicher Meinung sind, ich lade Sie ein, 14 Tage meines gelebten Lebens zu leben; ein indianisches Sprichwort sagt, man könne nur über jemanden urteilen, wenn man 14 Tage in seinen Mokasins gelaufen sei.

Mit nicht so freundlichen multiplen Grüßen
Anonym aus Zwecken der Sicherheit „Vieler“

Ihre vor Ironie triefenden „Ergüsse“ entzehren nicht nur jeglicher praktischer Erfahrungen mit Menschen, die Opfer massiver (sex.) Gewalt/satanischer Folter wurden und nur durch Aufspaltung in verschiedene Persönlichkeiten überleben konnten. Sie zeugen in Ihrer unverantwortlichen Ignoranz, von professioneller und persönlicher Inkompetenz. Kein Wunder – und Gottseidank – ist noch keine multiple Persönlichkeit in Ihre grandiosen Klauen geraten. Margit Tetz Lanzarote

Wissen Sie, Herr Dr. Dittmann, überhaupt, was es bedeutet, multipel zu sein??? Sicher nicht, denn dann würden Sie nicht so verachtend über Menschen, die an einer multiplen Persönlichkeitspaltung leiden, öffentlich reden. Wir sind „Viele“, und der Bericht hat bei uns einiges ausgelöst. Wie können Sie behaupten, daß die TherapeutInnen diese Diagnose produzieren? Diese Aussagen bringen das mühsam aufgebaute Vertrauen zu unserer Therapeutin erneut ins Wanken, und dadurch wiederholen sich frühere Erfahrungen, zum Beispiel, wieder als Lügnerin dazustehen. S.-M., G.

Hier bin ich, es gibt mich, ich bin multipel. Ich bin keine Mode-Erscheinung (auch wenn sich einige meiner inneren Kinder für Barbie-Moden interessieren). Ich mache eine Zeitschrift für Multiple Persönlichkeiten im deutschsprachigen Raum, seit Januar 1994, und in der Zeit haben sich bereits über 450 Menschen an uns gewandt. Es werden immer mehr. Seit ich eine Therapeutin habe, die mich ernstnimmt, mir meine Gewalterfahrungen glaubt und mich respektiert, haben sich viele meiner Symptome gebessert.

Eva & C.
Kassel

Mit großem Entsetzen habe ich den Artikel gelesen. Es ist eine Beleidigung und Abwertung für alle Betroffenen. 10 Jahre verbrachte ich lange Zeit in Kliniken und Psychiatrien. Die Diagnosen waren recht verschieden. Borderline, chronische Suizidalität, neurotische Depression etc. Die Therapien und Aufenthalte waren von geringem Erfolg. Es wurde nur versucht, mich in ihr diagnostisches Bild zu pressen. Ich konnte nicht rüberbringen, daß ich aus mehreren Personen bestehe (wußte es schon vor dem Lesen bestimmter Bücher, konnte es aber nicht verstehen, was bei mir abließ). Es macht mich wütend, wie viele Therapeuten die Diagnose anhand von Statistiken und überholten Erkenntnissen abtun, ohne sich mit uns (Patienten) auseinanderzusetzen. Ich bezweifle, daß Herr Dittmann jemals mit einer Betroffenen geredet hat.

Dorothee Heintges
Leutkirch

Ich bin eine sogenannte „Betroffene“. Mein Therapeut ist Schulmediziner, Psychiater und Neurologe, der schon sehr viel Praxiserfahrung hat und sicher auch über jeden Zweifel erhaben ist, modischen Trends hinterherzulaufen. Der „Rosenthal-Effekt“ ist mit Sicherheit auszuschließen, da nach einer multiplen Persönlichkeit weder gesucht wurde (weil es ja so „in“ ist), noch von mir Symptome dafür „produziert“ wurden. Ich bin weder von ihm hypnotisiert worden, noch hat er mir Suggestivfragen gestellt.

Es hat sich im Verlauf der Therapie ergeben, was wir beide nicht einmal vermutet hatten: Sexueller Mißbrauch in der Kindheit. Es tauchten (meistens nachts) plötzlich Bilder vor meinem inneren Auge auf, die mit dem sexuellen Mißbrauch zu tun hatten, den ich *bewußt* jedoch nicht erlebt hatte. Später „meldeten“ sich dann die Kinder in Bildern, die ich dabei abgespalten hatte. Ich hörte auch Stimmen, was aber nichts Neues für mich war, da ich eigentlich immer damit gelebt hatte.

Die Herabqualifizierung von anerkannten Fachleuten der Psychiatrie, die sich mit MPS beschäftigen (Ross, Putnam), finde ich sehr bedauerlich. Der Artikel war ein Schlag ins Gesicht! Welche Diagnose auch immer gestellt wird: Es ist ein sehr großes Leiden und macht überhaupt keinen Spaß, damit zu leben. Da ist wenig Zeit und Lust, „seismographisch begabt den Zeitgeist zu schmecken“.

Renate Conrad-Keun
Köln

PS 11 07.96

29

→ Kinderlokkert VPRO 26-7

Hoi, ik heet Klaske Boekelo. Ik kom uit Alkmaar. Ik woon vlakbij een park. En in 93/94 was ik net verhuisd. En toen ging ik met mijn buurmeisje naar het park. We gingen vissen. Toen we aan het vissen waren, kwam er een meneer naar ons toe. Hij zei tegen ons: 'Ik weet een veel beter plekje om te vissen, kom maar eens mee.' Toen gingen we mee. (Dat is natuurlijk heel erg dom.) Toen gingen we de bossen in. Toen ging die meneer hele rare plaatjes laten zien.

Later zei hij tegen ons: 'ik ga even weg.' Toen gingen wij naar huis en hadden we het aan mijn vader en moeder gezegd. Ik moest heel erg huilen want ik was bang dat papa boos werd. Maar hij helde meteen de politie. En er kwamen heel veel polities. Mijn vader ging mee zoeken in zijn verkleiding. Dat zag er best raar uit.

En ik weet nog steeds hoe je hier niet van gaat dromen. Je moet er met iedereen die je kent over praten. Dat is de oplossing. En ik durf nog steeds niet zo alleen naar het park te gaan. (Er loopt nu weer een kinderlokkert/potloodventer in de buurt.)

Klaske Boekelo
ALKMAAR

PS— Wil er iemand terugschrijven die ook iets met een kinderlokkert te maken heeft gehad. Ik weet nog steeds hoe hij eruit zag: hij had laarzen aan, een blauwe sweter, een spijkerbroek. Hij had een snor en blauwe ogen en zijn haren waren er afgeknipt.

→ Geheime hut

Ik ben ook een kinderlokkert tegengekomen. Het was vorig jaar zomer en ik kwam terug van mijn vriendin. Het was vijf uur. Ik moet altijd langs het hertenkamp en dat is nogal een donker stukje.

Er stond een man (met alleen een korte broek aan en een handdoek om zijn nek). Hij vroeg eerst of ik nog twee jongens had gezien. 'Nee', zei ik. Toen zei hij dat ze een geheime hut hadden in het bos en dat ik en mijn vriendin hem mochten hebben. (Hij had eerst gevraagd waar ik vandaan kwam.)

'Wil je hem even zien? Ik heb er ook poppen.' En natuurlijk zei ik: 'Nee.' En ik fietste weg. Hij riep nog: 'Niet vertellen hoor.' En ik schreeuwde: 'Nee.' Toen ik thuis was heb ik het tegen mijn moeder gezegd. Zij heeft de politie gebeld. Later heb ik gehoord dat hij er nog stond en is meegenomen.

VPRO 16-8 Maartje (10)
RIJSSEN

→ Enge vent VPRO 10-8

Beste Klaske ('Kinderlokkert', #29) Zoiets heb ik ook meegemaakt. Dat gebeurde ook in een park. Ik was samen met een vriendin van mij. Er is ook een bruggetje in dat park. Toen we daar overheen wilden gaan, stond er een lelijke, enge vent met z'n fiets daar. Toen we dus over de brug gingen, keek ik naar die enge man. Hij ook naar mij. Met van die samengeknepen ogen, je weet wel. Het leek net of-ie zeggen wou: 'Jou krijg ik nog wel.'

Nou, toen waren we dus over de brug en ik zag die enge vent nog steeds kijken. Vlakbij die brug was een speeltuintje waar we dus naartoe waren gegaan. Na een tijdje wilden we weer terug. (We moesten wel over de brug.) Er waren ook best veel andere kinderen bij die speeltuin aan het spelen. We waren dus al over de brug, maar toen gingen we de verkeerde kant op. Dus we stopten en ik zei: 'Hé, welke kant ook al weer op? O ja, die kant.' En opeens stond die enge man voor ons. Hij zei: 'Ik weet wel wat jullie hebben gedaan.' En de rest zal ik er maar niet bij schrijven. Hij zei nog veel meer en keek elke keer weer naar mij met die uirdrukking 'jou krijg ik nog wel.'

Mijn vriendin (die was wel een jaar jonger dan ik) zat allemaal mee te kletsen. Dus ik zei: 'Kom op, weg hier.' Keihard fietsten we weg. Vlakbij woonde iemand die ik kende. Dus aangeheld, ze waren niet thuis. Dus renden we de tuin in. We stonden te huilen. We zijn toen naar een ander huis gegaan (die ik ken) en daar hebben we alles verteld. Die heeft ons nog naar huis gebracht. Zo zag-ie eruit: oranje haren, zo'n grote snor (ook oranje), vies. Sorry dat het zo'n lange brief geworden is. Hopelijk heb je hier iets aan.

Sylvia (13)

Zedendelicten in Gooi en Vechtstreek; de stand van zaken

'Wij veroordelen de daad, niet de dader'

Gooi +
Eemboord
18-7-'96

WEESP — 'De geitenwollensokkenafdeling', zo wordt de afdeling jeugd- en zedenpolitie van de politie Gooi en Vechtstreek veelal door collega's gekenschetst. Ben de Bruin en Janny ten Napel, beiden als jeugd- en zedenrechercheur meer dan tien jaar werkzaam op die afdeling, kunnen wel begrijpen waarom andere rechercheurs hen als 'softies' bestempelen. „Bij

de 'normale' recherche draait alles om de dader en om het pakken van hem. Het grote verschil met onze afdeling is dat bij ons het slachtoffer op de eerste plaats staat. Enerzijds zijn wij politiemensen maar anderzijds is hulpverlening een belangrijk onderdeel van ons werk. Het slachtoffer is hier de regisseur. Die bepaalt voor ons wat er gebeuren gaat.”

woordelijkheid op zich te laten nemen, want er zijn genoeg verdachten die zeggen dat het slachtoffer zijn daad heeft uitgelokt”, aldus het duo.

Dat het aantal meldingen van zedenmisdriven in de regio is toegenomen is voor eer belangrijk deel toe te schrijven aan een grotere bereidheid om aangifte te doen. „Zedendelicten komen langzaam maar zeker uit de taboesfeer”, meent De Bruin, die uitlegt dat een aangifte niet altijd tot een veroordeling hoeft te leiden. „Onze contacten met de reguliere hulpverlening zijn de laatste jaren aanzienlijk verbeterd en slachtoffers worden vaker naar ons doorverwezen om gesprekken te voeren. Mensen hoeven namelijk niet alleen te komen om aangifte te doen, maar kunnen ook bij ons terecht voor een oriënterend gesprek. We springen heus niet direct achter de typemachine, zoals veel mensen ten onrechte veronderstellen. Belangrijker vinden wij het om het slachtoffer te informeren over wat hem of haar te wachten staat als het misschien tot een aangifte komt.”

„Mensen komen ook in het kader van hun verwerkingsproces aangifte doen. Die zitten al jaren in de hulpverlening en willen de zaak daarmee afronden. Hoewel we dan uitleggen dat de zaak is verjaard en er strafrechtelijk niet veel meer valt uit te richten, nemen we wel de tijd voor die mensen. We nemen toch aangifte op en maken als het slachtoffer dat wil ook een praatje met de dader”, aldus de rechercheurs. Janny ten Napel benadrukt dat op de afdeling jeugd- en zedenzaken twee vrouwen werken, hetgeen voor sommige mensen wellicht gemakkelijker praat.

De jeugd- en zedenrechercheurs van het korps Gooi en Vechtstreek constateren een toename van het aantal valse aangiftes. Het zijn veelal jongeren van ongeveer vijftien jaar die dat doen, om zeer uiteenlopende redenen. „Dat kan zijn omdat ze te laat thuis zijn gekomen maar er kunnen ook achterliggende psychische problemen zijn”, vertelt Ten Napel. Uitgangspunt bij de rechercheurs van deze afdeling is om onvoorwaardelijk achter het slachtoffer te staan, zelfs als het hele verhaal verzonnen blijkt. De rechercheurs hierover: „Tijdens het onderzoek stuit je wel eens op tegenstrijdigheden en dan rijzen er twijfels. Maar daar zullen we het slachtoffer niet snel mee confronteren. Als we denken dat een verhaal niet klopt, laten we het daarbij of we zorgen dat de persoon in de hulpverlening komt. De ouders stellen we vaak niet eens op de hoogte van zo'n valse aangifte. De zaken liggen soms zo gevoelig, het is echt op eieren lopen.”

door Lisette Knoop

Om het leed van een slachtoffer van een zedendelict niet erger te maken dan het al is, is de politie uiterst terughoudend met het naar buiten brengen van berichten hierover. „Wij geven zaken alleen aan de pers door als daarmee een algemeen belang of een opsporingsbelang gediend is. Maar zelfs in zo'n geval is de mening van het slachtoffer nog doorslaggevend”, aldus Ben de Bruin.

Dat in de lokale media nauwelijks wordt bericht over zedendelicten, betekent in geen geval dat dergelijke misdrijven hier niet worden gepleegd. Sterker nog, er gebeurt zelfs zó veel; dat de afdeling jeugd- en zedenzaken van de politie vanaf volgde jaar moet worden uitgebreid met één fulltime kracht. Tot die tijd worden de coördinator, drie fulltimers en twee parttimers die op deze afdeling werken, ondersteund door twee 'normale' rechercheurs. „De korpsleiding heeft nu ook ingezien dat wij een erg hoge werkdruk hebben”, aldus De Bruin.

De stand van zaken in onze regio is als volgt: in 1995 kwamen bij de jeugd- en zedenpolitie 345 meldingen binnen van zedendelicten, tegen 323 in 1994. In totaal is vorig jaar 226 maal proces-verbaal opge maakt. Van de 52 verkrachtingszaken zijn er 15 opgelost. Verder is 25 maal aangifte gedaan van incest, was er 41 keer sprake van ontucht met minderjarigen en 37 feitelijke aanrandingen der eerbaarheid. Van die aanrandingen werden 16 zaken opgelost.

„Gegevens zijn slechts topje van de ijsberg”

Op deze, wellicht al ontvullende, cijfers doet Janny ten Napel nog een schepje bovenop: „Ik ben ervan overtuigd dat die gegevens nog maar het topje van de ijsberg zijn, want het aantal slachtoffers dat zich niet bij de politie maar bij een hulpverlenende instanties heeft gemeld, is hierbij niet meegerekend. Evenmin als de mensen die nooit aangifte deden van een zedenmisdrif.”

Over verkrachtelingen weten Ten Napel en De Bruin dat de meeste van deze delicten zich afspelen in de relatiesfeer. Verkrachtelingen in de bosjes, of zoals onlangs op het voormalige RKZ-terrein aan de Koninneweg, komen jaarlijks maar incidenteel voor.

Volgens De Bruin kan men bij verkrachters uitgaan van vier types. Het eerste heeft wel plannen maar zet die, als het slachtoffer zich verzet, weer snel opzij. Het tweede type is de verkrachter die voor zijn daad noodzakelijk geweld gebruikt, terwijl het derde soort er één is die bij zijn daad meer geweld gebruikt dan nodig is. Het vierde type ten slotte, is de sadistische verkrachter die er plezier in heeft om zijn slachtoffer lichamelijk en geestelijk te pijnigen en te vernederen.

De dader van de verkrachting van een 24-jarig meisje op het RKZ-terrein onlangs, dezelfde man van de verkrachting enige tijd geleden op het Wandelpad, is een soort mix van de laatste twee dadertypes. „Bij deze zaak werd buitensporig veel geweld gebruikt. Het was een echt machtsdelict”, aldus De Bruin, die zich de gedetailleerde verklaring die de verdachte uiteindelijk op het bureau heeft afgelegd nog goed herinnert. De dader had onder meer de keel van het meisje dichtgeknepen, met behulp van een riem. Sadistisch was hij in het opzicht dat hij haar soms liet gaan om haar daarna weer te pakken. Ten Napel over deze zaak: „Wij waren er goed trots op dat we die man hebben aangehouden, want we hadden slechts een vaag signalement van hem. Recherchetechnisch zijn dit soort zaken de krenten in de pap.” De verkrachter is onlangs veroordeeld tot één jaar cel en tbs.

Psychische hulp voor daders

van zedendelicten is volgens de rechercheurs onontbeerlijk. „De algemene tendens bij kinderonucht is vaak 'ophangen aan de hoogste boom'. Dat zeggen onze collega's van andere afdelingen ook wel eens. Maar gevangenisstraf alleen lost niets op, het is meer een genoegdoening voor het slachtoffer. De problemen van de dader gaan in de cel echt niet zomaar over”, aldus De Bruin. Hij krijgt bijval van zijn collega: „Achter een dader zitten vaak zoveel problemen, dat hijzelf vaak ook weer slachtoffer is. Je moet ook oog hebben voor zijn problemen, proberen te begrijpen wat hem tot die daad heeft gedreven. Dat is nodig, anders kan je onmogelijk met hem in verhoor gaan.

Met name incestgevallen of dat iemand zich bijvoorbeeld aangetrokken voelt tot een 3-jarige, zijn voor ons absoluut niet invoelbaar. Maar zelfs dan. Wij veroordelen de daad wel, maar de mensen achter de daad niet.”

dat niet aanrekenen. Maar als hij die gevoelens gaat praktiseren gaat hij duidelijk te ver.”

„In meeste gevallen weten ze donders goed dat ze fout zijn”

Een zedenmisdrif is de meeste plegers weldigelijk aan te rekenen, menen de rechercheurs stellig. „Voor de daad kan je de verdachte zeker verantwoordelijk stellen. In de meeste gevallen weten ze namelijk donders goed dat ze fout zijn, dat ze grenzen hebben overschreden. Kijk, als iemand opgezadeld zit met pedofiele gevoelens, kan je hem

bestrijden seksueel misbruik is kerken te weinig waard

ANP
DRIEBERGEN

De geringe financiële bijdragen vanuit de kerken bedreigt het voortbestaan van de Stichting tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties (SMPR). Bovendien is het voor misbruikers vaak moeilijk hun recht te halen.

Dat blijkt uit het jaarverslag over 1994 en 1995 van de SMPR. De stichting ontving in die periode twintigduizend gulden van de Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken in Nederland. De kosten die de SMPR maakt, bedragen echter het twee- à drievoudige, staat in het jaarverslag. De r.k.-kerk in Nederland heeft een eigen voorziening in het leven geroepen.

De stichting maakt gebruik van de omroeporganisaties van de IKON en de KRO. Daar kwamen, vooral na televisie-uitzendingen over het onderwerp, zo'n 400 meldingen binnen. In 150 gevallen (114 vrouwen en 36 mannen) is gebruik gemaakt van de vertrouwenspersonen van de SMPR. Bijna tweederde van deze groep is rooms-katholiek en eenzede is hervormd. Eenderde van de klagers is in hun jeugd misbruikt.

Mensen die een klacht indienden over seksueel misbruik bij een kerk of een religieuze orde, moeten moed en doorzettingsvermogen hebben, zo schrijft de SMPR. Klagers krijgen te maken met inadequate procedures en onvoldoende deskundigheid. Ze moeten vaak maanden wachten voor ze antwoord krijgen, of worden als hysterisch bestempeld.

Mini-camera's bespioneren slapende oppas

Steeds vaker houden in de Verenigde Staten piepkleine camera's nietsvermoedende kinderoppassers in de gaten, die niet voor honderd procent door de ouders worden vertrouwd.

Het is legaal. Zolang er geen geluid wordt opgenomen, is het volgens de wet toegestaan om video-beelden op te nemen zonder de persoon in kwestie in te lichten.

Het heeft effect. Zo was er een kinderoppasser die heerlijk lag te slapen terwijl de baby alleen in een belendende kamer lag. Het meisje had tenslotte 's nachts ook een baan.

Een andere kinderoppasser bleek de zorg over een peuter te combineren met het invullen van belastingaangiften voor particuliere klanten. In de VS zijn camera's ingeburgerd. Voor 250 dollar is een camera ter grootte van een computer-chip verkrijgbaar, die moeiteloos in een vaas, klok, lamp of teddybeer kan worden verborgen. De National Association of Nannies noemt de huishoudelijke spionage 'ronduit vernederend en onethisch'. Als ouders denken een camera nodig te hebben om hun oppas in de gaten te houden, dan is het op zich al een verkeerde keus om een oppas in dienst te hebben, vinden de Nannies.

JK 25-7 Tim Overdijk

Trouw - 27-7-96

Driekwart van verkrachters in grote steden is allochtoon

Van een onzer verslaggeefsters
AMSTERDAM - Allochtonen zijn in de grote steden oververtegenwoordigd onder de zedendelinquenten. Volgens gegevens van de regiopolitie Amsterdam-Amstelland maken zij 75 procent uit van de verkrachters en 69 procent van de aanranders. Bij de jeugd tot 18 jaar ligt het aandeel van Surinamers, Marokkanen, Turken en Antillianen in het arrondissement Amsterdam ook al jaren tussen de 69 (in 1994) en 76 procent (in 1996). Bij elkaar opgeteld maken deze groepen 22 procent van de Amsterdamse bevolking uit. Deskundigen wijten de allochtone oververtegenwoordiging onder meer aan het normenvacuüm waarin deze jongens opgroeien. „Door de gebrekkige integratie krijgen zij heel andere opvattingen mee dan wat in Nederland gangbaar is. Zij raken gedesorienteerd tussen wat zij thuis horen en de vrijheid die ze op tv en op straat zien. Gelijkheid van vrouwen zegt hen weinig”, zegt Mohamed Sinivan de Nederlandse Gezinsraad.

Kinderrechtvaarders in Nederland gaan steeds vaker over tot het opleggen van taakstraffen, ook bij zedendelicten. Er waren in 1994 en 1995 tegen de 450 jonge zedendelinquenten. Ook de leerstraffen zijn in opmars. Alleen al dit jaar zijn er tachtig aanvragen gedaan voor het leerproject seksualiteit als alternatieve straf. Op die verplichte cursus krijgen allochtone jongens les in gewenste omgangsvormen tussen vrouwen en mannen. Islamitische ouders geven in hun gedrag blijk van seksueel racisme: zij vergripen zich meestal aan Nederlandse en Surinaamse meisjes en vrouwen. Moslimmeisjes laten zij, althans op straat, met rust. Een nog niet gepubliceerd onderzoek van de GG & GD Utrecht wijst uit, dat allochtone leerlingen op het gebied van homo-emancipatie ver achterlopen bij wat Nederlanders gewoon zijn gaan vinden.

• ZENZ pagina 3: In Nederland mag je met vrouwen doen wat je wilt.

Trouw

COMMENTAAR

Schokkende cijfers

TR 30-7

Driekwart van de aanranders en verkrachters in Amsterdam en omgeving is allochtoon. Dat schokkende gegeven publiceerde *Trouw* zaterdag, na een interne discussie: moet zoiets naar buiten komen, stigmatiseert het niet een groep die het toch al moeilijk heeft; doet het geen beroep op latent racisme?

Dat de eerste vraag met ja beantwoord werd, betekent niet dat op de koop toe genomen wordt wat in de tweede vraag gevreesd wordt. Wie bezorgd is voor de relatie tussen allochtoon en autochtoon kan niet voorbijgaan aan de realiteit, waarnaar de misdaadstatistiek verwijst. Want haast onthutsender dan de schokkende cijfers is de mentaliteit van waaruit de jeugdige daders hun delicten plegen. Respect voor de lichamelijke integriteit van vrouwen en meisjes hadden ze alleen wanneer het leden van de eigen groep betrof (men trouwt graag een maagd). Voor vrouwen van buiten, gold dat respect niet. En al helemaal niet voor homoseksuelen. De afkeer van deze laatste is zo groot, dat homoseksuele leraren op scholen met een omvangrijke allochtone populatie niet meer voor hun geaardheid uitkomen; ze zouden niet alleen hun gezag verspelen, het leven zou ze ook onmogelijk gemaakt worden. Huldigen autochtone Nederlanders dit soort opvattingen, dan zou het huis te klein zijn. Maar bij allochtonen wordt op kousevoeten om de hete brij gedraaid. Mag van hen gevraagd worden zich te conformeren aan de in dit land gangbare, wettelijk verankerde opvattingen inzake seksueel gedrag en seksuele geaardheid? Ook als dat ingaat tegen gangbare opvattingen daarover in hun eigen cultuur? De aarzeling hierover wordt tegenover allochtone jongeren pas overwonnen, als het kwaad is geschied en ze wegens een seksueel delict met justitie in aanraking zijn gekomen. Het zijn dezelfde aarzelingen die er eerder voor zorgden dat de inburgering van hun ouders veel te vrijblijvend verliep. Van dat *laissez-faire* plukken we nu de vruchten.

BRIEF

Stigmatiserend

TR 2-8

Echt geschokt ben ik niet over het feit dat drie kwart van de aanranders en verkrachters in Amsterdam allochtoon is. Het straatbeeld in sociaal onveilige wijken wordt 's avonds grotendeels bepaald door allochtonen. Ervan uitgaand (wat ik liever niet doe) dat elke passant een potentiële verkrachter is, zal statistisch gezien het aandeel van allochtonen in verkrachtingszaken vrij groot zijn. Schokkender is dat er zoveel aanrandingen plaatsvinden. Hoe goed is iedere voorbijganger tegenwoordig in staat 'niets' te zien, zijn of haar oren niet te geloven? Het commentaar van 30 juli is pas echt stigmatiserend. Halverwege wordt gegeneraliseerd van allochtone aanranders naar allochtone jongeren. Er worden wat 'nieuwsfeiten' aangehaald zoals de veronderstelde onverdraagzaamheid tegen homoseksuelen (in hoeverre moet je hier allochtoon voor zijn?) en de kousevoeten waarmee 'men' om de hete brij heen draait. Wat is het effect van dit commentaar? Dat de lezer tot de 'conclusie' komt dat driekwart van de allochtone jongeren aanrander is in Amsterdam?

Amsterdam Remko van der Vos

IN NEDERLAND MAG JEMET VROUWEN DOEN WAT JE WILT

door SYBILLA CLAUS

'Die zijn makkelijk', willen 'het' altijd wel. Ráre vooroordelen hebben veel islamitische jongens over witte en zwarte meisjes, zegt de deskundige van de Rutgersstichting die jonge ouders van zedendelicten weer op het goede spoor tracht te brengen. De jongens kunnen hun handen niet thuishouden, maar meisjes uit hun eigen groep zijn taboe. En o wee als de lerares lesbisch is. De homohaar op zwarte scholen groeit, blijkt uit nog ongepubliceerd onderzoek. Homo leerkrachten kiezen er weer voor, hun seksuele voorkeur geheim te houden. 'Ik heb geen zin om schietschijf te zijn.' Botsende culturen in Nederland.

Het was een zware dag. Na werk en een half uur trein fietst Jolanda (25) naar huis in Amsterdam-West. Een verlaten fietspad, in het donker. Doorfietsen dus. Drie jongens komen haar tegemoet gelopen, druk in gesprek. Als ze hen wil passeren pakt eentje haar stuur en de anderen grijpen haar. Ze voelt handen op haar borsten en haar billen en begint instinctief te schreeuwen. Als ze een van de jongens in zijn gezicht slaat, schrikt die zo dat hij loslaat. Schreeuwend weet ze weg te komen.

Overstuur rijdt Jolanda naar het politiebureau. Het drietal wordt snel aangehouden. De jongste is 13 jaar, de oudste 15. Allemaal van Turkse komaf.

Het trio blijkt al maanden actief. Eén van hen bekend vlot 35 aanranden in hetzelfde gebied. „Ze wilden experimenteren met seksualiteit“, zegt de politiewoordvoerder. Uit verveling hadden ze bedacht Hollandse meisjes lastig te vallen.

Jaarlijks worden zo'n vierhonderd jongens aangehouden voor een zedendelict. In de grote steden zijn veruit de meesten van hen van allochtone afkomst. Potentiële slachtoffers zijn vooral vrouwen tussen de 15 en 30 jaar. Als de ouders niet te veel geweld gebruikt hebben, tussen de 12 en 18 jaar zijn, niet psychisch gestoord en niet eerder veroordeeld, komen ze in aanmerking voor een alternatieve straf: het leerproject seksualiteit.

„De jongens die hier komen, kennen het begrip aanranding niet. Ze zien niet in wat ze gedaan hebben“, vertelt Marthy Langendonk (38) die namens de Rutgersstichting het leerproject begeleidt. Eén jongetje dacht dat het gillen erbij hoorde, hij kwam niet op het idee dat het meisje niet wilde. „De islamitische jongens hebben rare vooroordelen over witte en Surinaamse meisjes: 'Die zijn makkelijker', willen 'het' altijd wel. En als andere jongens met haar mogen, mag ik ook. Net als een hoer, die mag je verkrachten.“

„Wij proberen ze wat gevoeliger te maken, te leren wat sociaal gewenst is, te laten beseffen wat de uitwerking op het slachtoffer is. Meelopers – die soms zelf heel bang zijn geweest – leer ik op tijd weg te zijn.“

„Verkrachters moeten dood, zeggen ze, als ik een video over seksueel geweld laat zien. Maar jij zit hier ook voor verkrachting, antwoord ik dan. Iedereen zwakt zijn eigen gedrag af. Het delict zelf begaan ze vaak erg onnadenkend. Homo's zijn abnormaal en meisjes moeten zich niet sletterig gedragen. Als jongens seks uitproberen is dat stoer, meisjes blijven hoeren. Met goeie meisjes heb je verkering, een seksvriendin is heel wat anders. Er komt nu een jongen op cursus wiens vriendin steeds anderhalf uur in de wachtkamer zit.“

„Als huiswerk laat ik ze bedenken wat de voordelen zijn van meisje of jongen-zijn. Make-up gebruiken, is het enige wat ze voor een meisje kunnen bedenken. Dan dringt wel tot ze door hoeveel vrijheid de jongens hebben, zeker in islamitische gezinnen.“

„Het is wel zo dat meisjes heel onduidelijk kunnen zijn over wat ze willen“, stelt Langendonk. „En jongens denken dat ze kunnen doorgaan tot het nee is. Dan zeg ik tegen die jongens: vraag eens aan haar of het ja is.“

Vaak houden de jongste ouders (12, 13, 14 jaar) het bij handtastelijkheden, zoals de Sloterdijk-bende. De wat oudere groep (16, 17, 18) gaat verder op het seksuele vlak, en in het delict. Als zo'n jongen een vriendinnetje heeft, heeft hij geen respect voor haar, juist omdat het meisje met hem vrijt, zegt kinderrechter Han Bartels. De grens naar een groepsverkrachting, in jargon 'het geven van een rondje seks', is dan smal.

„Een jongen heeft bijvoorbeeld wel eens met een bepaald meisje gevreeën, dat hij niet eens echt aardig vindt. Hij maakt een nieuwe afspraak met haar en vraagt dan een paar vrienden mee“, vertelt Langendonk. Als er drie, vier jongens staan, durft ze uit angst niet meer te weigeren. „Het is moeilijk hen die intimidatie aan het verstand te peuteren. Ze kiezen een zogenaamd sletterig meisje, waar je het mee mag doen, en dan maakt het niet uit hoeveel jongens eroverheen gaan. 'Maar ik heb in de kelderbox gezegd dat ze weg mocht', voeren ze dan als excuus aan.“

Het moeilijkste onderdeel van het project vinden de jongens de bespreking van het delict. Dan komen de schaamte- en schuldgevoelens boven. Langendonk legt de apart verzamelde verhalen naast elkaar tot het geheel klopt. „Ik wil van ze weten wie het eerste voorstel deed, of iemand nog met het meisje gepraat heeft. Soms is het zo'n draaideureffect, de een komt en de ander gaat. In hun eigen verhaal hebben ze natuurlijk altijd veel langer buiten gestaan.“

„Eén meisje ging huilen en zei dat ze niet meer wilde. Volgens de jongens wilde ze daarna weer wel. Gelul,

waar zat je verstand? zeg ik dan. Waarom neem je geen opblaaspop als jullie zo opgewonden zijn? 'Omdat een meisje warmer is.' Het is voor hen beschamend toe te geven, dat zij haar als pop gebruikt hebben, niet als mens. Met een plasticzak over het hoofd had het ook gekund.“

Toch probeert Langendonk sympathie op te brengen voor de ouders. „Het zijn meestal verwarde pubers, die als een lam bij de juf zitten. Ik probeer ze over de brug te krijgen, omdat het toch het meest zinvol is als ze gaan praten. En ik blijf hopen dat ze later niet stranden. Veel jongetjes van 12, 13 hebben geen enkele structuur thuis, er wordt niet voor ze gekookt, ze zijn verwaarloosd.“

Toch komen niet alle 'cursisten' uit een slecht milieu en van een school voor voorbereidend beroepsonderwijs. Een van de ouders van de Sloterdijk-affaire zit op de havo en wil arts worden. Leendert Koppenol, die ze bij de Rutgersstichting begeleidde, omschrijft de benadeelden als 'lieve' jongens, die in hun eigen omgeving heel betrokken en vriendelijk zijn.

„Het is in de islamitische cultuur niet respectvol om met ouders of volwassenen over seksualiteit te praten. Dus vanuit die bronnen weten ze weinig of niets. Ze wisten niet dat een condoom een voorbehoedemiddel is, waar je dat koopt en of de pil voor vrouwen of voor mannen is“, herinnert Koppenol zich.

„Net als hun ouders ervaren de jongens de Nederlandse maatschappij alsof er amper grenzen zijn. Ze zien mensen zoenen op straat, zien seksboekjes en bloot op tv. Als je thuis niks hoort, en alleen stoer doet met vrienden, ga je fantaseren en een raar beeld van seksualiteit vormen. Als een meisje in hun ogen uitdagende kleding draagt, denken ze: die vraagt erom. Het is voor hen heel moeilijk de Nederlandse normen te begrijpen.“

Op de vraag waarom deze jongens nooit islamitische meisjes als slachtoffer uitkozen, en wat hij vindt van dit seksueel racisme, is Koppenol even stil. „Het komt niet bij ze op meisjes uit de eigen groep te nemen. Hun meisjes mogen niet vaak op straat en worden geacht maagd te blijven tot het huwelijk“, zegt hij dan. „Die Nederlandse meisjes zijn niet voor een serieuze relatie, meer voor het experiment. Dat is spannend, omdat vrouwen hier vrij zijn op seksueel gebied en ze denken dat er meer kan.“

Ook Langendonk heeft nooit meegemaakt dat haar cursisten een moslimmeisje hadden aangerand:

„Waarschijnlijk is de groepscontrole daarvoor te groot. Het zou wel eens de dochter van de broer van... kunnen zijn. En ze weten hoe erg dat voor zo'n meisje zou zijn, en dat hun ouders ze tienduizend keer harder zouden straffen. Bij witte en Surinaamse of Antilliaanse meisjes denken ze: Ach...“

Een jongen was één week hier en had al vier vrouwen aangerand. Hij had gehoord dat dat kon. „Vader, broers en familieleden vertellen dat soort verhalen in Turkije aan de kinderen. Hier blijkt het dan opschepperij te zijn“, aldus kinderrechter Bartels.

Vanwege die familie-invloed laat Bartels ook de ouders naar de rechtbank komen. Die zijn boos, niet zozeer vanwege het seksuele delict maar omdat hun zoon met de politie in aanraking komt, schamen zich en zeggen 'Hoe kan dat nou gebeurd zijn?'. „Maar in mijn rapport heb ik dan gelezen dat hij van zijn vader gehoord heeft dat een vrouw zonder hoofddoek een hoer is. Of de psycholoog

CULTUURCONFLICTEN

- Marokkaanse tieners in stadsdeel de Baarsjes beroven bejaarde autochtone vrouwen. Bij een Marokkaanse zou ik dat nooit doen, voor haar heb ik respect geleerd, zegt een dertienjarige vader.
- Een vrouw is voor haar huis aangerand door een veertienjarige jongen die pas drie maanden hier was. Ze is zijn twaalfde slachtoffer. Hij had in Turkije gehoord dat je in Amsterdam 'alles met vrouwen mag doen'.
- Enkele lesbische vrouwen wonen vlakbij een Marokkaans jongerencentrum waar vooral jongens komen. De vrouwen worden nageroepen, uitgeschol-

den, met de dood bedreigd, de banden van de auto van een van hen worden lekgestoken. De vrouwen vragen om opzegging van het huurcontract van het jongeren-centrum wegens discriminatie. Het alternatieve woon-werkproject wil de jongens nog een kans geven, want 'anders kunnen deze randgroepjongeren nergens meer terecht'.

- Het Sloterparkbad in Amsterdam heeft twee kleine eilandjes in een meer voor naaktrecreatie. Ondanks 'bewaking' komt het regelmatig voor dat Marokkaanse en Turkse jongens en mannen, in groepjes of alleen, door het water of over het toegangsbruggetje richting eilandjes gaan.

Zelf met zwembroek aan. De naaktliggers voelen zich bekeken als in Artis.

- Een lesbische docente (middelbare school) krijgt van een aantal allochtone leerlingen te horen: wij willen van jou geen les meer want jij bent lesbisch.

Mohamed Sini, Marokkaans lid van de Nederlandse Gezinsraad, reageert bezorgd op bovenstaande voorbeelden van het cultuurconflict. Hij maakt zich zorgen over jongeren die van thuis vervreemden en gezinsverbanden die verbrekken: „Er is geen ware multi-culturele samenleving, er zijn geen gedeelde normen en waarden. De jongens uit deze voorbeelden zijn gedest-

oriënteerd geraakt. Gelijkheid van vrouwen zegt hen weinig, in hun land van herkomst is de vrouw feitelijk ondergeschikt.”

„Maar de problemen zullen afnemen naarmate de jongens zich herkennen in de samenleving, als er voldoende Marokkaanse en Turkse agenten en docenten rondlopen. Stel dat een lesbische docente wordt uitgesloten. Als een Marokkaanse leraar die jongens aanspreekt en grenzen stelt in de taal die zij begrijpen, zal het afgelopen zijn. Tot die tijd moeten we de ouders ervan doordringen dat hun zoons meer begeleiding nodig hebben en dat dit gedrag niet getolereerd kan worden.”

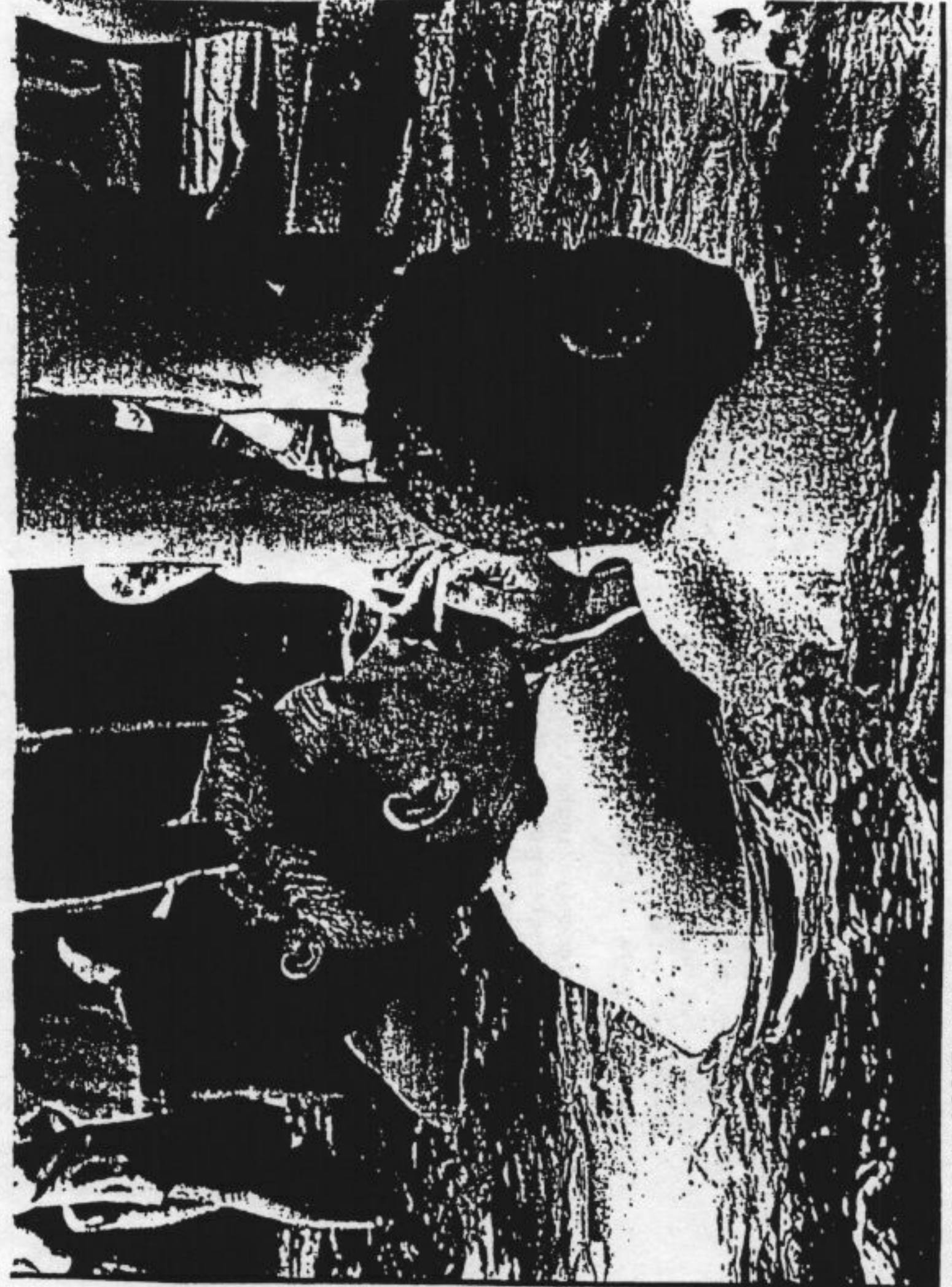

FOTO GUIDO VAN DOOREMAALEN / HH

Bakker vult aan: „Er is op onze school wel een man die openlijk homo is. Maar als vrouw moet je steviger in je schoenen staan, zeker in het vbo. En bij allochtone jongens moeten wij het respect echt afdwingen. Ik heb geen zin bij voorbaat een vieze pot te worden in plaats van een strenge juf die respect krijgt.”

Bakker heeft sinds kort voor het eerst een vriendin. „Vroeger dacht ik vrijheid, blijheid. Discriminatie is zo makkelijk af te doen als het je niet raakt. Het valt me nu pas op dat lesbisch zijn op school niet mag. Dat heeft als effect dat ik niet besta. Laatst heb ik mijn relatie nog tegen een leerlinge ontkend, nadat een jongen homo's slecht en tweederangs had genoemd. Als ik ja zeg, heb ik geen enkele controle over de informatie die uitwaait over de school. Ik heb geen zin om schietschijf te zijn.”

Desgevraagd twijfelen Bakker en Dollé hardop over de steun van collega's in geval zij in de problemen zouden komen. Ook al werken zij op een tolerante school, met een humane directeur.

„Stel dat ik in de eerste klas vertel dat ik lesbisch ben. En ouders gaan klagen en halen hun kind van school. . . Ik vertouw er niet op dat de leiding mij dan zal steunen. Gelijkwaardigheid wordt bij ons wel met de mond beleiden maar de praktijk is anders. Je moet het als homo zelf uitzoeken”, vat Bakker de schoolpraktijk samen.

„Als iemand in de gang 'vieze Turk' roept wordt er tegen opgetreden”, aldus docente Bakker. „Maar wanneer het 'vieze homo' klinkt, zullen medeleerlingen niet zo snel wat zeggen. Combineer dat met het feit dat je ook geen steun van de leiding krijgt. . . Nee, als docente of als puber kun je bij ons op school geen homo zijn”, luidt de conclusie van Bakker en Dollé.

De drie aanraders van Sloterdijk, die de taak straf seksualiteit opgelegd kregen, moeten 29 augustus voor de kinderrechter verschijnen om hun vonnis aan te horen. Inmiddels heeft rechter Bartels het volgende groepje aanraders op bezoek gehad. In zwembad de Meerkamp in Amstelveen hebben ze eind mei meisjes lastiggevalen. Bartels: „Vier Marokkaanse en een Hindoestaanse jongen van 13 tot 16 jaar. Vier moegen er op cursus, de oudste houden we nog even vast, die is echt te ver gegaan.”

De namen van de docentes zijn gefingeerd.

schrijft: vader heeft geen respect voor zijn echtgenote. Ik zeg dan: u hebt gefaald, want u hoort hem respect bij te brengen. Uw zoon heeft zich misdragen, misschien heeft dat te maken met hoe u uw vrouw behandelt. Als vader zijn vrouw als slavin behandelt, kun je niet verwachten dat de zoon wel respect voor vrouwen en meisjes heeft. Soms zeg ik tegen de ouders: u moet meer toezicht houden, weten met wie hij omgaat. Hij kan niet 's ochtends vroeg verdwijnen en pas 's nachts terugkomen.”

„In een andere zaak zeg ik: u bent hier al 16 jaar, en spreekt nog geen Nederlands, dat geeft te denken. Hoe kunt u verwachten dat uw zoon wel interesse heeft in hoe het hier toegaat? Dat u zo gefrustreerd bent, mag u niet overbrengen op uw zoon. Dan denkt hij: Wat is dit voor rotland?!”

De cultuurkloof – het onbegrip voor andere verhoudingen tussen de seksen zoals die hier de afgelopen decennia gemeengoed zijn geworden – leidt niet louter tot handiausteligheden tegen vrouwen of tot regelrechte verkachtingen. Ook homo's en lesbische vrouwen zijn vaak het mikpunt, en net als in de relatie met 'vrijgevochten' blanke of zwarte vrouwen spelen onwetendheid en clichébeelden uit een voor Nederland ver verleden daarin een belangrijke rol.

Op het gebied van homoseksualiteit lopen de opvattingen van islamitische jongeren jaren achter bij wat hun autochtone leeftijdgenoten gewoon zijn gaan vinden. Onder die laatste categorie is het 'potenrammen' nog geen voltooid verleden tijd, maar van de autochtone leerlingen geeft 72 procent nu te kennen geen moeite te hebben met homoseksualiteit. Bij allochtone leerlingen ligt dat percentage maar half zo hoog (37). Bepalend daarbij is het schooltype. 76 procent van de havo/vwo-leerlingen keurt homoseksualiteit goed, 61 van de mavo en 50 procent van het voorbereidend beroeps onderwijs (vbo).

In een onderzoek dat binnenkort openbaar wordt, constateert de GG&GD Utrecht dat homo haat op de zogeheten zwarte scholen toeneemt. Alle 28 middelbare scholen in de stad werden bezocht. „Bijna overal gaven docenten aan dat de homo-emancipatie in de knel komt door de intolerantie van allochtone leerlingen”, zegt woordvoerder Annet van den Akker. „Soms is die weerstand zo groot dat het onderwerp vermeden wordt bij de seksuele voorlichting. Men aarzelt COC-voorlichters uit te nodigen, om ze niet voor de leeuwen te gooien. Leerkrachten klagen over de verslechterde positie van homo-docenten, om maar te zwijgen van de situatie van homoleerlingen.”

Els Bakker (33) en Dorien Dollé (46) geven al 8, respectievelijk 18 jaar les op een scholengemeenschap van meer dan duizend kinderen in een zwarte wijk in Amsterdam. Ze zijn lesbisch, maar dat weten alleen de collega's.

Hartgrondig beamen ze de ervaringen van hun Utrechtse collega's. „In het vbo geef ik wiskunde aan metaal- en elektro-leerlingen”, vertelt Dollé. „Ik heb dan een groep van 27, van wie 21 jongens. Stevige boys, een kop groter dan ik, met een eigen taal. Ik hoor steeds vaker: Vuile flicker, mietje, poot. Iemand die zwak is, een hoge stem heeft of braaf studeert, wordt zo in de hoek gezet. Ik reageer daar altijd op, maar durf het niet over mezelf te hebben. Dat is jammer want ik zou best een identificatiemodel voor de kinderen willen zijn.”

Hoe tolerant moeten toleranten zijn jegens intoleranten?

Onderwijzers, politiemensen, verzijnswerkers, huisartsen, rambeuursduers kunnen ervan nepraten dat de multiculturele amenleving in de praktijk soms en kruitvat vol potentiële onflikten is. Prof. dr. H.B. intzinger, hoogleraar algemene ociala wetenschappen aan de niversiteit van Utrecht en nvisieur van het huidige kabinet ver het inburgeringsbeleid, eschrijft de lastige dilemma's die ich in die samenleving voordoen.

niet toe dat orthodoxe moslims hun oudere, nog leerplichtige dochters van school houden. Het belang van uitvoering van de leerplicht - die voorbereidt op een later functioneren in de samenleving - wint het hier van het belang van erkenning van bepaalde culturele tradities, zoals bijvoorbeeld de wens om vrouwen thuis en dom te houden.

Naïef

Zij die beweren dat in een multiculturele samenleving in beginsel alle opvattingen mogelijk moeten zijn en het respect voor de ander absoluut dient te zijn, gaan naar mijn mening te ver. Zij geven blijk van een wat naïef soort cultuurrelativisme. In de jaren zeventig en tachtig, toen Nederland nog moest wennen aan zijn allochtonen, kwam men zulke opvattingen vaker tegen dan nu. Nu de multiculturele samenleving in grote delen van het land, en vooral in de grote steden, van theorie tot werkelijkheid is geworden, dringt zich steeds vaker de noodzaak op van het stellen van grenzen.

Dat maakt het voor veel burgers niet eenvoudiger op. Mag men nu wel of niet zijn luid muziek spelen, de Caribische buurman tot de orde roepen zonder zich daarbij schuldig te maken aan discriminatie? Mag een Marokkaanse ouder weigeren dat zijn kind les krijgt van een leeraar die uitkomt voor zijn of haar homoseksualiteit? Wat moet de school doen als Turkse meisjes massaal niet meegaan naar zwembad? Of op het schoolreisje? Het zijn lastige vragen, die vooral lastig zijn omdat men in zulke concrete situaties expliciet wordt gedwongen tot een keuze, en daarbij als het ware instinctief geneigd is zich te laten leiden door de eigen overtuiging en het eigen geweten. De gedachte dat Nederland een soort waarden-neutrale samenleving is, dan wel de maat van alle dingen, hebben mensen die vaak in zulke keuzesituaties verkeren al lang achter zich gelaten. Zeker in de grote steden is het vaak de ene tegen de andere opvatting. Onderwijzers, politiemensen, verzijnswerkers, huisartsen en trambeuursduers kunnen ervan meepraten dat de multiculturele samenleving in de praktijk soms een kruitvat vol potentiële conflicten is. Dit kan nog worden ver-

overtuigd dat meer contact een voorwaarde is voor meer begrip, al noemen de leerboeken waarin deze 'contacthypothese' wordt uitgewerkt, ook nog diverse aanvullende voorwaarden. Te denken valt daarbij aan zaken als wederzijds respect, een vergelijkbare sociaal-economische status en het beschikken over een gemeenschappelijke taal. Dat zijn echter stuk voor stuk zaken waaraan iets valt te doen, via voorlichting, scholing, betere kansen op de arbeidsmarkt en inburgeringsprogramma's.

Een multiculturele samenleving kan alleen functioneren als haar leden ten minste enig begrip voor elkaar kunnen opbrengen, zeker in de publieke sfeer. Bovendien zijn de culturen in zo'n samenleving voortdurend in beweging, met name die van de migranten. Juist zij blijken zich vaak binnen enkele decennia op hoofdpunten aan te passen aan de culturele mainstream. Dat lukt beter naarmate de tegenwerking minder sterk is.

Tact

Juist daarom vraagt multicultureel samenleven om geduld en ook om veel tact. Ik vrees dat dit betekent dat een vrouw niet al te uitdagerend gekleed door een wijk met veel moslims zal moeten fietsen en dat de homoseksuele leraar in Amsterdam-Oud West privé- en werksfeer gescheiden houdt, wil hij op school geloofwaardig blijven. Aan de andere kant dient volstrekt duidelijk te zijn dat intimidatie en geweld niet kunnen worden getolereerd, ook niet met een beroep op de eigen cultuur.

Het is niet anders, maar een volwassen multiculturele samenleving kan slechts functioneren als men over en weer wat concessies doet. Het zou niet reëel zijn, die concessies altijd van één kant te laten komen.

BRIEF

Inburgeren

Het beleid van onze overheid voor de inburgering van allochtonen in ons land is veel kwalijker dan het commentaar 'Schokkende cijfers' (Trouw 30 juli) suggereert. Het was en is nog steeds niet 'veel te vrijblijvend' en er was en is nog steeds geen 'laissez-faire', want de overheid is al jaren bezig miljoenen ter beschikking te stellen voor een Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur van de allochtonen.

Wanneer de overheid zoveel geld, moeite en personeel steekt in het in stand houden van een plattelandscultuur uit Derde-Wereldlanden in onze westerse, burgerlijke cultuur, moeten we niet verbaasd zijn dat allochtonen jongens zich tegen onze cultuur keren. Het voor hen verschrikkelijke gevolg is nu dat hun gedrag racisme en vreemdelingenhaat gaat oproepen, terwijl de belangrijkste verantwoordelijkheid voor dit gedrag bij onze eigen overheid ligt.

Utrecht

Joh. S. Wijne

PODIUM

10

Trouw
WOENSDAG 7 AUGUSTUS 1996

Voorlichting

Het kritiekloze goed verklaren van de Nederlandse, westerse, cultuur op het gebied van de seksuele moraal in het artikel over allochtonen jongeren komt erg ongenueanceerd over. Alleen al de manier waarop jongeren tegenwoordig worden voorgelicht op seksueel gebied getuigt van een beeld van jongeren als nog net niet helemaal van hun verstand beroofde wezens. En dan is men verontwaardigd dat bij jongeren uit een andere cultuur de boodschap niet overkomt of misschien wel totaal te genovergesteld wordt uitgelegd. Ik praat het feit van de verkrachtingen natuurlijk niet goed, maar acht enig tegenwicht wel op z'n plaats.

Maarsse

R. van Balen

Positie van homoseksuelen en lesbiennes op het werk nog lang niet ideaal

Allanger is duidelijk dat leerkrachten te maken hebben met discriminatie van homo's en lesbiennes in de klas. Niet altijd in even duidelijke vorm, maar zeker wel in repressieve zin. *Trouw* (27 juli) schreef erover in een reportage over allochtonen en seksualiteit.

De Algemene bond voor onderwijspersoneel (Abop) verdiept zich al enige tijd in dit onderwerp, met name als het gaat over de positie van de homoseksuele en lesbische docent. Dat homoseksuele leerkrachten problemen hebben, wordt telkens weer bevestigd op studiedagen die de Abop-homogroep, samen met andere homogroepen van de diverse vakorganisaties, met enige regelmaat organiseert. Het bestaansrecht van een homogroep bij een vakbond is juist gelegen in het feit dat de positie van homoseksuelen en lesbiennes op het werk nog niet ideaal is.

Het scheiden van privé- en werksfeer, zoals prof. dr. H.B. Entzinger op de Podiumpagina van 6 augustus oppert, is zeker niet de beste oplossing. Het is een van de doelstellingen van de homo- en lesbomancipatie om zowel in je privéleven als op je werk open te kunnen zijn. En moet de lesbische docente, die 's avonds op een terras arm en arm met haar vriendin door een leerling wordt aangetroffen, de vol-

NIGZ (Nationaal Instituut gezondheidsvoorziening en ziektepreventie) en Forum (Instituut voor multiculturele ontwikkeling) op 10 september een besloten bijeenkomst. De uitkomsten daarvan zullen gebruikt worden bij het opstellen van verder beleid. Ook de ministeries van OC&W en VWS zijn uitgenodigd.

Want hoewel het in eerste instantie een taak van de school zelf is om duidelijk te maken dat ieder recht heeft op zijn of haar levenswijze, weliswaar met respect voor elkaar, dienen signalen die dit recht bevestigen ook van buiten de school te komen. En het gaat daarbij niet om een of meerdere passen terug te doen inzake homo-emancipatie, maar om inhoud en vorm te geven aan een multiculturele samenleving.

De auteur is beleidsmedewerker bij de Abop

Kan opvatting over seksualiteit veranderd worden op werkvloer?

De opvattingen over seksualiteit bij met name Turkse en Marokkaanse jongeren zoals beschreven in 'In Nederland mag je met vrouwen doen wat je wilt' (*Trouw* 27 juli) wijzen op een integratieprobleem. Oussama Cherribi ziet de oplossing in het aanleren van burgerschapsvaardigheden (*Trouw* 8 augustus). Han Entzinger zoekt het meer in het stimuleren van contacten tussen allochtonen en autochtonen (*Trouw* 6 augustus).

Wat het probleem van seksuele opvattingen en delicten betreft, sluit ik me aan bij Cherribi. Het aanleren van respect voor het individu is een essentieel element voor integratie. De oplossing van Entzinger, het stimuleren van contacten tussen allochtonen en autochtonen, is een belangrijke voorwaarde voor het aanleren van burgerschapsvaardig-

Maar is de arbeidsmarkt werkelijk de plek waar integratie tot stand komt? Betekent het aangaan van een (formeel) arbeidsrelatie automatisch sociale contacten, burgerschapsvaardigheden en integratie? Kunnen opvattingen over seksualiteit veranderd worden op de werkvloer?

In de (neo)liberale traditie geldt de opvatting dat op de arbeidsmarkt alleen zakelijke overwegingen, zoals opleiding, loon, werkervaring en leeftijd de afstemming tussen vraag en aanbod bepalen. Veel etnische minderheden scoren, in arbeidsmarktkritermen gesproken, slecht op deze criteria. Het huidige integratiebeleid is er dan ook op gericht om via een 'verbetering' van een aantal van deze criteria de concurrentiepositie van minderheden op de arbeidsmarkt te verbeteren. Loonkostensubsidies en diverse banenplannen die de mogelijkheid bieden tot het opdoen van werkervaring, zijn daar voorbeelden van. Met behulp van de genoemde maatregelen zullen allochtonen dan gelijke kansen hebben omdat men, zo is de gedachte, op de arbeidsmarkt zonder aanzien des persoons, op objectieve criteria beoordeeld wordt.

De praktijk wijst echter anders uit. Want hoe valt te verklaren dat in een groot aantal gevallen waar een werkgever de keuze heeft uit een aantal kandidaten met dezelfde formele kwalificaties maar van verschillende afkomst, de voorkeur toch uitgaat naar de 'Hollandse jongen'? (Van Beek 1993).

Niet zakelijk

De arbeidsmarkt is blijkbaar helemaal niet zo zakelijk als wel eens wordt verondersteld. Er zijn ook allerlei culturele krachten werkzaam, die allesbehalve objectief zijn. Een samenleving valt nu eenmaal niet op te splitsen in een formeel, 'zakelijk' deel en een meer cultureel deel waar weer heel andere waarden en normen gelden. Een dergelijke opvatting doet tekort aan beide elementen en is een ontkenning van de invloed van cultuur op de instituties die een samenleving kent.

Helaas is het onmogelijk om louter via formele relaties op de arbeidsmarkt een volledige integratie te bereiken. Simpelweg omdat relaties die volledig gebaseerd zijn op zakelijke, formele criteria niet bestaan. Ook de arbeidsmarkt is een cultureel instituut. De nadruk die in het integratiebeleid gelegd wordt op formele, zakelijke criteria is daarom niet de manier om tot een integra-

tie van etnische minderheden in de Nederlandse samenleving te komen. Het huidige overheidsbeleid gaat voorbij aan een groot aantal culturele factoren aan zowel de vraag- als aanbodkant, die een minstens zo grote rol spelen op de arbeidsmarkt (en binnen andere instituties) als de zakelijke criteria. Deze culturele aspecten liggen ten grondslag aan de criteria voor deelname aan de arbeidsmarkt.

Normen

Tot nu toe zijn deze criteria vooral gebaseerd op in de Nederlandse cultuur heersende waarden en normen. Op zich is hier niets op tegen. Het begint een probleem te worden als grote delen van de bevolking niet aan het normbeeld, dat op basis van de criteria wordt ontworpen, kunnen voldoen en daarvoor systematisch van volwaardige deelname aan instituties worden uitgesloten.

Om verschillende bevolkingsgroepen in de Nederlandse samenleving te laten integreren is het besef nodig dat daarvoor meer nodig is dan deelname aan instituties op basis van geformaliseerde criteria. Want mocht er al een relatie totstandkomen waarbij het normbeeld een onderschikte rol speelt, dan betekent dat nog niet dat we ook van integratie kunnen spreken. Wanneer leden van etnische groepen evenveel kans op werk hebben als autochtone Nederlanders maar buiten de werksfeer geen of nauwelijks onderling contact hebben, kunnen we niet spreken van een geslaagd integratiebeleid.

Een integratiebeleid dat blijft uitgaan van integratie via marktmechanismen en daarbij veronderstelt dat deze mechanismen werken zonder de invloed van culturele waarden en normen, is gedoemd te mislukken. Het ontkennt de oorsprong van de maatschappelijke structuren in een samenleving. Deze zijn deels gebaseerd op zakelijke criteria maar deels ook op culturele waarden en normen, die vaak veel moeilijker te benoemen zijn. Een dergelijke eenzijdige benadering vormt één van de grootste belemmeringen om tot een volwaardiger integratie van etnische minderheden te komen.

De auteur baseert dit artikel op zijn ervaringen als consultant arbeidsmarkt bij het Amsterdamse centrum buitenlanders; hij schreef het stuk op persoonlijke titel.

Hoe islamitisch is de pleger van een seksueel delict?

...bestaat geen oorzakelijk verband tussen een geloof, de islam in dit geval, en een seksueel delict. Evenmin als er een verband staat tussen de incestafaire in de en het christendom. VVD'er herribi, lid van de Tweede Kamer verbonden aan de Amsterdamse school voor de sociale wetenschappen, over de reportage 'In Nederland mag je met vrouwen doen wat wilt'. Ook op de Podiumpagina's van 3 en 6 augustus verschenen acties op deze reportage.

Volgens het artikel 'In Nederland mag je met vrouwen doen wat je wilt' (Trouw, 27 juli) hebben islamitische jongeren rare vooroordelen over witte en zwarte meisjes. Het begrip van allochtone jongeren voor de Nederlandse verhoudingen tussen de seksen, zou leiden tot aanranding van vrouwen of zelfs verkrachtingen. Homoseksuele verkrachtingen in het onderwijs worden het slachtoffer van vooroordelen en cliché-beelden die leven onder allochtone leerlingen.

Het artikel bevat verder nog algemene uitspraken over 'islamitische jongeren', de 'islamitische cultuur' of 'allochtone jongeren'. Er is wel aanleiding voor een aantal relativeringen bij deze begrippen. Hoe islamitisch is een jongere die zich schuldig maakt aan een aanranding? Volgens veel moslims is aanranding, verkrachting, seks voor het huwelijk en zelfs het begeren van een vrouw streng verboden.

Zwakke groepen

Hoewel een deel van bijvoorbeeld de Turkse en Marokkaanse jongeren regelmatig naar de moskee gaat, is een ander deel geseculariseerd. Men kan zich ook afvragen hoe groot de greep van de islam nog is op Turkse en Marokkaanse jongeren. Dat geldt in iets mindere

tijd worden steeds meer Turkse en Marokkaanse meisjes in de discotheek gesignaleerd. De discotheek is tegenwoordig een soort TNO van de multiculturele samenleving.

Turkse en Marokkaanse jongeren doen mee aan alle muziek, dans, en modetrends, en tegenwoordig zie je gesluiserde meisjes op rol-schaatsen of met een walkman op het hoofd. Turkse en Marokkaanse jongeren hebben een enorm aanpassingsvermogen, en bevinden zich wat cultuur betreft niet alleen in de moskee maar ook in het moderne uitgaansleven.

Toch kan niet ontkend worden, dat de traditionele islam soms een probleem oplevert voor jongens die op zoek zijn naar een vriendin of een huwelijkspartner. Vandaar dat ik pleit voor een imam-opleiding en een burgerschapskader, waarin de imams kennis kunnen maken met minder traditionele opvattingen. Het burgerschapskader dat mede ten grondslag ligt aan de oriëntatie van de Raad van Kerken op de samenleving, kan positief uitwerken voor moslims. Overigens biedt de islam voldoende aanknopingspunten voor het respect voor vrouwen en voor de levenswijze van elk individu. Binnen de islam kan ook de seksualiteit de plaats krijgen die haar toekomt.

Schoolleidingen hebben lief nodig om deze fundamentele waarden te verdedigen, ook waar dat op een zekere tegenstand stuit. Een pluralistische en multiculturele samenwerking zonder botsingen (zeker waar het gaat om fundamentele waarden) is ondenkbaar. De schoolleiding zal daarmee rekening moeten houden en bepaalde confrontaties niet uit de weg moeten gaan.

Gelukkig zijn er creatieve manieren om de burgerschapsvaardigheden als tolerantie, verdraagzaamheid en respect over te dragen op een manier die aansluit bij de beleevingswereld van de leerlingen. De school zou bijvoorbeeld iemand van *Strange Fruit* kunnen uitnodigen. Deze organisatie (overigens ook aangesloten bij het COC) is een organisatie van allochtone homo's en lesbische vrouwen, die heel goed duidelijk kunnen maken waarom respect voor een andere seksuele voorkeur op zijn plaats is.

Alle handicaps die een productief burgerschap in de weg staan zijn democratische tekorten die ingelopen moeten worden. In die zin is een ethisch appél op zijn plaats.

Zorgvuldiger omgaan met schokkende feiten over een gevoelig onderwerp

De artikelen in *Trouw* van zaterdag 27 juli over het hoge percentage allochtone verkrachters in de grote steden hebben bij mij veel ergernis opgewekt. Nadat ook het commentaar in *Trouw* van dinsdag aan dit onderwerp werd gewijd, voelde ik mij geroepen om enkele kritische kanttekeningen bij de berichtgeving te plaatsen. Mijs inziens wordt op zeer onzorgvuldige wijze met de feiten omgesprongen. Ik zal hiervan een aantal voorbeelden geven:

1. Volgens het artikel op de voorpagina van *Trouw* van zaterdag behoort 76 procent van de verkrachters tot 18 jaar in het arrondissement Amsterdam tot één van de vier grootste allochtone groepen (Surinamers, Marokkanen, Turken en Antillianen), terwijl deze groepen slechts 22 procent van de Amsterdamse bevolking uitmaken. Dat laatste is juist, maar het is een onzinnige vergelijking. Het aandeel allochtone verkrachters tot 18 jaar dient te worden gerelateerd aan het allochtone aandeel in de bevolking tot 18 jaar (met een minimum van bijvoorbeeld 12 jaar) en niet aan het allochtone aandeel in de totale bevolking. Allochtonen zijn namelijk sterk oververtegenwoordigd in de jongere leeftijdscategorieën.

2. In een grote kop wordt vermeld dat drie kwart van de verkrachters in de grote steden allochtoon is. Hoewel uit het artikel niet helemaal duidelijk wordt waarop dit cijfer gebaseerd is, neem ik aan dat het gaat om het percentage allochtonen dat is aangehouden of schuldig is bevonden aan een zedendelict. Hieruit mag niet geconcludeerd worden dat drie kwart van de verkrachters allochtoon is. In heel veel gevallen ligt de dader namelijk op het kerkhof. Het aandeel van drie kwart is dus slechts op een beperkt percentage van alle verkrachtingen gebaseerd.

Verkrachters die niet opgepakt worden hebben dat te danken aan het feit dat de politie hen niet kan vinden of aan het feit dat veel meisjes en vrouwen geen aangifte doen. Dat laatste komt onder Turkse en Marokkaanse vrouwen overigens zeer veel voor. Het is dan ook niet verwonderlijk dat geen van de islamitische jongens, die aan het leerproject seksualiteit van de Rutgersstichting deelnemen, een islamitisch meisje als slachtoffer 'uitgekozen' hebben. Het lijkt me daarom wat onvoorzichtig om de term 'seksueel racisme' te bezigen.

Verkrachters die niet opgepakt worden hebben dat te danken aan het feit dat de politie hen niet kan vinden of aan het feit dat veel meisjes en vrouwen geen aangifte doen. Dat laatste komt onder Turkse en Marokkaanse vrouwen overigens zeer veel voor. Het is dan ook niet verwonderlijk dat geen van de islamitische jongens, die aan het leerproject seksualiteit van de Rutgersstichting deelnemen, een islamitisch meisje als slachtoffer 'uitgekozen' hebben. Het lijkt me daarom wat onvoorzichtig om de term 'seksueel racisme' te bezigen.

3. Uit het artikel in de ZenZ-bijlage blijkt dat islamitische jongens die schuldig zijn aan een zedendelict hun eigen gedrag afzwakken en het delict zelf vaak onnadankend begaan. Ik vraag mij af of dit nou een specifiek kenmerk is van islamitische verkrachters.

4. Voor het hoge aandeel allochtone verkrachters wordt maar één verklaring gegeven, namelijk de gebrekkige integratie, waardoor allochtone jongens heel andere opvattingen meekrijgen dan wat in Nederland gangbaar is. Met name islamitische jongeren zouden rare vooroordelen hebben over witte en Surinaamse meisjes. Ik wil dat niet tegenspreken, maar het strekt tot aanbeveling om op zijn minst ook na te denken over andere factoren die het hoge aandeel allochtone verkrachters mede zouden kunnen verklaren. Bovendien zegt het verschil tussen de islamitische cultuur en de Nederlandse cultuur, waar in de artikelen zo op gehamerd wordt, erg weinig over de vraag waarom er zoveel Surinaamse en Antilliaanse verkrachters zijn.

Tot slot: de door *Trouw* aangedragen feiten zijn schokkend en verdienen ook alle aandacht. Juist omdat het om een zeer gevoelig onderwerp gaat is het echter noodzakelijk om veel zorgvuldiger met de feiten om te gaan. Dat is iets anders dan op kousenvoeten om de hete brij heen draaien.

Verkrachters die niet opgepakt worden hebben dat te danken aan het feit dat de politie hen niet kan vinden of aan het feit dat veel meisjes en vrouwen geen aangifte doen. Dat laatste komt onder Turkse en Marokkaanse vrouwen overigens zeer veel voor. Het is dan ook niet verwonderlijk dat geen van de islamitische jongens, die aan het leerproject seksualiteit van de Rutgersstichting deelnemen, een islamitisch meisje als slachtoffer 'uitgekozen' hebben. Het lijkt me daarom wat onvoorzichtig om de term 'seksueel racisme' te bezigen.

Naschrift redactie: Over het aandeel van allochtonen in criminaliteit bestaan weinig betrouwbare gegevens. Wel bevestigingen Rotterdam en Den Haag de tendens die uit de Amsterdamse cijfers spreekt. De heer Boelrijk (zie diens artikel hiernaast) was helaas niet bereid de (voorlopige) resultaten van zijn onderzoek al met ons te delen.

Het artikel in de bijlage ging over seksueel geweld en seksuele vooroordelen bij jongeren. Het bericht op de voorpagina, over sterke oververtegenwoordiging van allochtonen onder de verkrachters in Amsterdam, beperkte zich niet tot jongeren. Vandaar de vergelijking met de totale bevolkingsgroep.

Seksueel geweld wordt niet opgelost door één groep plegers zwart te maken

In het artikel over allochtone verkrachters in *Trouw* van zaterdag 27 juli wordt beweerd dat drie kwart van hen allochtoon is. Ook wordt er gesproken over homohaat. Het verband tussen beide onderwerpen ontgaat mij. Ik verricht op het moment onderzoek naar minderjarige zedendelinquenten in de regio Amsterdam-Amstelland. Deze gegevens zijn echter nog niet gepubliceerd. De conclusies in het artikel lijken mij echter voorbarig en niet gebaseerd op statistisch onderzoek.

In het artikel wordt een tabel uit het jaarverslag 1994 van de regio politie Amsterdam-Amstelland gebruikt. Het betreft de omschrijvingen die slachtoffers geven van het uiterlijk van de plegers. Deze informatie is afkomstig uit de aangiften. Huidskleur zegt echter weinig over de etniciteit van de plegers. Immers, er zijn vele niet-blanken in Nederland geboren en getogen. Huidskleur geeft dus geen informatie over nationaliteit, culturele herkomst of soort opvoeding. Allocht-

tonen zijn volgens *Trouw*: Surinamers, Marokkanen, Turken en Antillianen. Vervolgens wordt een verband gelegd met de islamitische cultuur. Velen van deze allochtonen zijn bij mijn weten niet-islamitisch. De verklaring vanuit de islamitische cultuur lijkt mij ook voorbarig en een vertekening van de daar heersende normen en waarden.

Rapist kills girl on school trip

BY BILL FROST, SUSAN BELL,
JOANNA BALE AND STEPHEN FARRELL

FRENCH police were last night hunting the killer of a 13-year-old English girl who was raped and suffocated while on a school trip to Brittany.

Caroline Dickinson, a second-year pupil at Launceston College in Cornwall, was killed as four girls slept in the room beside her in the Pleine Fougères youth hostel, 30 miles east of St Malo.

One of the four told police that she thought she heard the sound of Caroline's heels "drumming on the floor" in the small hours of Thursday morning, but assumed that the girl was having a nightmare.

Caroline had gone to sleep on a mattress on the floor between the two bunk beds occupied by her companions and her pyjama-clad body was found on the mattress at 8am the next day.

Last night the other children — 34 girls and five boys aged between 12 and 17 — were confined to the building and being interviewed individually by

police. Officers were also planning to conduct DNA tests on everyone staying at the hostel. Besides the party from Launceston College, another ten students were believed to be on the premises and they, too, were being questioned.

The school party, which arrived at Pleine Fougères last Sunday, was due home yesterday but will now return

when the inquiries allow. The children were accompanied by five teachers, and a further three travelled out with Caroline's parents, who were said to be "near collapse" after seeing her at a morgue in Rennes.

Ian Wroath, the school's headmaster, said his pupils were absolutely devastated by what had happened. He described Caroline as "a quiet gentle girl — a credit to the college."

One possibility being investigated is that she was killed by a prowler — one girl was said to have reported footsteps in the gravel outside the hostel at 4am. But Christian Couet, the mayor, said there was a night porter at the hostel and there was no evidence of a break-in.

"There has never been any problem there in the past. I went past there on the night she died and everything seemed to be as quiet as ever, M Couet said. "However the building is not locked up at night — it is like a hotel where people come and go."

Caroline's body was found when her room-mates woke. Ronald Frankel, the

British consul in Brittany, said: "One of the girls touched her in her bed and she was cold. There was also some discoloration." The girl immediately told her friends and fetched a teacher, who summoned police, ambulance crews and a doctor, but all attempts at resuscitation failed.

Caroline lived with her mother, Susan, a mile from the school. Her father, John, lives near by. Last night Mr Wroath said: "They are devastated. This is a terrible tragedy as anyone can imagine."

The headmaster added that parents of other children had wept when told of the tragedy at a special meeting on Thursday evening, although the other children on the trip had been coping admirably. He praised the teachers on the trip, describing them as "experienced and dedicated professionals", and said counsellors would be available to help pupils, parents and staff. "We will get them home as soon as we can."

Mr Frankel said that the teachers had tried to shield the children from the

worst, but many knew the truth. "We, the teachers and the Gendarmes in the incident room took the initial decision, not to tell the pupils the girl had died. We thought it would be too much. I expect some of them must have realised the worst this morning when the parents arrived," he said.

The hostel, housed in two buildings, was built in 1984. It provides accommodation for 55 people and is popular with school groups because of its proximity to Mont Saint-Michel.

There are more than 200 youth hostels in France, all of which are responsible for their own security. There is no upper age limit, but children under 18 must be accompanied by an adult.

No overall rules on security in French youth hostels exist, although most are strict in controlling access. Some provide an overnight caretaker, some are kept locked and the guests are provided with a key, others have an entry-code system.

Area that thought it was far from danger

By Bill Frost

in pleine fougères
A PARTY of 40 children arrived at the small town of Pleine Fougères last Sunday for a school trip that should have been as removed from danger as is possible. The setting — where Brittany meets Normandy was idyllic. Pleine Fougères nestles in countryside far away from any large town or major road.

The town, where Caroline Dickinson, 13, was raped and murdered, was chosen as a base for school trips because of its charm and its proximity to historically important tourist sites like Mont St Michele.

Pupils from Launceston College have been coming here for three years

and are liked for their good manners, said the owner of the Hotel des Voyages.

Christian Couet, the mayor, said last night the town was deeply shocked by the murder. "This is such a quiet place" he added, shaking his head in disbelief at what had happened.

About 2,500 people live in the town which is surrounded by some of the best farming land in the region. Now the fields of ripening corn have been ruffled by the rotor blades of a police search helicopter.

Yesterday in the square, a few townspeople stood in a silent group watching police come and go from the Auberge de Jeunesse where Caroline's classmates and their teachers were

being questioned. Otherwise, the narrow streets lined with low stone-built houses were quiet.

A senior spokesman for the Gendarmerie Nationale said crime was almost unknown in Pleine Fougères before Caroline's death. "This is the kind of town where children can play on their own at night. There are no drugs, no trouble," he said.

He said the pupils and their teachers had to spend last night at the hostel where the murder took place. "We cannot say when they will be allowed to leave. It could be some time though as they all have to be interviewed through interpreters."

Last night local people delivered

flowers to the hostel as the questioning continued. One 13-year-old local girl said: "This the worst thing that has ever happened in this town."

The search has gone house-to-house with almost 100 officers drafted to help in the hunt for the killer.

No children played in the blazing afternoon sunshine, there were no old men on their favourite chairs outside the Hotel des Voyages.

As the press descended on the town, police erected crowd control barriers on all approach roads to the Auberge de Jeunesse.

Louis Thébault, president of the association that runs the youth hostel, said last night that the hostel would continue to function normally.

Haft für Aidskranken

Pueblo (AP) — Ein HIV-infizierter Amerikaner ist wegen sexuellen Verkehrs mit einem elfjährigen Mädchen zu 48 Jahren Haft verurteilt worden. Der 31-jährige war zunächst wegen sexuellen Mißbrauchs einer Minderjährigen angeklagt worden. Die Anklage vor einem Gericht im US-Staat Colorado wurde später verschärft und lautete dann auf Mordversuch.

TAL 22.07.96

Verdachte van kapmesaanval op Britse kleuters gearresteerd

Geld. 10/7

Door onze correspondent

Bob van Huët
LONDEN — De politie van Birmingham heeft gisteravond de man gearresteerd die wordt verdacht van de steekpartij op een kleuterschool maandag. De man verwondde met een kapmes drie peuters en vier volwassenen. Een kind en een kleuterleidster werden daarbij zwaar gewond. Vijf van de zeven gewonden, onder wie drie kinderen, werden gisteren nog verpleegd in het ziekenhuis.

De 32-jarige dader werd in een flatgebouw in de omgeving van de school in de kraag gevat. Het Britse publiek was eerder op de dag gevraagd uit de buurt te blijven van de aanval, die als 'extrem gevaarlijk' werd omschreven. De man woonde in de buurt van

van de Saint Lukes-kleuterschool in Wolverhampton, een voorstad van Birmingham. Buurtbewoners kennen de verdachte als 'Izzie', een eenzame en wat zonderlinge figuur. Hij woont daar al dertien jaar. In de wijk heerste ongeloof over de onverklaarbare aanval, die zonder het moedige ingrijpen van een 21-jarige kleuterleidster en een aantal ouders nog veel dramatischer had kunnen aflopen.

Operatie

Kleuterleidster Lisa Potts is gedurende zeven uur geopereerd aan twee diepe snijwonden in haar rug, verwondingen aan haar handen en borst en en gecompliceerde arm-breuk.

Ze kon een deel van haar klas, die aan het picknicken was op het

schoolplein, naar binnensturen toen de gewapende man aanviel. Kort daarvoor had hij op straat ruzie gehad met een vrouw, die hij neersloeg met het zestig centimeter lange kapmes.

"Ik dacht eerst dat het een plastic mes was. Toen zag ik die vrouw op straat liggen en plotseling was er geschreeuw en kwam hij op me af. Hij lachte en ik wist niet goed wat er gebeurde. Ik nam een kind onder elke arm en wilde naar het schoolgebouw rennen, maar hij trok me terug en sloeg me op mijn hoofd. Ik probeerde hem weg te duwen. Overal lag bloed maar het leek niet mijn bloed te zijn. Ik wist niet dat ik gewond was", vertelde Lisa Potts vlak na de aanval nog aan het schoolhoofd van Saint Lukes. Daarna werden de emoties

haar teveel.

Onder de andere gewonden waren ouders die hun kinderen kwamen ophalen. Volgens getuigen was het een groot geluk dat de dader niet eerder op de dag was gekomen, toen er slechts kleuterleidsters en kinderen waren.

Lynchen

In de wijk Villiers House waar de verdachte woont, hebben politiemannen met oproerschilden de hele dag huiszoekingen verricht. Sommige bewoners hadden gedreigd de man te zullen lynchen als ze hem eerder zouden vinden dan de politie. "Je hoort over Dunblane en dat soort dingen, maar als het hier om je eigen hoek gebeurt is het heel schokkend", aldus een bewoner.

De aanval op de kleuterschool in Birmingham was de vijfde in een dramatische reeks die twee jaar geleden begon. Zestien kleuters en hun lerares (Dunblane), een hoofdonderwijzer (Londen) en een middelbare scholiere (Middlesbrough) werden gedood door maniakken. Een vijftiental kinderen raakte bij de diverse aanslagen gewond, van wie zes in Belfast, waar een gestoorde een klas binnenviel met een zelfgemaakte vlammenwerper.

Maniakken

Onderwijsinspecteurs vroegen zich gisteren af of hogere hekken rond scholen en surveillance-systemen dergelijk aanvallen kunnen voorkomen. "Als ze me vorige week hadden gevraagd of Saint Lukes een

veilige school was, had ik zeker ja gezegd. Maar als je met iemand te maken hebt die over twee muren klimt om kleuters aan te vallen, dan moet je je afvragen wat veiligheid op school nog wel betekent", aldus Roy Lockwood, onderwijsdirecteur in Groot-Birmingham. Toevallig vond in de Engelse stad Swindon gisteren een congres plaats over veiligheid. Leraren en politievertegenwoordigers voerden daar het woord. Een van de adviezen luidde dat scholen alles moesten doen om het aantal ingangen te beperken en te zorgen voor toezicht.

"Maar zelfs het beste beveiligingssysteem is machteloos tegen dit soort maniakken."

Saint Lukes-kleuterschool zal voorlopig gesloten blijven.

Man valt met kapmes Britse kinderen aan

AP, Reuter

WOLVERHAMPTON

Een man heeft maandag op een schoolplein in de Britse plaats Wolverhampton kinderen en volwassenen met een machete, een kapmes, aangevallen. Zeven personen raakten gewond, zo maakte de politie bekend.

De gewonde kinderen, twee meisjes van vier en een jongen van drie, namen 's middags deel aan een 'teddyberenpicknick'.

Een ongeveer 35-jarige man sprong over een hek en viel de kinderen en de onderwijzeres aan. Ze werden in hun gezicht verwond en moesten naar het ziekenhuis. De jongen en een volwassene zijn er ernstig aan toe.

Een moeder wist erger te voorkomen door de toegangsdeur tot de school te versperren en een vader wist de aanvaller weg te jagen. De dader zou een appartementencomplex naast de school zijn ingevlucht.

Weer aanwijzing in moordzaak Nasr-Eddine

Geld. 18/7

Door onze rechtbankverslaggever ARNHEM - In de moordzaak van het zevenjarige Marokkaanse jongetje Nasr-Eddine Achouitar uit Nijmegen is opnieuw een onduidelijkheid opgehelderd. Het nieuwste gegeven is ongunstig voor de 46-jarige Nijmegenaar, die verdacht wordt van de moord op het jongetje.

In een DNA-laboratorium in het Duitse Munster werd een minieme hoeveelheid sperma die op het jongetje is gevonden vergeleken met materiaal van de verdachte Nijmegenaar. Daaruit bleek dat er veel overeenkomsten waren. Vreemd was echter dat het spermakennmerk genaamd 10A, dat in het sperma van de man zit, niet op het jongetje is terug gevonden.

Die kwestie is nu opgelost door dr. P. de Knijff van het forensisch DNA-lab bij de universiteit van Leiden. Hij is in Munster op bezoek geweest en rapporteerde dat de

'band 10A' wel in het sperma op het jongetje is aangetroffen. Omdat er van dit kenmerk zo weinig is gevonden, hadden de onderzoekers dat niet in het rapport gezet.

Overigens bleek onderzoeker de Knijff lovend over de werkwijze van het Duitse lab. 'Het is een prestatie van formaat dat men uit zo weinig materiaal zo'n resultaat heeft kunnen behalen', schreef de deskundige.

Het Marokkaanse jongetje verdween op 29 juni 1993 van het Pieter Postplein en werd enkele dagen later vermoord en seksueel misbruikt in het Maaswaalkanaal teruggevonden. Er werden twee wattenstaafjes met een minieme hoeveelheid sperma veilig gesteld en ingevroren.

Een buurtbewoner met een TBR-verleden werd gearresteerd, maar omdat het bewijs tegen de ontkennende Nijmegenaar niet overtuigend was werd de man weer vrijgelaten.

De rechtszaak kwam vervolgens een jaar stil te liggen. De officier van justitie hoopte dat de DNA-onderzoekstechnieken in dat jaar zo ver zouden zijn gevorderd dat het kleine beetje sperma onderzocht zou kunnen worden.

Dat bleek inderdaad het geval. In het Duitse Munster werd bij onderzoek een van de wattenstaafjes 'opgebruikt'. De beschuldigende vinger wees daarna opnieuw naar de Nijmegenaar, die tijdens een zitting weer werd gearresteerd. Hij zit momenteel nog steeds in voor-arrest.

Er schuilt echter wel een adder onder het gras. Is het Duitse lab volgens het Nederlandse DNA-besluit formeel wel bevoegd onderzoek te doen? Officier van justitie mr. G. van de Vegt meent van wel omdat het sperma-materiaal is verkregen toen er nog geen DNA-besluit was. Advocaat mr. F. Huybers meent het tegendeel en vroeg gisteren aan de

Arnhemse rechtbank om eerst uitspraak te doen over de vraag of dit onderzoek volgens de Nederlandse wet door de heugel kan.

De rechtbank stemde daarin toe. Op 31 juli wordt uitspraak gedaan over de vraag of het onderzoek in Munster voor de Nederlandse wet aanvaardbaar is. Als dat zo is dan heeft de advocaat nog de mogelijkheid een tegenonderzoek met het tweede wattenstaafje aan te vragen.

Dat zou in een gecertificeerd laboratorium in Engeland of Amerika kunnen gebeuren. De zaak zou in dat geval opnieuw voor geruime tijd moeten worden aangehouden.

Beslist de rechtbank dat het onderzoek in Munster niet kan meewerken aan het bewijs tegen de Nijmegenaar, dan kan de zaak op 31 juli worden afgerond. Niet onmogelijk is dat de officier van justitie in dat geval vrijspraak zal vragen wegens gebrek aan bewijs.

Verbeteren juridische strijd sleept zich voort

Geld. 24/7

Vervolg van eerste stadspagina NIJMEGEN - Het is eind 1994 wanneer de verdachte het kort geding wint dat zijn advocaat had aangespannen tegen de officier van justitie ten einde de zaak vóór maart 1995 op de zitting te brengen. Daarmee komt de moordzaak Achouitar hernieuwd op 'de rol' te staan voor 23 februari 1995. Maar op de zitting houdt de rechtbankpresident de zaak opnieuw aan voor een jaar. De geringe hoeveelheid sperma die ingevroren wordt bewaard, is inzet geworden van een verbeterde juridische strijd. Niet in de laatste plaats omdat volgens deskundigen het materiaal slechts één maal kan worden onderzocht. Nog steeds is het wachten op een verfijning van de tech-

niek die dat mogelijk maakt.

Onder protest van de raadsman van de verdachte wordt de zaak opnieuw doorgeschoven, ditmaal naar februari 1996.

Op de zitting van februari jongstleden wordt dan eindelijk de langverwachte uitslag van de dna-test bekendgemaakt: de kans is groot dat de 46-jarige verdachte de dader is, heet het, aangezien slechts één op de 45.000 blanke Nederlandse mannen dezelfde dna-kenmerken heeft als hij. Op basis van die uitslag wordt de man staande de zitting in hechtenis genomen en blijft dat tot op heden.

Deze zitting zorgt echter voor nog een verrassing: verschillende getuigenverklaringen reppen van een mogelijk tweede dader. Daarmee

wordt gedoeld op een buurman van de hoofdverdachte, woonachtig in dezelfde flat als hij.

Kenmerk 10 A

De advocaat werpt tegen dat het in Duitsland uitgevoerde onderzoek niet strookt met de Nederlandse wet en dus ongeldig is. Wederom wordt de zaak verdaagd tot 10 mei. Op 10 mei van dit jaar geeft de rechtbank opdracht de verdachte psychiatrisch te laten onderzoeken. Aan de eerdergenoemde uitslag van het dna blijken toch haken en ogen te zitten. De gevonden kenmerken verwijzen dan wel in de richting van de 46-jarige, de man blijkt daarentegen een specifiek sperma-kenmerk te hebben (*type 10 A* genoemd) dat niet is te-

ruggevonden op het kind. Voor verder onderzoek wordt de zaak weer doorgeschoven.

Vorige week, woensdag 17 juli, speelde zich voor de Arnhemse rechtbank het zoveelste hoofdstuk af in het slepende feuilleton. De kwestie van het ontbrekende sperma-kenmerk 10 A wordt opgelost door een expert van de Leidse universiteit. Hij is in het onderzoekslab in Münster geweest en vertelt dat het ieuwaste kenmerk wel op het jongetje is gevonden, maar dat dat gezien de zeer geringe hoeveelheid niet was genoemd door de onderzoekers. De zaak wordt verdaagd tot 31 juli.

Dan moet duidelijk worden of de Nederlandse Justitie het onderzoek wel had mogen laten verrich-

ten in een Duits lab.

Wordt die vraag met 'ja' beantwoord, dan staat het de advocaat vrij om een tegenonderzoek aan te vragen met het tweede wattenstaafje.

Dat zou dan betekenen dat de zaak opnieuw voor lange tijd moet worden aangehouden.

Blijkt het in Münster uitgevoerde onderzoek daarentegen ongeldig, waarmee het hardste bewijs tegen de Nijmeegse verdachte vervalt, dan kan de inmiddels drie jaar slepende moordzaak volgende week woensdag worden afgerond. Dan is er een kans dat de officier van justitie vrijspraak vraagt wegens gebrek aan bewijs.

Lees ook: Invloed wetenschap in rechtspraak wordt steeds groter

Grotesk moordfeuilleton bezig aan derde jaargang

Volgende week woensdag mogelijk een punt achter bizarre rechtszaak

Geld. 24/7

Door onze verslaggever
Nijmegen - De rechtszaak in de moord op het jongetje Nasr-Eddine Achouitar uit de Nijmeegse wijk Heseveld is inmiddels uitgegroeid tot een grotesk en bizar feuilleton dat nu al drie jaar in beslag neemt. In de persoon van een 46-jarige Nijmegenaar is er al die tijd sprake van een verdachte - volgens de politie heeft hij het gedaan. Millimeter voor millimeter, met lange tussenpozen, ziet justitie kans om de talloze malen verdaagde rechtszaak tegen de Nijmegenaar van nieuwe feiten te voorzien. Grote

vraag blijft of de rechtbank de bewijzen voldoende acht. De stand van zaken tot op heden. Na op 29 juni 1993 spoorloos te zijn verdwenen van het speelterrein voor zijn ouderlijk huis aan het Pieter Postplein in de wijk Heseveld, wordt het zevenjarige jongetje Nasr-Eddine Achouitar (roepnaam Abdel Nasr) drie dagen later dood aangetroffen in het Maas-Waalkanaal.

Optimistisch

Het kind blijkt gewurfd en is seksueel misbruikt: twee wattenstok-

jes met sperma worden veiliggesteld. Ruim een maand na de vondst van het lichaam, wordt op 2 augustus de thans 46-jarige Nijmegenaar aangehouden als verdachte. Hij woont vlakbij het Pieter Postplein, op een steenworp afstand van Abdel Nasr. De man ontkent categorisch elke betrokkenheid bij het misdrijf en doet dat tot op heden. Wegens onvoldoende bewijs wordt hij vrijgelaten, maar al na een week weer aangehouden. De man heeft overigens een tbs-verleden wegens seksueel misbruik van kin-

deren. De verdachte werkt vrijwillig mee aan een dna-onderzoek dat tot doel heeft zijn sperma te vergelijken met het monster dat op het kind is aangekomen. Zo kan het doorslaggevende bewijs worden geleverd voor de vraag of hij de dader is. Hangende de uitslag van het dna-onderzoek wordt hij vrijgelaten, aangezien het overig bewijs tegen hem als te gering wordt beschouwd.

Het is dan inmiddels najaar 1993 en Justitie gaat ervan uit dat de zaak in april 1994 opnieuw kan voorkomen, met daarbij het resul-

taat van de dna-test. Die verwachting blijkt veel te optimistisch.

Vertraagd

In de zomer van 1994, de moord is dan inmiddels een jaar oud, wordt gaandeweg duidelijk dat het finale dna-onderzoek, uitbesteed aan een zeer geavanceerd laboratorium in het Duitse Munster, opzettelijk wordt vertraagd. De stand van de techniek in dna-onderzoek is nog niet ver genoeg gevorderd om de twee wattenstokjes met de minime hoeveelheid sperma aan een afdoend onderzoek te onderwer-

pen. Gewacht wordt op het ogenblik dat de techniek daar wel toe in staat is. Het eindeloze wachten en het op de lange baan schuiven van de rechtszaak, begint de advocaat van de verdachte de keel uit te hangen. Hij zet Justitie onder druk en vraagt de rechtbank zelfs om de hele zaak af te blazen. Later komt hij daar uit tactische overwegingen op terug. Hij is er namelijk van overtuigd dat zijn cliënt zal worden vrijgesproken.

Lees verder tweede stadspagina: 'Verbeten juridische strijd sleept zich voort'

Invloed wetenschap in rechtspraak wordt steeds groter

Strafrecht-specialist prof. P. Tak: technisch bewijs beter dan onbetrouwbare getuige

Geld. 24/7

Drie jaar geleden werd het Marokkaanse jongetje Nasr-Eddine Achouitar vermoord gevonden in het Maas-Waalkanaal. De rechtszaak, waarin een Nijmegenaar als verdachte figureert, sleept zich sindsdien voort. De officier van justitie vertraagde de zaak in afwachting van ontwikkelingen in het dna-onderzoek, waarmee de schuld van de verdachte aangetoond zou kunnen worden. Waar de rechter met het traditionele bewijsmateriaal niet verder kwam, werd de hoop gevestigd op de voortschrijdende wetenschap.

Door onze verslaggever
Nijmegen - De invloed van de wetenschap op de rechtspraak wordt steeds groter, constateert de Nijmeegse strafrecht-deskundige prof. mr. P. Tak. Rechters moeten

steeds vaker vertrouwen op het oordeel van experts. Maar bang dat de wetenschap de rechter van zijn stoel dringt, is hij niet. "Als het bewijs er ligt, maar de rechter zelf is niet overtuigd, gaat de veroordeling niet door."

De advocaat van de verdachte in de zaak Achouitar klaagt na afloop van de zitting waarin de resultaten van dna-onderzoek (waarbij menselijk celmateriaal onderzocht wordt op erfelijke eigenschappen) zijn gepresenteerd. Hij is geen dna-deskundige, hoe kan hij zijn cliënt dan verdedigen? En hoe kan de rechter, ook een leek op dna-gebied, de bewijskracht van het onderzoek wegen? De wetenschap rukt op in de rechtszaal, de jurist verliest terrein, meent de advocaat.

In zijn kamer op de rechtenfacul-

teit van de Katholieke Universiteit schudt hoogleraar Tak, regeringsadviseur voor dna-onderzoek, het hoofd bij het horen van die stelling. De invloed van de wetenschap in de rechtszaal groeit, beaamt hij. Maar dat daarmee de rechter van zijn stoel wordt gedrongen, bestrijdt de jurist. Die positie wordt juist versterkt. "Technisch bewijs als een dna-onderzoek geeft de rechter meer zekerheid dat hij goed zit met zijn vonnis. Technisch bewijs liegt nooit, terwijl getuigen bewust of onbewust onware verklaringen afleggen."

"De perfecte methode om onschuldigen uit te sluiten en de betrokkenen bij een strafbaar feit aan te wijzen", omschrijft Tak het dna-onderzoek. "De schuldlige en onschuldige aan te wijzen", had de jurist bijna gezegd, maar dat slikt hij in.

Want op basis van alleen een onderzoek wordt niemand veroordeeld. "Er moet altijd meer bewijs zijn. En dan nog. Als het bewijs er ligt maar de rechter is niet overtuigd, gaat de veroordeling niet door." In de zaak Achouitar kan dna-onderzoek de bewijzen sluitend maken, verwacht Tak. Want daar liggen immers al verklaringen van getuigen die de verdachte met het kind hebben gezien.

Betrouwbaar

Over de betrouwbaarheid van het dna-onderzoek, dat sinds 1985 wordt gedaan, bestaat volgens Tak geen twijfel. "Daar is in de afgelopen jaren zoveel ervaring mee opgedaan en er zijn zoveel protocollen waarin staat hoe dat onderzoek moet worden uitgevoerd." En als de rechter of advocaat het niet ver-

trouwt, wat let hem op de zitting de onderzoekers te ondervragen, vraagt de jurist hardop.

Niettemin heeft de Nederlandse wetgever in het zogenaamde dna-besluit een voorbehoud gemaakt. Omdat de rechter niet alles weet, maar ook moet vertrouwen op onderzoekers, mag alleen in een tweetal gecontroleerde instellingen dna-onderzoek worden gedaan: het Gerechtelijk Laboratorium in Rijswijk en het Instituut voor antropogenetisch onderzoek in Leiden.

Die bepaling speelt overigens in de zaak Achouitar een belangrijke rol. Het onderzoek, waarin wordt geconcludeerd dat er veel overeenkomsten zijn tussen het dna van de verdachte Nijmeegse man, is in Duitsland uitgevoerd. De ver-

dediging wil het onderzoek daarom ongediend verklaren. Tak gaat er vanuit dat de rechtbank het onderzoek zonder problemen kan gebruiken. "Ik verwacht dat het dna-besluit wordt gewijzigd. Dat past in de Europese trend."

Druk

Dat het proces in afwachting van ontwikkelingen van de onderzoeksmethoden een jaar stil lag, leidde tot protest van de advocaat van de verdachte. Hij vond dat zijn cliënt onaanvaardbaar lang moet lijden onder de druk van de strafzaak. Over die vertraging haalt Tak zijn schouders op. "Het is vaker voorkomen dat het openbaar ministerie besluiten aanhoudt omdat de ontwikkelingen op dna-gebied zo snel gaan. En de balpen-moord is ook verschillende keren uitgesteld

geweest in verband met technisch onderzoek." Het uitsel in de zaak Achouitar is in ieders belang, vindt de jurist. Ook in dat van de verdachte. "Het onderzoek kan het ouderschap namelijk ook uitsluiten. Als er geen verband is tussen de aangeetroffen sporen en het dna van de verdachte heeft de officier geen poot om op te staan."

Preventie

Voor de rechtspraak is de vooruitgang van de wetenschap, en met name van het dna-onderzoek, een zegen, vindt Tak. Maar de grootste winst van die vooruitgang zit misschien nog wel in de preventieve werking. "Als iemand weet dat Justitie de beschikking heeft over dna, dan laat hij het misschien wel uit zijn hoofd om iemand te verkrachten. Zeker als hij al eerder veroordeeld is en zijn dna in een databank zit. Die databank komt er. Dan kunnen net als bij vingerafdrukken sporen onmiddellijk worden vergeleken met zijn dna en is hij meteen de pineut."

'Nu bent u veel te ver gegaan'

VK 6-7

EEN BOEK vullen met verhalen van mensen over leed dat hun is aangedaan, is simpel. Lastiger is het die verhalen in een kader te plaatsen en er zinvolle conclusies aan te verbinden. Dat maakt een interviewboek, hoe lekker het meestal ook weg-leest, tot een hachelijke onderneming.

Lastige gevallen van Willeke Bezemer en Connie van Gils is zo'n boek. De journaliste Van Gils nam de interviews met veertien op hun werk lastig gevallen vrouwen en mannen voor haar rekening, de psychologe en seksuologe Bezemer belastte zich met de rest.

De reden voor het boek? 'Omdat ongewenste intimiteiten ofwel seksuele intimidatie voor veel mensen nog nieuwe begrippen zijn.' Dat zal dan gelden voor die mensen die de afgelopen tien jaar de vrouwenbladen, de talkshows en ook de dagbladen hebben gemist. Maar vooruit, het feit dat een boek geen volstrekt braakliggend terrein bestrijkt, maakt het niet meteen waardeeloos.

Het probleem met seksuele intimidatie ligt in de definitie. Het gaat om seksuele aandacht die als ongewenst wordt ervaren. De kern ligt daarmee bij de interpretatie van degene op wie de aandacht zich richt.

Door sommigen zullen seksueel getinte opmerkingen over vrouwen in het algemeen, het uitweiden over eigen seksprestaties, foto's van Pamela Anderson aan de muur, opmerkingen over het uiterlijk of een arm om de schouder als ongewenste intimiteiten worden er-

varen, door anderen niet. Een compliment is soms echt een compliment. Hoe gecompliceerd dat soms ligt, maken de interviews duidelijk.

De masseuse Monica beklagt zich erover dat, als zij vertelt wat haar beroep is, mensen altijd denken dat ze ook seksuele diensten verleent. Dat is rot, ja. Maar is het seksuele intimidatie?

En je kunt je ook afvragen of bij de jonge leerkracht Kylian, die te maken krijgt met een moeder van een leerling die zich aan hem opdringt en hem ten slotte onthult dat ze op hem valt, geen sprake is van 'gewoon' leed. De een wil, de ander niet. Dat is heel vervelend, en het heeft zeker te maken met seks, maar is het ook seksuele intimidatie?

Dan de ervaringen van de secretaresse Irene: 'Vervolgens pakte hij me razendsnel bij mijn billen en kneep erin. En op de een of andere manier wilde ik hem tot bedaren brengen. Ik klopte hem op zijn rug. Toen trok hij me naar zich toe en probeerde me te tongzoenen, terwijl hij mij klem zette tegen het kopieerapparaat. (...) Ik wendde mijn hoofd af, duwde hem uit alle macht van me af en zei weer: Meneer C., u gaat te ver. Op dat moment greep hij vliegensvlug in mijn kruis en kneep erin. Ik schoot weg: Nu bent u veel te ver gegaan.'

Dat dit seksuele intimidatie is, zal niemand in twijfel trekken. Tussen deze twee voorbeelden ligt een groot gebied van suggestieve opmerkingen, hinderlijk volgen in kleine keukentjes, handen

op plekken waar die niet horen. Duidelijk wordt zeker uit de interviews waarom het werk als gevolg van seksueel intimiderende activiteiten van een collega of baas/bazin tot een hel kan worden. Duidelijk wordt ook hoe dat proces zich geleidelijk kan ontwikkelen.

Omdat je, net aangenomen, niet flauw wilt doen bij de eerste seksueel getinte grap. Omdat je de hand op je schouder niet direct wilt interpreteren als seksueel bedoeld en het daarna lastig is heftig te protesteren wanneer die hand ook eens op een heup terecht komt. Omdat je je baan niet wilt verliezen. Omdat de collega of chef bij wie je je hart uitstort, je niet gelooft of je verwijt dat je het allemaal veel te zwaar opneemt.

Als interviewboek is *Lastige gevallen* zeker geslaagd. Ronduit zwak is echter het kader waarin Willeke Bezemer de meestal geheel voor zichzelf sprekende ervaringen tracht te plaatsen. De commentaren zijn veelal een doublure van wat zij in haar introductie al schreef (dat veel vrouwen zichzelf de schuld geven, dat anderen hen niet geloven, dat het diep ingrijpt in je leven). En soms zijn ze ronduit zinloos, zoals bij het verhaal van Irene.

Met 'Wat moet deze zaak een energie hebben gekost!', opent de psychologe haar commentaar. 'Irene moet doodmoe geweest zijn aan het eind van de hele affaire. Laten we eens op een rij zetten wat er zo energieverblindend was.' En na een opsomming van alle

stappen die Irene heeft genomen, besluit zij met: 'Gelukkig kan Irene het er nu bij laten. Die baan heeft haar al genoeg energie gekost.' Wat een geleuter.

Lastige gevallen eindigt met praktische tips. Zoals op je lastigvaller afstappen en helder (!) uitleggen dat je van zijn gedrag niet gediend bent, met de baas of met de afdeling Personeelszaken gaan praten, je wenden tot de vertrouwenspersoon in het bedrijf (indien aanwezig), het indienen van een klacht of aangifte doen.

Dat zijn allemaal goede, concrete adviezen. Helaas telt het boek te veel verhalen van slachtoffers die, toen zij zich ergens beklagden, op een vernederende manier met een kluitje in het riet zijn gestuurd.

En degenen die melding maken van met behulp van advocaten gewonnen procedures, vertellen erbij dat die juridische bijstand een hoop geld heeft gekost - voor Irene bedroeg de nota zestien duizend gulden.

Dat maakt de waarde van de 'praktische tips' dubieus en daarmee is de afsluiting van het boek wat vrijblijvend.

Jeanne Doomen

Willeke Bezemer & Connie van Gils: Lastige gevallen — Seksuele intimidatie op het werk.

Anthos; f 26,50.
ISBN 90 414 0070 2.

Pubers persen kind (9) af NRC

LEEWARDEN, 19 JULI. Drie pubers uit Dronrijp, twee van vijftien en één van veertien jaar, hebben wekenlang een negenjarige plaatsgenoot onder bedreigingen gedwongen geld uit het huis van zijn ouders te stelen. Het jongetje gaf in totaal driehonderd gulden aan zijn belagers af. Om de afpersing kracht bij te zetten werd de negenjarige jongen vooral door de 14-jarige puber regelmatig mishandeld, zo erg dat hij er bloeduitstortingen en kneuzingen aan overhield. Ook werd hij door de twee ouderen in het zwembad onder water gehouden zodat hij bijna verdronk. De pubers zijn de afgelopen week door de politie aangehouden. De twee 15-jarigen werden na verhoor weer vrijgelaten. De 14-jarige is vrijdag voorgeleid aan de officier van justitie.

BUENOS AIRES — Diego Maradona (rechts) en Claudio Caniggia kussen elkaar na een doelpunt van Caniggia in het zondag gespeelde duel van hun club Boca Juniors tegen River Plate (4-1). Het was niet de eerste keer dat beide Argentijnse voetballers elkaar vol op de mond kusten. In Zuid-Amerika hebben de zoenen tot veel kritiek geleid. De bondscoach van Chili sprak van „een slecht voorbeeld voor kinderen“. (Foto AP)

Kuisheidsverklaring geëist van deelnemers homo-parade

VK 24-7
Homo's organiseren graag grote, kleurrijke optochten om de vrolijkheid van hun bestaan te laten zien. Maar twee jaar geleden in Amsterdam ging de uitbundigheid te ver voor het publiek. Opzien en ergenis wekte een wagen waarop vrouwen en mannen met dildo's in de weer waren. Zoiets mag in augustus niet meer, als de parade in het eerste weekeinde van die maand op boten door de grachten trekt.

De deelnemers moeten een zedelijkheidsverklaring afleggen. 'Niet dat we kuis zijn geworden', zegt S. de Haan van Gay Business Amsterdam, de organisatie die het konvooi organiseert. 'Erotiek mag best, maar met een vleugje humor. Dat platte willen we niet.'

Geslachtsdelen mogen niet zichtbaar zijn, geslachtsverkeer op de boten is verboden en opvarenden mogen zichzelf niet bevredigen tijdens de scheepsparade. Een blote man in sm-touwwerk is evenmin wat de organisatoren voor ogen staat.

De deelnemers moeten tevoren de kuisheidsverklaring ondertekenen. Ze moeten schriftelijk beloven dat ze zich enigszins decent gedragen. Weigeren ze dat, dan mogen ze niet mee.

De verklaring is bedoeld om problemen met politie en gemeente te voorkomen. Er is een vergunning verleend voor de roze vaartocht, onderdeel van een homospektakel van

de stichting Gay Business en de ongeveer zestig aangesloten homohorecabedrijven.

De deelnemers hebben deze week de kuisheidsverklaring toegestuurd gekregen met het verzoek deze te ondertekenen en te retourneren. De aanleiding voor het preutsheidsfensief is niet alleen de Europride-optocht van twee jaar geleden. Ook een paar maanden geleden gehouden *kinky party* leidde tot kritiek. Het feest waarop zo ongeveer alles werd toegestaan op seksueel gebied, was voor een deel vanaf de weg te bekijken.

Wat er wel mag op de roze amada in augustus, waar ruim, vijftig boten worden verwacht, kan De Haan niet in detail duidelijk maken. Een man in sm-touwe mag zich wel vertonen, mits hij het een beetje grappig brengt. Opvarenden die te flamboyant zijn in hun optreden, kunnen rekenen op een reprimande van de ordedienst, een bekeuring van de politie en uitsluiting aan de tocht volgend jaar.

De eerste reacties van de deelnemers zijn positief. 'Wij hebben geen moeite met de verklaring. Het is goed dat er paal en perk wordt gesteld aan wat er te zien is', zegt F. Monsma van het Amsterdamse danscafé Havana. Het café wil twee open rondvaartboten afhuren voor de parade.

Marc van den Broek

Door onze Amsterdamse redactie
AMSTERDAM, 24 JULI. Deelnemers aan de jaarlijkse homo-parade in Amsterdam moeten van de organisatie een 'zedelijkheidsverklaring' afleggen. Twee jaar geleden liep het evenement 'uit de hand', toen op een praalwagen vrouwen en mannen met dildo's bezig waren. Dat optreden veroorzaakte toen veel ergernis. De stichting Gay Business wil door de kuisheidsverklaring problemen met politie en gemeente voorkomen.

Op 3 augustus zal de parade op boten door de Amsterdamse grachten trekken. De deelnemers moeten schriftelijk beloven dat zij zich netjes gedragen. Dat betekent geen zicht-

Sexverbod bij parade homo's in hoofdstad

NRC

bare geslachtsdelen, geen geslachtsverkeer op de boten en geen zelfbevrediging. Ook is sex met dieren en kinderen expliciet verboden. Opva-

renden die zich te uitbundig gedragen, kunnen rekenen op een reprimande van de ordedienst en uitsluiting van de tocht voor volgend jaar.

W. Geurtsen van de leer- en rubberwinkel *Mister B* en organisator van een begeleidend straatfeest in de Warmoesstraat vindt de 'Patijnverklaring' te zot voor woorden: 'In de verklaring staat dat wij geen sex mogen hebben met dieren en kinderen. We zijn homo, dus zullen we wel alles doen wat God verboden heeft. Dat is de suggestie die van deze verklaring uitgaat.' De organisatie had volgens Geurtsen kunnen volstaan met een verklaring dat geen seksuele handelingen mogen worden verricht.

Hulde voor de censuur van goede smaak die parade van homo's fatsoenlijk maakt

VK 3-0

Leven in Nederland is als een droom; alles wat onverkwikkelijk, ongewenst en onfatsoenlijk is, is met reglementen ver weg verbannen. Zo ver, dat alleen televisiebeelden de uitwassen van de werkelijkheid nog weergeven.

De werkelijkheid is beheersbaar geworden. Het bestaan is onderworpen aan de censuur van onze goede smaak, van onze stemming, van onze verdraagzaamheid.

Deze zomer lijkt het niet op te kunnen met verkwikkende, preventieve regelgevingen. Neem de zedelijkheidsverklaring die is voorgelegd aan paradevarende homoseksuelen in Sodom aan de Amstel.

Het betreft hier een bevolkingssegment waarmee afspraken gemaakt dienen te worden. Zij staan bloot aan maatschappelijk ongewenste geneigdheden (die trouwens die van hun seksuele voorkeur overstijgen).

Elke homo die zich heeft aangemeld voor een soort *Pride & Against Prejudice*-optocht op het water, is verplicht in duplo een ver-

klaring te ondertekenen waarin hij bezweert (ik citeer vrijelijk uit dit exemplarische document):

a. geen ontblote geslachtsdelen te tonen;

b. geen geslachtsverkeer te hebben, zowel met mensen als met dieren;

c. geen seksuele handelingen, waarbij kinderen betrokken zijn, te tonen;

d. niet zichzelf of een ander te bevredigen.

U krijgt een idee van de gezonde strekking die van deze toezegging uitgaat. Niets wordt aan het toeval overgelaten; elk denkbaar exces (denkbaar in die kringen, in elk geval) is vastgelegd. Punt f is misschien nog de moeite van het vermelden waard:

f. niet op enige wijze personen te discrimineren.

Andermaal hulde aan de behoedzaamheid van de bestuurders. Nu de dienst in Amsterdam wordt uitgesteld door een Hagenaar en een Groninger, is de gang van zaken een stuk frisser geworden. Dat

ruimt nog eens op; dat is nog eens gezinsvriendelijk.

Hulde aan deze beknopting van onbetwijfelde buitensporigheden; hulde aan de geest van voorzienigheid die regelgevers hebben betoond; hulde ook aan het COC, dat zwijgt, aan Stichting Gay Business Amsterdam, die wel iets anders aan zijn hoofd heeft dan principekwesaties.

Hulde aan deze paarsgekleurde *Nouvelle Vague*, waarin ultimata zo nevelig in onnavolgbare bewegedenen worden ingebed. De sluiers van progressiviteit wapperen wat mistroostig in de rook van het gezonde verstand.

Hulde aan de varende deelnemer (en het zal een feest worden) die vaart onder de vlag van *Pride & Obedience*.

Business indeed. We gaan ons zaterdagmiddag verdringen op Amsterdamse grachten om deze representatieve, fatsoenlijke en vooral gehoorzame wapenschouwing niet te missen.

AMSTERDAM

Mozes Kik

Prostituees verwijten politie aantasting van hun privacy

Van onze verslaggever VK
AMSTERDAM 23-7

Tweeëndertig prostituees uit Groningen hebben bij de Registratiekamer in Den Haag een klacht ingediend tegen de politie. Ze vinden dat de Groningse politie de privacy-wetgeving overtreedt.

De politie registreert de namen van prostituees en geeft persoonsgegevens door aan andere overheidsdiensten, zoals de Sociale Dienst en de Belastingdienst. De Registratiekamer heeft naar aanleiding van de klacht een onderzoek ingesteld.

De Groningse politie zegt dat zij niet onrechtmatig handelt. Volgens een woordvoerder staat de Wet Politieregisters toe dat er 'tijdelijke registraties' worden bijgehouden. Ook is het volgens haar geoorloofd om in individuele gevallen gegevens door te geven aan bijvoorbeeld de Belastingdienst. Voorwaarde is dan wel dat de politie een redelijk vermoeden heeft dat de persoon in kwestie belastingfraude heeft gepleegd.

De politie is begonnen met het in kaart brengen van de prostitutie in Groningen, nadat in februari van dit jaar dertien personen werden

aangehouden wegens grootscheepse vrouwenhandel. De hoofdverdachte is onlangs door de rechtbank tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeeld. De man had tientallen vrouwen uit Oost-Europa onder valse voorwendselen naar Groningen gehaald en tot prostitutie gedwongen. De zaak was voor de politie aanleiding te onderzoeken of er nog meer vrouwenhandclaren werkzaam zijn in Groningen.

De Registratiekamer heeft de Groningse politie naar aanleiding van de klacht om opheldering gevraagd, maar heeft nog geen antwoord gekregen. Een woordvoerder van de Registratiekamer zegt te betwijfelen of het in dit geval toegestaan is om persoonsgegevens door te geven. Hij wil echter niet vooruitlopen op de uitspraak van de kamer.

Tienjarige geeft seksles op school

ENSCHEDA — Seksuele voorlichting op school, gegeven door een tienjarig jongetje. Op de Paus Johannes-school in Enschede beginnen ze er al vroeg mee, tot ongenoegen overigens van het schoolhoofd en een aantal ouders.

Het jongetje in kwestie had tegenover een invalkracht wat te veel praatjes over seks. De juf van groep zes daagde hem daarop uit 's middags maar eens iets over het onderwerp te vertellen. Het ventje nam de opdracht serieus en beschreef de vele variaties van het liefdesspel tot in de details en verluichtigde zijn verhaal met plaatjes uit een meegebracht standaardwerk.

Een aantal ouders, dat ervan hoorde, deed zijn beklag bij het schoolhoofd. Die wijt het voorval aan onervarenheid van de invalster. Hij heeft niet de indruk dat de klasgenootjes van het jongetje erg geschokt waren.

Tienjarige geeft seksles op school

HC 2/7
Enschede — Seksuele voorlichting op school gegeven door een 10-jarig jongetje. Tot ergenis en verbazing van een aantal ouders en tot ongenoegen van schooldirecteur Jos Sprakel. Het jongetje in kwestie had tegenover een invalkracht wat al te veel praatjes over seks. De 'juf' daagde hem daarop uit 's middags maar eens iets over het onderwerp te vertellen. Het ventje nam de opdracht serieus en beschreef de vele variaties van het liefdesspel tot in de details en verluichtigde zijn 'lezing' met plaatjes. De school heeft niet de indruk dat de klasgenootjes erg geschokt waren.

Homosexualität und Geschwisterreihe

DSH 04.96

he könne auch nur ein Faktor unter vielen anderen sein, die die Entwicklung von Homosexualität fördern. In der Geschwisterreihe.

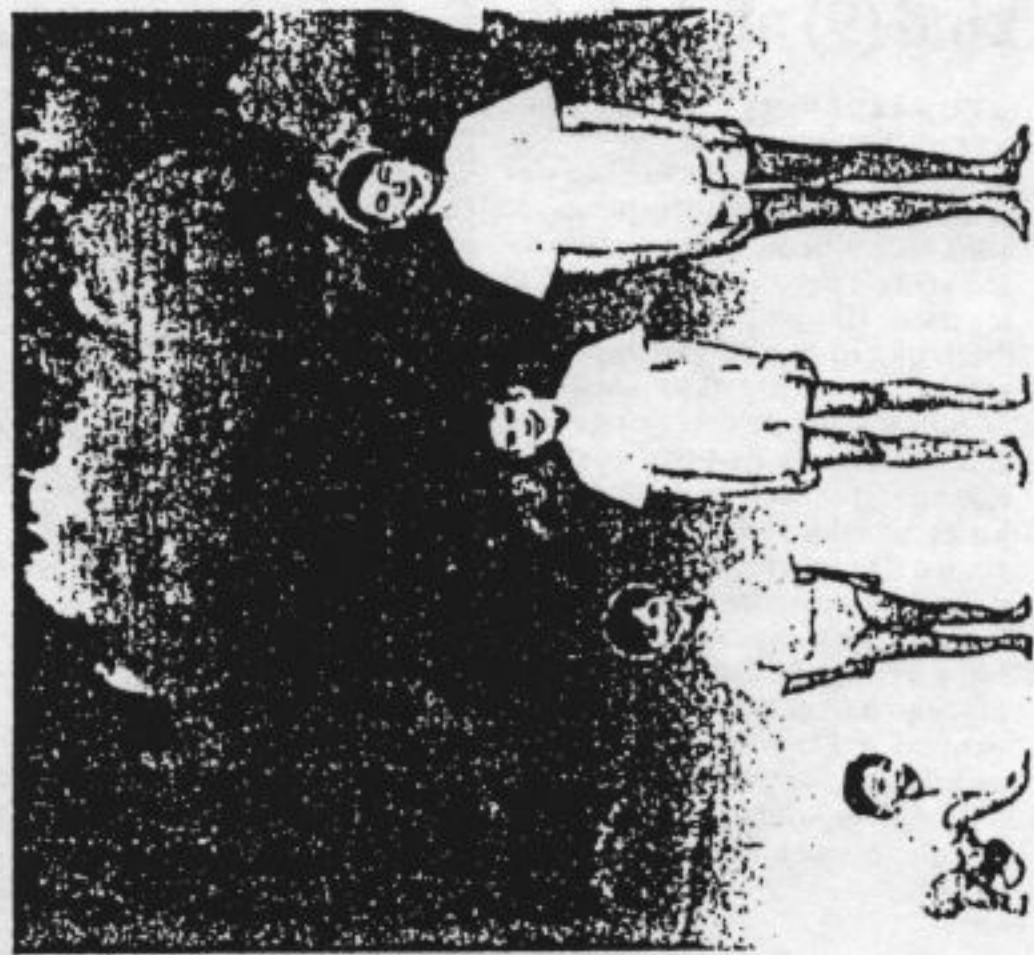
tierung des Kindes ausübt. Allerdings, so räumen sie ein, erwiesen sei dieser Effekt noch nicht. Die Stellung in der Geschwisterreihe.

waren homosexuell. Jeder zusätzliche ältere Bruder erhöht die Wahrscheinlichkeit, daß der jüngere homosexuell ist, berichten die beiden Forscher. Keinen Zusammenhang fanden sie zwischen älteren Schwestern oder jüngeren Geschwistern und sexueller Orientierung.

Hat die Stellung in der Geschwisterreihe einen Einfluß auf die sexuelle Orientierung? Möglicherweise, wie neuere kanadische Forschungen nahelegen. Ray Blanchard und Anthony Bogaert von der University of Toronto stellen in einem Vergleich zwischen 302 homosexuellen und 302 heterosexuellen Männern fest: Homosexuelle Männer haben deutlich häufiger ältere Geschwister als heterosexuelle. In den meisten Fällen handelt es sich dabei um ältere Brüder.

Wie interpretieren Blanchard und Bogaert den Befund ihrer Studie? Eine definitive Erklärung können sie bislang noch nicht geben. Sie vermuten, daß es von Schwangerschaft zu Schwangerschaft zu einer bestimmten Immunreaktion im Körper der Mutter kommt, und daß diese Immunreaktion vor allem durch männliche Feten in Gang gesetzt wird. Je öfter eine Frau Jungen zur Welt bringt, desto intensiver fällt diese Immunreaktion aus, so die Spekulation der Wissenschaftler, einen Einfluß auf die sexuelle Orientierung der Brüder.

Von den insgesamt 604 untersuchten Männern hatten 363 keinen älteren Bruder. Von dieser Gruppe waren 45 Prozent homosexuell. 161 hatten einen älteren Bruder, 53 zwei und 20 hatten drei, sieben hatten sogar vier und mehr ältere Geschwister. 64 Prozent derjenigen mit zwei älteren Brüdern und 71 Prozent der Männer mit vier oder mehr älteren Brüdern

Männer mit älteren Brüdern - häufiger homosexuell!

Italianen in de ban van 'Operatie Schone Tieten'

Ac 26/8 Fyb

Van onze correspondent
EELCO VAN DER LINDEN

ROME — De politiek en de economie bleken corrupt, maar ook de justitie, het leger, de belastingdienst, de mode, het profvoetbal. Zou de tv-wereld, de perfecte metafoor van de Italiaanse maatschappij, dan gezond zijn? Nee, zo blijkt uit het offensief van een energieke magistratuur, wiens onderzoek is omgedoopt tot 'Operatie Schone Tieten'.

Ademloos volgen de Italianen Alessandro Chionna. De onderzoeksrechter ontdekte dat het modellenbureau in de Noord-Italiaanse stad Biella een toeleveringsbedrijf was voor naars seks hunkerende televisie-bezitters. Bij voorkeur minderjarige meisjes deelden het bed van quizmasters, en naar het schijnt ook enkele bevriende politici, in ruil voor de bekende belofte 'geholpen' te worden bij de carrière.

Een van de meisjes, duidelijk ontvreden over die hulp, klopte aan bij Chionna en nu zit een groot aantal livelingen van het Italiaanse tv-publiek in de beklagdenbank op beschuldiging van seksueel misbruik en aanzet tot prostitutie. Een van hen, de presentator Valerio Merola, kreeg huisarrest na ruim twee weken in een Ro-

meinese cel te hebben doorgebracht. „De meisjes klagen me aan om carrière te maken”, zei hij met tranen in de ogen tegen het leger journalisten en tv-camera's.

De kranten schrijven pagina's vol. De natie smult en fingeert verbazing. Net als de hoofdrolspelers, die het hebben over bliksemlitsen bij heldere hemel en wereldde die plotseling instorten. Iedereen weet natuurlijk beter.

De Italiaanse televisie - en dat geldt voor zowel de staatsomroep Rai als de commerciële zenders van Silvio Berlusconi - blijft hardnekkig vasthouden aan twintig jaar oude formules. En de enige manier om anno 1996 de kijker te behagen met quiz, variété, grappenmakers en imitatoren, is door er veel vrouwelijk bloot aan toe te voegen. De vrouwen, op hun beurt, vechten om toegelaten te worden en daar profiteren de heren presentatoren en regisseurs gretig van. Een kwestie dus van vraag en aanbod.

Schuld

Bij wie ligt de schuld? Zijn het de presentatoren of de meisjes? Dat is de vraag die op het ogenblik in Italië belangrijker lijkt dan hoe de 'Europese trein' nog kan worden gehaald. Na de eerste verontwaardiging begint de

publieke opinie alle begrip te tonen voor de tv-sterren, die zich het slachtoffer noemen van niets en niemand ontziedende dames.

De Romeinse imitator en presentator Gigi Sabani mocht letterlijk - uithuilen bij de populaire talkshow van Maurizio Costanzo, al decennia lang een monument van Berlusconi's Fininvest. Sabani zei dat hij door een heling en onschuldig was. Toen hij niet meer uit zijn woorden kon komen, kreeg hij legde gastheer Costanzo de kijkers vaderlijk uit hoe hard het leven van de Italiaanse showman is.

Volgens de zwaarlijvige gastheer, wiens laatste echtgenote 35 jaar jonger is en inmiddels ook haar eigen programma heeft bij Fininvest, worden 'wij' dag en nacht belaagd door meisjes die geen scrupules kennen en er alles voor over hebben om ook maar een minuut op de tv te mogen verschijnen. „Kom maar eens kijken in de gang van de kleedkamers. En veel erger nog dan de kinderen zijn de moeders”, aldus Costanzo, die Sabani adviseerde in het vervolg alleen nog maar met mannen om te gaan.

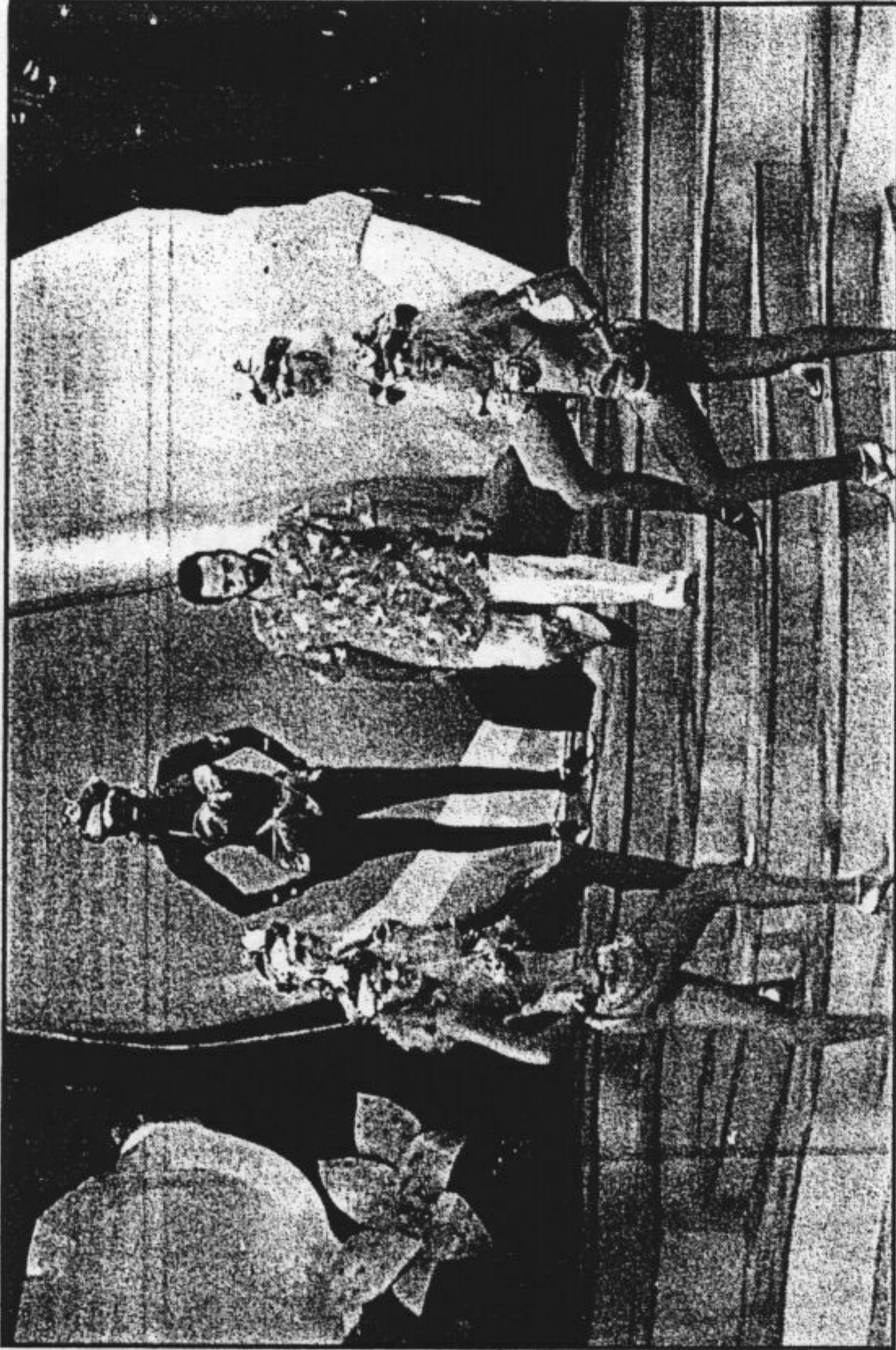
Moraal

Het is duidelijk: naïeve heren

Zedeloosheid

In het begin van deze eeuw ontvingen de herders van alle kerkgemeenschappen te Maassluis een brief van de Hervormde predikant L.J.S. Crousa. Hij smeekte zijn collega's de leergeschillen even te vergeten. Een zeer ernstige zaak vroeg de aandacht. Alle plaatselijke kerken dienden gezamenlijk op te treden om, zoals hij schreef, 'de verregaande zedeloosheid in en buiten de plaats onzer inwonning te beteugelen'. Waaruit bestond die verregaande zedeloosheid? Werd er driftig ghoereerd? Dronken de Maassluiers als tempeliers en zwalkten ze vervolgens laveloos over de straten? Was moord en doodslag

aan de orde van de dag? Werd er op de Taanweiden, in de Zalmrookerijen en bij de Vischafslag de hele dag door gevloekt? Nu, zo erg was het nog niet. De verregaande zedeloosheid die dominee Crousa, waarnaam bestond hieruit dat de Maassluiers in hun zeer schaarse vrije uurtes over het gras wandelden en zich daarin soms zelfs nederlieden. Hij drong er bij zijn collega's op aan om gezamenlijk druk uit te oefenen op de burgemeester teneinde een politieverordening uitgevaardigd te krijgen waarbij-ik citeer nu de brief van Ds. Crousa-: 'het verboden zou zijn om in het gras te lopen of te liggen langs publieke wegen en paden'. Op grond van welke overwegingen zou zo'n dominee nu op het idee zijn gekomen dat op het gras lopen of daarin liggen getuigde van 'verregaande

□ Veel vrouwelijk bloot in een Italiaans showprogramma, in een poging de kijker te behagen. De meisjes klagen nu.

Archieffoto

zijn in de val gelopen van bloedorstige tieners. Dit vindt ook de oude Gianni Boncompagni, de onbetwiste koning van de Italiaanse tv-Lolita's. Boncompagni is eerlijk. Hij heeft nooit willen doen geloven dat er in de Italiaanse show-business een moraal bestaat, en wat hemzelf betreft altijd open en bloot zijn liefde voor dertienjarige meisjes beleden.

Vier jaar lang regisseerde Boncompagni dagelijks voor Fininvest 'Het is niet de Rai', een pro-

programma officieel gemaakt door de jeugd voor de jeugd, maar in werkelijkheid een mega-peepshow voor pedofielen. Boncompagni selecteerde de 150 mooiste meisjes tussen de 12 en de 17 jaar die Italië rijk is en liet ze schaars gekleed een uur lang dansen, play-backen, in het zwembad vallen, moppen tappen en reclame maken.

Het programma was een enorm succes. Bij de auditie in het Romeinse filmmekka Cinecittà meldden zich steevast 3000 van een carrière bij de televisie dro-

mende tieners (en hun moeders). De concurrentie was moordend, ook tijdens het programma zelf, maar dat was nu niet waar de kijker zo van geëent. De meisjes vochten om een close-up, en sommigen deden dat zo goed dat ze inderdaad een rol wisten te bemachtigen als 'soubrette' in andere Fininvest-programma's.

De magistratuur wil nu weten of die carrières 'spontaan' zijn verlopen of, zoals sommige meisjes beweren, via die enorme sofa bij Boncompagni thuis. De regisseur bekent dat hij zijn favorieten mee naar huis nam, maar niet dat hij daar vervolgens orgies heeft georganiseerd. Hij laat zich door weer andere meisjes, onder wie zijn huidige 'levenspartner', omschrijven als een onschuldig en vaderlijk type dat nu eenmaal graag in gezelschap van meisjes verkeert. Collega's van Boncompagni verdringen zich om dit te bevestigen.

programma juist was. De staatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

maatsomroep dus als hoeder van de moraal? Niemand die dit gelooft. Helemaal niet nu het absolute symbool van de Rai, Pippo Baudo, al veertig jaar 'lands elektronische huisvader', de Andreotti van de televisie, deze dagen van zijn voetstuk is gevallen.

De populaire presentator en quiz-master, dit jaar gemiddeld drie van de zeven avonden in beeld om naar eigen zeggen de Rai te redden van de ondergang, wordt ervan beschuldigd miljoenen gulden zwart te hebben geïncasseerd van sponsors. 'Super-Pippo' werd onder andere beloofd voor 'een extra glimlach' tijdens reclameboodschappen die hij uitsprak tijdens top-evenementen als het Festival van San Remo. Baudo zou echter ook de uitslag van dat festival, en die van andere quizzes en spellen, hebben beïnvloed en zich daar grof voor hebben laten betalen. Iedereen wist dat natuurlijk, maar niemand die het hardop zei. Het wachten is op de publieke biecht van Baudo waar hij vertelt dat die verleidelijke lires naieve Rai-mannen in de val laten lopen.

Vrouwengroepen willen boycot 'wonderbubbels'

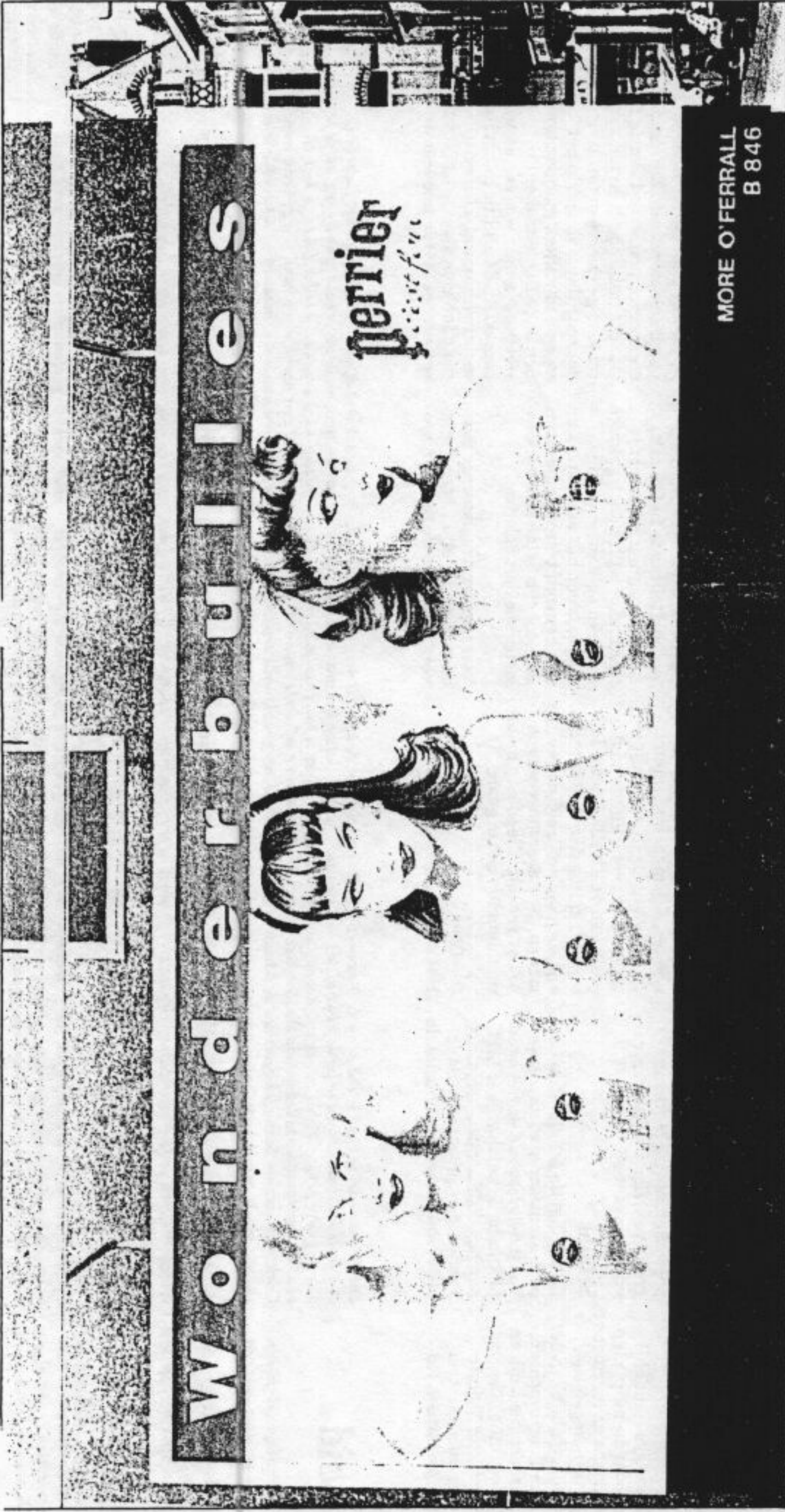
Van onze verslaggever

BRUSSEL VK 23-7

Uit woede over een 'beledigende' advertentiecampagne in België begint de Europese Vrouwenlobby een consumentenboycot van Perrier-bronwater. De actie, die in de hele Europese Unie wordt gevoerd, begint volgende week maandag.

Perrier noch het reclamebureau Publicis FCB heeft tot nu toe gereageerd op dringende verzoeken van de vrouwenorganisatie om de omstrede affiches te verwijderen. Daarop staan drie blote vrouwen van wie de tepels zijn bedekt met kroonkurken van Perrier. Ze prijken onder de 'prikkelende' Franse tekst 'Wonderbubbels' (wonderbubbels).

De Europese Vrouwenlobby is een koepelorganisatie waarbij ongeveer 2500 vrouwenorganisaties uit Europa met honderd miljoen leden zijn aangesloten. 'Het afbeelden van drie popperige vrouwen in een passieve houding is een overblijfsel uit de jaren vijftig. Het houdt een armzalig ouderwetse en afgezaagde rolverdeling in stand en ondermijnt de rol van de vrouwen in de samenleving', meent voorzitter Gertrud Wartenberg.

In Brussel is het affiche van Perrier voor de 'wonderbubbels' met verf bekogeld.

Italië gefascineerd door schandalen rond tv-shows

FOTO REUTER

Door onze correspondent **MRC MARC LEIJENDEKKER** ROME, 24 JULI. De arrestatie van twee gevierde tv-presentatoren heeft Italië in de ban gebracht van een sappig zomercircuit met een enorme lees- en kijkdichtheid, over de vraag of tv-sterren jonge meisjes hun bed inlokken of andersom.

Het parket van de Noorditaliaanse stad Biella gaat uit van de eerste hypothese. De populaire presentatoren Gigi Sabani en Valerio Merola, beide veertigers met een zeker charisma, worden beschuldigd van „wieselijk geweld” en het aanzetten tot prostitutie. Zij zouden minderjarige meisjes hebben verleid met beloftes over een plaatsje in hun tv-programma.

De discussie is op gang gebracht door Katia Duso, een aankomend sterretje dat een avond met Sabani mee naar huis was gegaan. Ze is naar de justitie gestapt met de klacht dat haar gastheer en mogelijk werkgever ineens losse handjes kreeg. Volgens haar verhaal is ze beledigd opgestapt en heeft daarna nooit meer iets van Sabani en zijn mooie praatjes gehoord.

Niet dit incident, maar andere soortgelijke verhalen — hebben de interesse van de Italiaanse justitie voor tv-presentatoren gewekt. Sabini zou regelmatig meisjes uitgenodigd hebben voor nadere kennisgeving. Als dat goed was gelopen, werden ze ook voorgesteld aan

vrienden en kennissen. En, volgens de nieuwste aflevering van het feuilleton, aan buikige en bokkige politici — maar van hen zijn nog geen namen uitgelekt.

Sabini ontkende eerst alles, maar moest zwichten voor het bewijsmateriaal. In tranen vertelde hij in de *Maurizio Costanzo Show*, het bekendste praatprogramma in Italië, dat hij inderdaad vaak op stap was geweest met meisjes die hoopten op een aanbeveling, op een plaatsje in zijn tv-programma. Maar hij vond dat justitie er te zwaar aan tilde dat hij sommige meisjes heeft 'doorgevoerd' aan mensen in zijn omgeving.

Valerio Merola vindt dat de betrokken officier van justitie overdrijft en „aan anderen zijn eigen moraal probeert op te leggen”. Hij heeft nooit één meisje tegen haar zin meegenomen, zegt hij. De meisjes die via hem op een tv-carrière hopen, zijn zelfstandig genoeg om te weten wat ze willen. Had Sophia Loren ook niet gekozen voor een producent tot echtgenoot?

Het onderzoek verloopt niet helemaal zoals justitie had gehoopt. Een belangrijke getuige, de 23-jarige Raffaella Zardo, zegt dat de betrokken officier van justitie de zaak uit zijn verband trekt. Ook Raffaella heeft haar avondje met Sabini gehad — „Ik droomde als meisje van dertien al van hem” — maar zij heeft Sabini noch Merola tegen ic-

mand horen zeggen dat ze „lief voor anderen moesten zijn”. Een andere actrice, Cinzia Roccaforte, zegt dat Merola te knap is om meisjes onder druk te moeten zetten. Ze komen toch wel.

Deze affaire fascineert de Italianen heel wat meer dan het debat over de begroting of over de toekomst van het kabinet. Dankbaar vullen de kranten hun komkom-

merpagina's ermee. In vraaggesprekken en reportages wordt onbeveng en zonder gêne de wereld van aankomende tv-sterren onder de loep genomen. „In deze omgeving kan je twee wegen nemen”, zegt de 19-jarige Elena tegen journalisten die audities voor de commerciële zender Canale 5 bijwonen. „Die van het bed en die van de volharding en de intelligentie.”

Zij vertelt de laatste weg te kiezen. Volgens de *casting-director* van de tv-zender, Gianna Tani, geldt dat voor de meeste meisjes die bij haar op auditie komen. Wie de weg

van het bed kiest, zorgt ervoor het nummer van de zaktelefoon van een producent te pakken te krijgen. Laconiek vervolgt Tani: „Ik zeg alleen maar dat je „via het bed” goed moet opletten meteen het goede te pakken, anders loop je het risico er zeker tien te moeten aflopen.”

Er zijn overigens ook genoeg jonge mannen die hopen op een slaapkamer carrière. Valentina

schalks lachend. „Iemand van twintig verliest heus zijn hoofd niet voor een veertiger als ik.”

De eerste afleveringen van dit zomerfeuilleton zijn ontvangen met een mengeling van geamuseerdheid en voldoening over de arrestatie van Sabini en Merola. Maar dat veranderde, in elk geval binnen de tv-wereld zelf, in ongetoofd en verontwaardiging toen justitie een van de bekendste programmamakers van Italië, Gianni Boncompagni, liet weten dat hij ook werd verdacht.

In zekere zin was dit onvermijdelijk. Boncompagni, dik in de zestig, heeft jarenlang een razend populair dagelijks tv-programma gemaakt met tientallen zingende en dansende lolita's, meisjes van rond de zestien met korte rokjes en strakke truitjes.

„Dat was natuurlijk een programma voor voyeur's”, zegt de 23-jarige Alessia Di Francesco, die ook met Boncompagni heeft gewerkt. Ze vertelt dat ze Boncompagni niet mag, maar neemt hem toch in bescherming. Hij nam wel voor de gezelligheid meisjes mee naar huis, vertelt Di Francesco, maar heeft nooit misbruik van hen gemaakt. Gelegenheid was er genoeg. „Ambitieuze moeders stonden bij hem op de stoep met hun dochters, in de hoop op een plaatsje in de groep.”

Ook anderen zeggen dat justitie

zich vergist met Boncompagni. Voor de ster van zijn programma, Ambra Angiolini, is het net alsof de paus wordt beschuldigd. Boncompagni troonde tussen 200 jonge meisjes, maar heeft nooit iemand onheus bejegend, aldus Ambra, die het idool is van miljoenen Italiaanse tieners.

Niet dat rondom dat programma niets is gebeurd, maar veel betrokkenen zeggen dat het daarbij meer gaat om de wet van vraag en aanbod.

Cameramensen en assistent-regisseurs bijvoorbeeld, werden „te hulp geroepen” in de hoop op een *close shot*, een opname van dichtbij van het gezicht. „Je moet eens naar de repetities gaan om die meisjes te zien”, zegt de 34-jarige actrice Isabella Ferrari, die zestien jaar geleden een verhouding heeft gehad met Boncompagni. „Ze doen van alles om te provoceren. Het lijkt wel een markt.”

Ferrari heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor een aantal feministische kwesties, maar kiest hier de kant van de man.

Een groot deel van de beschuldigingen is volgens haar niet meer dan „ranzig moralisme”. „Hoe kan je je verdedigen tegen die meisjes, die eerst van alles doen om een rolletje te krijgen en daarna, om bekeerd te worden, ook nog de kaart van de rechter uitspelen?” Het feuilleton wordt vervolgd.

Bajesklant vreest elektronisch huisarrest

Van onze verslaggever
BART OLMER

LEEWARDEN — Fraudeurs, ex-verslaafde inbrekers, moordenaars en ontuchtplegers, ze kunnen allen onder Elektronisch Toezicht (ET) thuis hun straf uitzitten. Vijftig gedetineerden en veroordeelden hebben er ervaring mee. Reclassering Nederland heeft een lange lijst met 'geschikte gedetineerden', maar een aantal van hen blijft liever achter de tralies: „Het bajesleven is eenvoudiger, minder verplichtend. Het tijdschema met zo'n band is voor velen obsessief”, aldus projectleider Ruud Boelens van Reclassering Leeuwarden.

In Leeuwarden, Groningen, Drenthe en het arrondissement Zwolle kan sinds juli vorig jaar ET worden opgelegd, als (gedeeltelijk) alternatief voor een celstraf. De meerderheid van de huidige proefpersonen, onder wie vier vrouwen, is bajesklant. De gedetineerden zitten met de enkelzender - zo groot als een sigarettenpakje - de laatste maanden van hun soms jarenlange detentie thuis uit. Gemiddeld wordt het bandje drie maanden gedragen. Pogingen om de enkelband te verwij-

deren zijn niet gedaan, aldus Boelens.

Eigen cipier

ET is geen 24-uurs huisarrest. Overdag geldt dat er gewerkt of gestudeerd kan worden. Zo kan een veroordeelde bloemenhandelaar 's ochtends toch naar de veiling. Reclassering controleert ter plekke of hij echt werkt, door hem om te laten roepen of bij zijn krsam een boekje te kopen. Werkgevers slaan alarm als een zenderdrager niet opdaagt. De constante tijdsdruk is zwaar, vertelden proefpersonen aan onderzoekers van Justitie. „Ik ben mijn eigen cipier”, zeiden de dragers. Toespraken waren er nauwelijks problemen. Daarna gingen deelnemers vaker over de schreef, 'wellicht uitgenodigd door het warme weer', aldus Boelens. De enkelbanddragers moeten hun tijd strak indelen. Te laat thuiskomen leidt tot een reprimande. Reclassering beoordeelt of iemand 'ET-geschikt' is. Bajesklanten 'die er een potje van maken' tijdens hun detentie, komen er niet voor in aanmerking. „Alleen mensen met verantwoordelijkheidsbesef, die altijd terugkwamen van verlof, komen in aanmerking”, aldus Boelens. „Drugverslaafden

'We willen de kat niet op het spek binden'

zijn doorgaans onbetrouwbaar en ongeschikt.”

Ontuchtplegers

Bij ontuchtplegers en drugsdealers moet de thuissituatie niet uitnodigen tot herhaling van het gepleegde delict. „We willen de kat niet op het spek binden.” De eerste verdachte die een zender kreeg van het Leeuwarder gerechtshof, was niettemin een man die jarenlang ontucht had gepleegd met een minderjarig meisje. De kans op recidive werd gering geacht, omdat het slachtofferje was verhuisd. Terugval is echter niet uitgesloten. Een Groningse drugsdealer, die de laatste vijf maanden van zijn jarenlange celstraf thuis kon uitzitten, wordt opnieuw verdacht van drugshandel, ondanks zijn gezinshereniging, nieuwe huis, scholingsprogramma en kans op betaald werk. Een andere Groninger negeerde verschillende waar-

schuivingen en werd ten slotte vastgezet. „Hij deed boodschappen.” Reclassering heeft vijftig zenders en ontvangers gekocht van BI-Inc. in Amerika. Het bedrijf heeft inmiddels ruim zeventigduizend enkel-, pols- en halsbanden afgezet. Zweden kent het systeem sinds anderhalf jaar. Ettelijke honderden veroordeelden hebben er een zender om. Een kwart van de Zweedse veroordeelden kiest uit zelfbescherming voor de cel, vaak vanwege alcoholverslaving. „Met zo'n zendertje pak je thuis gemakkelijk een pilsje uit de koelkast.”

Alarmsignaal

De zender heeft een bereik van maximaal 50 meter. Komt de drager daarbuiten, dan stuurt de ontvanger - een kastje naast de telefoon - een alarmsignaal naar ADT Security Systems in Capelle aan de IJssel. Door het beperkte zenderbereik ligt soms de garage net te ver weg. Voor plattelanners is de brievenbus onbereikbaar, flatbewoners kunnen hun post beneden niet ophalen. Storingen in het telefoon- of elektriciteitsnet leveren niet direct alarm op, omdat in de ontvanger een geheugen zit. De ontvanger seint de data na herstel van de ver-

bindingen alsnog door. Juni volgend jaar wordt de proef afgesloten. Het komt vrijwel zeker tot een landelijk vervolg. Zelfs bij gelijkblijvende recidive is er toch winst, aldus Boelens. „Justitie heeft geld bespaard. De deelnemers zijn zinvol bezig geweest. Het is een oefening in zelfbeheersing, iets dat ze in de gevangenis nooit leren.”

Sorgdragers alternatief

ALAIN VAN DER HORST

Toen Winnie Sorgdrager aantrad als minister van Justitie, werd zij geconfronteerd met vijftienduizend delinquenten die buiten hechtenis bleven als gevolg van het cellentekort. Dat was haar te gortig en ze stelde zo snel ze kon de commissie Heroverweging Instrumentarium Rechtshandhaving in,

onder voorzitterschap van ex-Justitieminister en VVD-senator Frits Korthals Altes. Een slechte zet, vonden de verlichte geesten in met name de advocatuur, want wie een conservatieve commissie samenstelt, kan rekenen op conservatieve conclusies. Dat bleek. Korthals Altes achtte de kans op een onstuimige opmars van de alternatieve straf uiterst gering en hij adviseerde de minister - die naar eigen zeggen niet de geschiedenis wil ingaan als 'cellenbouwster van de eeuw' - gewoon maar meer cellen te bouwen. Dat deed ze, al kon ze het niet over haar hart verkrijgen haar lievelingswapen in de strijd tegen het cellentekort, de alternatieve straf, onaangeroerd te laten. Ze was uitermate teleurgesteld over de negatieve houding van de commissie ten aanzien van dat soort sancties en ze miste elke vorm van creativiteit.

Na bijna een jaar broeden kwam Sorgdrager deze week met haar definitieve reactie op 'Korthals Altes'. Naast een doembeeld van crimineel Nederland (een flinke toename van gewelddadige misdrijven en berovingen, vaak ook nog in

georganiseerd verband gepleegd) en een Nieuw Plan ('Justitie in de buurt', met experimenten in 'sociaal onrustige' buurten van Arnhem en Amsterdam) valt in de beleidsnota blijkens het persbericht vooral één hoofdstukje bijzonder op. Sorgdrager stelt er dat er 'reden is tot bezinning'. En passant wordt nog even gemeld dat het aantal gedetineerden per 100.000 Nederlanders binnenkort boven het West-Europese gemiddelde komt. En dan laat de minister van Justitie een wel heel interessante gedachte de vrije loop. "Het is wenselijk het gebruik van de vrijheidsstraf als 'hoeksteen' van het veiligheidsbeleid te heroverwegen." Toch maar even Korthals Altes gebeld. "Heroverwegen is prachtig, maar niks is mogelijk als je geen alternatief hebt voor de alternatieve straf. En dat is gevangenisstraf, die dan wel geëxecuteerd moet kunnen worden. Dus als je het zo bekijkt, is het wél de hoeksteen. Niemand laat zich de plantsoenen insturen als-ie weet dat er toch geen cel voor hem is. Wij hebben als commissie niks beters kunnen verzinnen. Trouwens, heroverwegen zegt nog niks. Wellicht komt er uit zo'n nieuwe studie dat gevangenisstraf toch het beste is." En blijft dus het cellentekort een probleem. Ook daarmee heeft de minister rekening gehouden. "Het kabinet wil met voorrang deze heenzendingen aanpakken omdat de geloofwaardigheid wordt aangetast en het zeer demotiverend werkt voor slachtoffers, politie en Openbaar Ministerie. Daarom geeft het kabinet er de voorkeur aan indien die situaties zich voordoen de 'voorkeur te sluiten en de achterdeur op een kier te zetten."

Dat is inderdaad bijzonder creatief. *H/P/pe 12-7*

Minister stelt nut celstraf ter discussie

Van onze verslaggeefster
DEN HAAG

De overheid moet zich bezinnen op de vraag of vrijheidsstraf nog langer de basis van het veiligheidsbeleid dient te zijn. Minister Sorgdrager van Justitie vindt dat meer cellen en langere vrijheidsstraffen niet langer de enige instrumenten moeten zijn om de groeiende criminaliteit te bestrijden. De verhouding tussen de kosten voor het gevangeniswezen en het maatschappelijk nut ervan dreigt zoek te raken.

Tot die conclusie komt minister Sorgdrager in haar maandag gepubliceerde nota *In juiste verhouding*. In die nota reageert ze op het advies dat de commissie-Korthals Altes een jaar geleden uitbracht. Op de korte termijn, tot het jaar 2000, worden er weliswaar twaalfhonderd nieuwe cellen bijgebouwd, maar de kritische grens komt in zicht. Het aantal gedetineerden in Nederland per honderdduizend inwoners komt volgend jaar uit boven het gemiddelde in West-Europa. Het percentage vrijheidsstraffen in Nederland is met 33 hoger dan dat in België, Duitsland, Frankrijk, Denemarken en Engeland.

Maar het aantal cellen wordt onbeheersbaar als een kritische grens is overschreden, dat laten de ervaringen in de Verenigde Staten zien, zegt Sorgdrager. Een stijgend aanbod aan cellen zal op korte termijn leiden tot een vraag om nóg meer cellen.

Ook langere gevangenisstraffen zullen hun afschrikkende werking verliezen, meent de minister. Door het bouwen van steeds meer cellen zonder dat daaraan grenzen worden gesteld, dreigt er dan ook een wanverhouding te ontstaan tussen de hoge kosten en het dalende maatschappelijk rendement, vreest de bewindsvrouw.

Dat er de komende vier jaar extra cellen worden gebouwd, was al aangekondigd in de Voorjaarsnota van het kabinet. De precieze invulling is nu in de nota van Sorgdrager te vinden. Zonder maatregelen zou het cellentekort in 2000 meer dan drieduizend zijn. Twaalfhonderd daarvan mogen nieuw worden gebouwd. De rest van het cellentekort wordt onder meer weggewerkt door celstraffen vaker te vervangen door werkstraffen. Ook het versnelde overplaatsen van gestoorde delinquenten naar psychiatrische ziekenhuizen moet de druk op de gevangenis verlichten.

Sorgdrager voelt er niets voor om twee gedetineerden in één cel onder te brengen. Dat gebeurt nu al wel, maar de minister wil het bij de bestaande gevallen laten. Straatcriminelleten zullen - als hun straf maximaal twee maanden is - worden ondergebracht in sobere cellen.

De minister wil, in lijn met de bezinning op het nut van vrijheidsstraffen, meer gaan doen aan preventie. Daarom komen er in probleemwijken van grote steden justitie-ambtenaren die justitie 'een gezicht' moeten geven. Buurtbewoners kunnen zo'n functionaris te hulp roepen bij burenruzies; hij of zij kan optreden bij overlast, bemiddelen bij schadevergoedingen of dagvaardingen uitreiken aan mensen die door de politie zijn aangehouden.

Begin volgend jaar komen er zulke justitiefunctionarissen in drie steden: Amsterdam, Arnhem en een derde gemeente, die volgende maand wordt bekendgemaakt. De ambtenaren krijgen een eigen bureau. Ze moeten samenwerken met politie, kindbescherming, Riagg, reclassering en Halt-bureaus. Ze kunnen worden ingeschakeld bij de aanpak van jeugdbendes, hardnekkige spijbelaars en probleemgezinnen.

10 - plus VOOR DE SPIEGEL

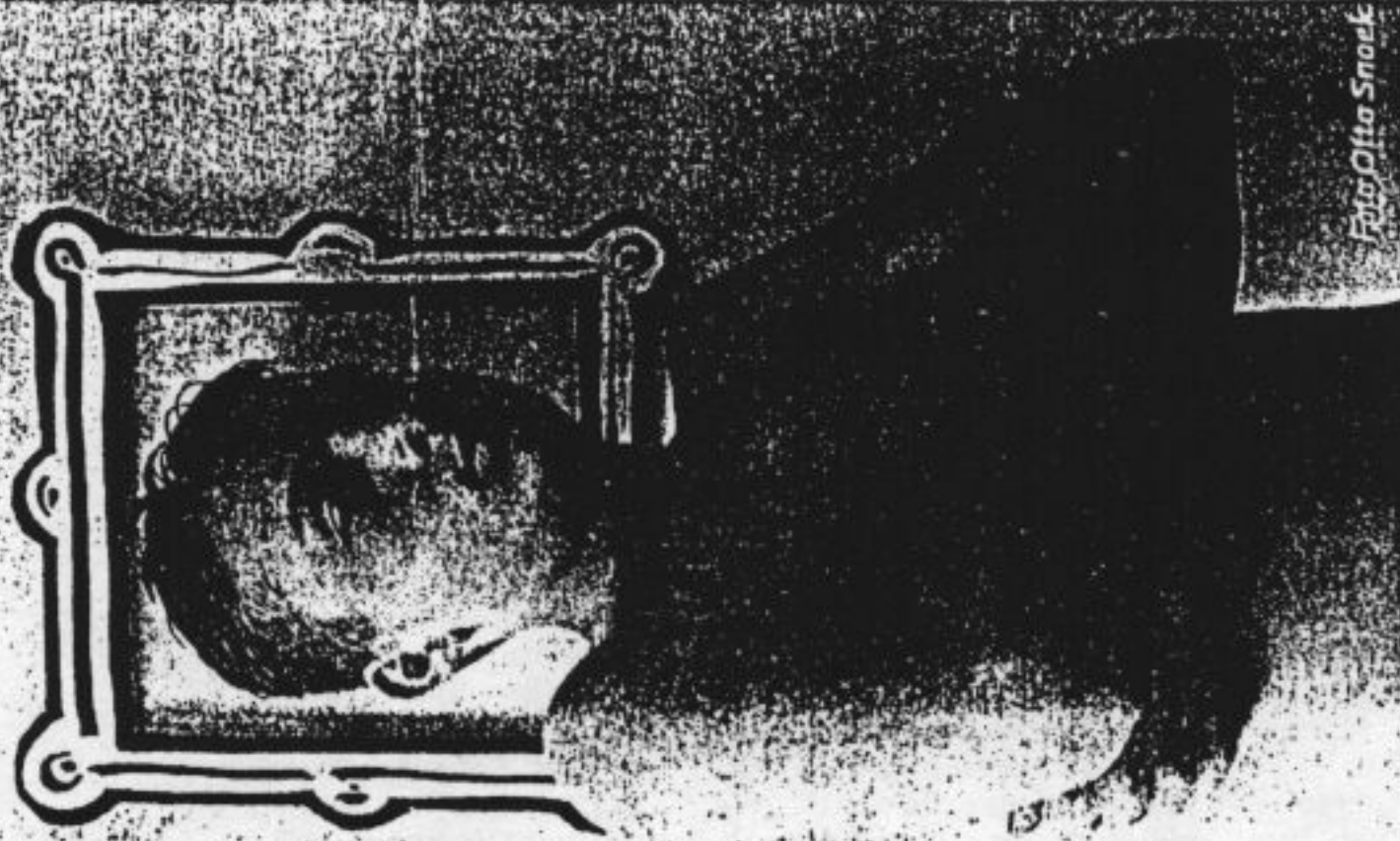

Foto: Otto Snook

ECHTE SCHOONHEID ZIT VAN BINNEN, ZEGGEN MOEDERS TROOSTEND TEGEN HUN KROOST. TOCH MAKEN DE MEESTE MENSEN ZICH DRUKKER OVER HUN BUITENKANT. VANAF VANDAAG: NEDERLANDERS OVER IJDELHEID, EIGENLIEFDE, OBSESSIES EN TEVREDENHEID.

naam **Thomas Brood**
leeftijd **14 jaar**
woonplaats **Baarn**
lengte **1,70 m.**
gewicht **55 kg.**
Havo-leerling

Als ik thuis kom, kijk ik altijd eerst even in de grote spiegel op de gang. Daarvoor oefen ik ook wel met het trekken van gezichten. Soms denk ik: wat heb jij vandaag weer voor lui gelopen.

Ik kan beter niet fronsen, want dan komt die grootste puist zo naar voren te hangen. Zie je die dan niet? Ik heb precies twintig puistjes. 's Morgens onder de douche was ik mijn gezicht met Clearasil, 's avonds maak ik het schoon met ~~Avon~~ ~~van mijn eigen~~ geld heb ik jeugdbalsam gekocht. Daar verschrompelen ze van.

De jongens in mijn klas vinden mij een ijdeltuit. Ik ga drie keer per dag naar de wc om mijn haar goed te doen. De zijkanen mogen niet te bol staan. Dan lijkt het wel alsof ik vleugels op mijn hoofd heb.

Er goed uitzien is heel belangrijk. Tenminste, als je een vriendinnetje wil krijgen en dat wil ik. Nog niet meteen, maar straks wel. Ze zeggen wel dat meisjes het innerlijk belangrijk vinden, maar ze zien toch eerst je uiterlijk. Met puistjes heb je dan meteen een achterstand. Hoewel, mijn broer Otto van 21, heeft wel een knap vriendinnetje. En die zit helemaal onder. Die heeft gewoon geluk gehad.

Ik wil een mooi meisje, want daarmee krijg je aanzien. Daarna wil ik baas van een restaurant worden. Tenminste, als alles goed gaat, misschien word ik wel werkloos.

Jammer genoeg ben ik vaak ziek. Net als mijn moeder heb ik migraine. Ongeveer één keer in de maand krijg ik stippen voor mijn ogen en knallende koppijn. Het ergste is als dat tijdens een belangrijke voetbalwedstrijd gebeurt. Mijn zus zegt dat het door al dat televisie kijken komt, maar dat geloof ik niet.

Sport vind ik erg belangrijk. Het liefst zit ik de hele zomer voor de tv. Mijn moeder wil naar een ver land op vakantie, maar als ik daar de olympische spelen niet kan volgen, ga ik niet mee. Bij basketbal ben ik niet de beste, maar ook niet de slechtste van mijn team. Over twee jaar ga ik op fitness. Ik zal toch ooit van dat kippenborstje af moeten.

Als ik mezelf een rapportcijfer moest geven, is dat toch een 7 tot 8. Aan een face-lift zou ik nooit beginnen, je bent zo als je bent. En make-up, dat vind ik zielig, dat wordt getest op dieren. Clearasil niet, want dieren hebben geen puistjes.

van de Noble Seigneur maakt een abrupt einde aan de rondgang. Anderen, de meer gepri-vilegieerden van de pers, zijn echter welkom. De succesjournalist van het juiste ochtendblad noteert in zijn veelgelezen rubriek: "Deze avond stap ik een droom binnen. Ik betreed het 45 miljoen gulden kostende jacht New Horizon van onze Nederlandse zonnekoning BRAM VAN LEEUWEN ofwel de PRINS DE LIGNAC. In de sfeervolle dinersalon van de New Horizon genoot ik samen met de Prins van een zeer uitgebreid diner."

En hij staat niet alleen. Glamourland's G.J. Dröge werd compleet met filmploeg, eveneens toegelaten. Het leverde een alleraardigst overzicht op van de royale kranen en badkuipen (stuk voor stuk veertien karaats goud), en de in groten getale aanwezige Noord-Afrikaanse matroosjes (stuk voor stuk veertien jaar oud).

De Prins heeft zorgen. Zijn voormalig imperium doet het onder de supervisie van de Dreesmannetjes slecht. Hoe wel hij de zaken van de hand heeft gedaan, doet deze neergang hem verdriet. Tijdens het diner verhaalt hij tegenover de sterjournalist van zijn leed. "Het doet me pijn dat die bedrijven waar ik met bloed, zweet en tranen een deel van mijn leven aan gaf, vernietigd worden. Wat herinnert er nog aan mij als ik dood ben? Ik hoef geen standbeeld. Mijn monument staat in de beursberichten! Maar dat monument wordt thans vernietigd." Duidelijk is dat ook rijke mensen het niet makkelijk hebben.

Jan Zandbergen

Gouden badkuip

De Prins heeft fortuin gemaakt in de sector die vooral in de radiobode adverteert: het Nederlands Talen Instituut ("Zet uit die TV en leer in uw vrije tijd Spaans in 50 schriftelijke lessen") en het KeurKoop-postorderbedrijf, dat zich onder (toen nog burgerman) Bram van Leeuwen geheel leek toe te leggen op massagestaven, antitranspiratiezolen en door dameskleding heen kijkende X-stralbrillen. Naar deze zaken was kennelijk een grote vraag.

want toen de oude Dreesmann jaren later het complete aandelenpakket overnam, hield Van Leeuwen er naar verluidt enige honderden miljoenen aan over. Bram kocht van het wisselgeld een boot, een lijfwacht en een titel - en geen van drieën bij KeurKoop. De verslaggever van het niet-genodigde ochtendblad signaleert een 'smetteloos wit tapijt' op het bovendeck, alsmede een 'sneeuwwitte vleugel'. Verder gaat de beschouwing niet, want de lijfwacht